

Gemeente Schoonebeek.
Bestemmingsplan Landelijk Gebied

maart 1977

Toelichting
Voorschriften

bureau voor stedebouw ir. f.j. zandvoort bv

telefoon 01858-2922 beatrixsingel 12 hendrik ido ambacht
telefoon 020-228951 keizersgracht 169 amsterdam

INHOUDSOPGAVE.

Deel A. Toelichting.

<u>1. Inleiding.</u>	blz. 1
1.1. De totstandkoming van het plan "Landelijk Gebied"	blz. 1
1.2. De begrenzing van het plangebied.	blz. 3
<u>2. Aan het plan ten grondslag liggende gedachten.</u>	blz. 4
2.1. Waarom een bestemmingsplan voor het buitengebied van de gemeente	blz. 4
2.1.1. De planplicht	blz. 4
2.1.2. Wat is er in een bestemmingsplan geregeld	blz. 4
2.1.3. De flexibiliteit van een bestemmingsplan	blz. 4
2.1.4. De functie van het bestemmingsplan	blz. 4
2.2. Het proceskarakter van de ruimtelijke ontwikkeling	blz. 5
2.3. Het gebied van de rijksoverheid	blz. 5
2.3.1. De oriënteringsnota	blz. 6
2.3.2. De verstedelingsnota	blz. 6
2.3.3. Nota betreffende de relatie landbouw en natuur- en landschapsbehoud	blz. 7
2.4. Het beleid van de provinciale overheid	blz. 9
2.4.1. Het facetstreekplan voor natuurschoon en recreatie voor Drenthe	blz. 9
2.4.2. Drenthe anno uitspraak	blz. 9
2.4.3. De nota "Ontwikkelingsgedachten"	blz. 10
2.5. Wensen en doelstellingen van de gemeente Schoonebeek	blz. 11
<u>3. De uitkomsten van het onderzoek.</u>	blz. 13
3.1. Het landschap	blz. 13
3.1.1. Natuurlijke processen die aan het landschap ten grond- slag liggen	blz. 13
3.1.2. De occupatiegeschiedenis	blz. 15
3.1.2.1. Het essenlandschap	blz. 16
3.1.2.2. Het slagenlandschap	blz. 16
3.1.2.3. Het veenkoloniale landschap	blz. 17
3.1.3. Het huidige landschapsbeeld	blz. 17
3.1.4. Gebieden met natuurwetenschappelijke waarden	blz. 19
3.1.4.1. Inventarisatie	blz. 19
3.1.4.2. Mogelijke schadelijke ontwikkelingen	blz. 19
3.2. Recreatie	blz. 21
3.3. De bevolkingsontwikkeling	blz. 23
3.4. Ontwikkeling van de welvaartsbronnen	blz. 25
3.4.1. De agrarische structuur	blz. 25
3.4.2. De overige werkgelegenheid	blz. 28
3.4.3. De werkgelegenheidsstructuur	blz. 29

Schema	1.	Omkering van het relief door veenvorming tussen zandruggen	blz. 14
Schema	2.	Relatieve verdeling van leeftijdsgroepen bij een bevolkingstotaal van 1000 inwoners	blz. 23
Schema	3.	Bestemmingen	blz. 54
Tabel	1.	Aantal recreatieve accomodaties en slaappleatsen in het COZOD-gebied	blz. 22
Tabel	2.	Bevolkingsontwikkeling sinds 1961	blz. 23
Tabel	3.	Verandering in de oppervlakte cultuurgrond	blz. 25
Tabel	4.	Veestapel	blz. 26
Tabel	5.	Varkensmesterij	blz. 26
Tabel	6.	Pluimveehouderij	blz. 26
Tabel	7.	Overzicht aantal kavels per bedrijf	blz. 26
Tabel	8.	Aantal arbeidskrachten in de agrarische sector	blz. 27
Tabel	9.	Prognoses voor het aantal beroeps-beoefenaren in de nijverheidssector van 1975 - 1985	blz. 28
Tabel	10.	Aantal slaappleatsen voor verblijfsrecreatie	blz. 35
Tabel	11.	De bevolkingsontwikkeling van de kernen bij natuurlijke groei	blz. 38
Kaartje	1.	Door middel van aankoop e.d. veiliggestelde gebieden, dan wel nog te verwerven gebieden.	blz. 33
Kaartje	2.	Samenvatting en belangenafweging.	blz. 46

Deel B. Voorschriften

HOOFDSTUK I	: ALGEMENE BEPALINGEN
artikel 1	: begripsbepalingen
artikel 2	: wijze van meten
artikel 3	: dubbeltelbepaling
HOOFDSTUK II	: ALGEMENE OMSCHRIJVING
	: VOORSCHRIFTEN ONTRENT HET GEBRUIK VAN DE GROND VOOR BEBOUWING
artikel 4	: kwekerij I en II
artikel 5	: agrarische doeleinden met bebouwing
artikel 6	: tuinbouw
artikel 7	: agrarische doeleinden I
artikel 8	: agrarische doeleinden II
artikel 9	: agrarische doeleinden van cultuurhistorische waarde
artikel 10	: natuureservaat
artikel 11 ✓	: recreatieve doeleinden
artikel 12	: bos
artikel 13	: woondoeleinden I en II
artikel 14	: gemengde bebouwing I
artikel 15	: gemengde bebouwing II
artikel 16	: tuinen
artikel 17	: industrieterreinen
artikel 18	: N.A.M.-lokaties
artikel 19	: N.A.M.-meet- en regelstations
artikel 20	: benzineverkooppunt
artikel 21	: begraafplaats
artikel 22 >	: zwembad
artikel 23 >	: wegen
artikel 24 >	: spoorwegen
artikel 25	: water
artikel 26	: kavelruilplan Berkenlaan
HOOFDSTUK III	: VOORSCHRIFTEN ONTRENT HET GEBRUIK VAN DE GROND EN BEBOUWING
artikel 27	: gebruik van gronden en bouwwerken zonder het uitvoeren van bouwwerkzaamheden
artikel 28	: verboden werken, voorzover geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden
artikel 29	: werken, voorzover geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden waarvoor aanlegvergunning is ver- eist.

HOOFDSTUK IV : BIJZONDERE BEPALINGEN
artikel 30 : uitwerking van het plan
artikel 31 : wijziging van het plan
artikel 32 : vrijstelling van de bepalingen van het plan
artikel 33 : overgangsbepalingen

HOOFDSTUK V : SLOTBEPALINGEN
artikel 34 : bezwarenprocedure bij vrijstellingen
artikel 35 : beroep op de gemeenteraad
artikel 36 : strafbepaling
artikel 37 : titel.

Deel C. Bijlagen.

- Bijlage 1 - Uittreksel uit het facet-streekplan voor natuurschoon en recreatie schaal 1:25.000
- Bijlage 2 - Zandruggenkaart schaal 1:50.000
- Bijlage 3 - Bodemgesteldheid (gegevens van Stiboka) schaal 1:50.000
- Bijlage 4 - Landschapstypologie schaal 1:25.000
- Bijlage 5 - Bevolkingsberekening
- Bijlage 6 - Literatuurlijst

1. Inleiding.

1.1. De tot stand koming van het plan "Landelijk Gebied".

Voor het "Landelijk Gebied" van de gemeente Schoonebeek is een plan van uitbreiding in hoofdzaak (vastgesteld door gedeputeerde staten 13 juli 1962, nr. 21/766 tweede afdeling, goedgekeurd bij Koninklijk Besluit, 27 januari 1964, nr. 32) van kracht, dat niet aan de eisen van de Wet op de Ruimtelijke Ordening voldoet. Deze wet legt de gemeente de verplichting op een bestemmingsplan voor het buitengebied van haar grondgebied te maken.

Voor het adviseren omtrent het opstellen van een nieuw bestemmingsplan voor het "Landelijk Gebied" werd opdracht gegeven aan het bureau voor Stedebouwer F.J. Zandvoort B.V. te Amsterdam.

Het plan zoals het nu voor u ligt, heeft een lange voorgeschiedenis. In het verleden zijn twee ontwerpen voor het buitengebied vervaardigd en besproken.

Het tweede ontwerp is in het vooroverleg naar de verschillende instanties gestuurd en door hen van opmerkingen voorzien (zie hoofdstuk 7 Vooroverleg). Niet alleen op grond van deze opmerkingen zijn in het plan wijzigingen aangebracht. De stand van zaken bij het overheidsbeleid ten aanzien van natuur- en landschapsbehoud maakte een wijziging in de aard van het plan nodig. Alvorens de hoofdlijnen van het nieuwste plan buitengebied te schetsen is het zinvol in te gaan op de voorgeschiedenis van het plan. Enerzijds omdat de geschiedenis in hoge mate zijn stempel heeft gedrukt op de uiteindelijke inhoud van het plan, anderzijds omdat hiermede een belangrijk deel van de opmerkingen, gemaakt tijdens het vooroverleg beantwoord kunnen worden.

Het eerste ontwerp voor de herziening van het vigerende plan was vrij eenvoudig van opzet. De zaken werden eenvoudig en vrij star geregeld.

Een groeiende erkenning van de landschappelijke en natuurwetenschappelijke waarden van grondgebieden in Schoonebeek vormde de aanleiding voor een nieuwe opdracht. Hierin moest de afweging van boven-gemeentelijke belangen tegen meer plaatselijke belangen (woonklimaat, bevolkingsontwikkeling, werkgelegenheid en bedrijfsvoering) centraal staan.

Dit tweede plan diende enerzijds goede bescherming te bieden aan de kwaliteiten en waarden van het gebied en anderzijds voldoende speling te laten voor de plaatselijke belangen in de sfeer van bedrijfszekerheid en woonklimaat.

Als middel om deze verschillende soorten belangen te regelen is indertijd gekozen voor een verfijnd regelend plan met ruime mogelijkheid tot vrijstelling of wijziging.

Deze planopzet van verfijnde regeling, gebruiksbeperking en buffergebieden liep vooruit op de toen reële verwachting dat het mogelijk zou worden compensatie te bieden voor agrarische gebruiksbeperkingen vanuit natuur- of landschappelijk belang.

De belangenafweging is niet zonder discussies verlopen. In de jaren '72 tot en met '75 zijn vele varianten overwogen en demarcatielijnen verlegd. Vanuit het oogpunt van natuurbehoud en landschapsbescherming zijn in de loop der tijd een aantal concessies gedaan in de vorm van verkleiningen van gebieden met beperkende bepalingen en versoepeling van de voorschriften.

Sedert het tijdstip, dat het ontwerp-plan voor het vooroverleg is ingezonden, is de situatie binnen het buitengebied op diverse punten ingrijpend veranderd.

In de eerste plaats moet in dit verband genoemd worden de beslissing van de minister van cultuur, recreatie en maatschappelijk werk om een groot deel van de gemeente Schoonebeek op het zogenaamde aankoopplan te plaatsen (hierna te noemen C.R.M.-plan).

Aanvankelijk hield dit plan in dat ongeveer de helft van het buitengebied van de gemeente op het zogenaamde aankoopplan geplaatst zou worden. Na goed overleg tussen ministerie en de plaatselijke verveners en agrariërs zijn de uiteindelijke grenzen zodanig getrokken, dat ongeveer 1/3 deel van de gemeente binnen het aankoopplan valt. Dit gebied zal een zodanige bestemming krijgen, dat de uitoefening van landbouw niet meer of slechts met grote beperkingen zal kunnen plaatsvinden. Hierdoor vervalt een groot potentieel landbouwgebied.

Het C.R.M.-plan heeft tot gevolg gehad, dat binnen de landbouw een discussie omtrent de verdere toekomst van deze sector versneld is. Het gevolg hiervan is geweest dat binnen verschillende blokken in het buitengebied thans gewerkt wordt aan kavelruilplannen.

In de afgelopen jaren is het gemeentebestuur erg actief geweest inzake het verwerven van landschappelijk waardevolle gebieden. Naast de verwerving van gronden binnen het natuurschoongebied, gelegen tussen de Valendisweg en de Veenschapweg zijn op diverse plaatsen stroken woeste grond met natuurlijke houtopslag verworven. Daarnaast is in goed overleg tussen het ministerie van C.R.M. en de agrariërs een vijftal stroken geprojecteerd in het gebied tussen het Oostersebos en de Valendisweg.

De hiervoor geschetste ontwikkelingen hebben het gemeentebestuur doen besluiten tot een fundamenteel andere opzet van het bestemmingsplan te komen. Is in het "oude" ontwerp een vrij zwaar accent gelegd op de landschappelijke en natuurwetenschappelijke waarde van het plangebied, in het huidige ontwerp wordt het accent gelegd op de agrarische belangen. Het gemeentebestuur is namelijk van mening, dat door de komst van het C.R.M.-plan een dermate omvangrijke claim is gelegd op het buitengebied vanuit de landschappelijke c.q. natuurwetenschappelijke hoek, dat het overige gebied zoveel mogelijk liestbaar dient te worden gemaakt aan agrarische doeleinden.

1.2. De begrenzing van het plangebied.

Het bestemmingsplan voor het landelijk gebied beslaat de totale oppervlakte van de gemeente Schoonebeek met uitzondering van de behoude (eventueel te bebouwen) kernen van de kernen Schoonebeek, Westersebos, Oostersebos, Middendorp, Nieuw Schoonebeek, Weiteveen en Zandpol.

Een extra bijzonderheid van de grenzen van het plan is, dat ze niet alleen voor een groot deel samenvallen met gemeentegrenzen maar eveneens door de ligging van de gemeente Schoonebeek in Nederland voor bijna de helft uit rijksgrenzen bestaan.

Indien kan worden volstaan met een globaal beeld van het plan, heeft men slechts hoofdstuk 1, 5 en 6 te lezen.

2. Aan het plan ten grondslag liggende gedachten.

2.1. Waarom een bestemmingsplan voor het landelijk gebied van de gemeente

2.1.1. De planplicht

Artikel 10 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening is als het ware de juridische basis van het bestemmingsplan. Hierin staat onder meer, dat de gemeenteraad een bestemmingsplan voor het buitengebied moet vaststellen.

2.1.2. Wat wordt er in een bestemmingsplan geregeld?

In een bestemmingsplan wordt, voor zover dit ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening nodig is, de bestemming van de in het plan begrepen gronden aangewezen en worden in verband met de bestemming voorschriften gegeven omtrent het gebruik van de grond en zich daarop bevindende opstallen.

Deze voorschriften mogen slechts om dringende redenen een beperking van het meest doelmatige gebruik inhouden en mogen geen eisen bevatten met betrekking tot de structuur van de agrarische bedrijven.

Duidelijk moet worden aangegeven waar wel en waar niet mag worden gebouwd en wat er mag worden gebouwd.

Indien er dringende redenen aanwezig zijn, kunnen ook andere activiteiten dan het bouwen in een bestemmingsplan worden geregeld.

Zo kan bijvoorbeeld verboden worden, dat gronden of gebouwen gebruikt worden op een wijze waardoor het landschap wordt ontsierd of de natuurwetenschappelijke waarde wordt aangetast.

Tevens is het mogelijk dat met name te noemen "werken" (bijvoorbeeld wijzigingen van de waterhuishouding of het afgraven van gronden), welke verwezenlijking van de bestemming tegen kunnen gaan, aan een vergunning worden gebonden (de zogenaamde aanlegvergunning).

2.1.3. De flexibiliteit van een bestemmingsplan.

Omdat een bestemmingsplan in principe tien jaar geldig is, is de mogelijkheid van een soepele aanpassing van de plannen aan zich wijzigende omstandigheden noodzakelijk.

Deze flexibiliteit wordt bijvoorbeeld gewaarborgd in artikel 15 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening, waarin wordt bepaald dat burgemeester en wethouders in bepaalde gevallen vrijstelling kunnen verlenen van de planvoorschriften en in artikel 11, waar wordt bepaald dat burgemeester en wethouders, binnen bepaalde grenzen, het plan kunnen wijzigen.

2.1.4. De functie van het bestemmingsplan.

Het bestemmingsplan vormt als het ware een toetssteen, waaraan alle veranderingen in de ruimtelijke omgeving dienen te worden getoetst.

Deze toetssteen kan tevoren door iedereen worden bekeken en bekritiseerd.

Wanneer het plan vastgesteld en goedgekeurd is, heeft het gemeentebestuur een stuk "gereedschap", waarmee de ruimtelijke ontwikkeling van de gemeente kan worden begeleid.

2.2. Het proceskarakter van de ruimtelijke ontwikkeling.

Om de omgeving zoals we die nu aantreffen te kunnen waarderen, moeten we enig inzicht hebben in het proces, waarbinnen de huidige vorm van die omgeving tot stand is gekomen.

Een bepaalde wijze van samenleven vindt zijn uitdrukking in de vorm van de ruimtelijke omgeving.

Voorals onze samenleving is (mede onder invloed van de economische groei) snel aan het veranderen.

Dit stelt hoge eisen aan de mogelijkheden tot aanpassing van de ruimtelijke omgeving.

De geleidelijkheid en zorgvuldigheid, waarmee de veranderingen kunnen worden ingepast, is van groot belang voor het behoud van een eigen karakter en diversiteit van het landschap.

Om tot een plan te komen is daarom de volgende werkwijze van belang:

- a. een onderzoek naar de bestaande situatie in een gebied, de wijze waarop de bestaande situatie tot stand is gekomen en een waardering hiervan,
- b. een onderzoek naar de mogelijkheden van een gebied om veranderingen te verwerken en naar een verkenning van de wenselijkheid van bepaalde veranderingen
- c. een onderzoek naar de mogelijkheden deze veranderbaarheid (binnen marges) in het plan in te brengen en te reglementeren.

2.3. Het beleid van de rijksoverheid.

De rijksoverheid is belast met het voeren van een samenhangend nationaal planologisch beleid.

De beleidsvoornemens van de rijksoverheid worden in beleidsnota's en bij de behandeling van de begroting in de tweede kamer gepresenteerd.

Eind 1973 werd het eerste deel van de (in delen uit te brengen) Derde Nota over de Ruimtelijke Ordening in Nederland uitgebracht, genaamd: De Oriënteringsnota.

In 1976 werd het tweede deel, de Verstedelingsnota, gezamenlijk met de Structuurschets voor de Verstedelijking gepubliceerd.

Een Structuurschets voor het Landelijk Gebied, welke ten aanzien van het bestemmingsplan buitengebied van de gemeente Schoonebeek relevante informatie zou kunnen verschaffen, is op dit moment nog in voorbereiding.

Een zeker inzicht over de beleidsvoornemens van de rijksoverheid met betrekking tot een probleem dat in veel landelijke gebieden -en ook het

buitengebied van de gemeente Schoonebeek- speelt, biedt de "Nota inzake de relatie tussen landbouw en natuur- en landschapsbehoud", van het Ministerie van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk.

Hieronder worden de voor Schoonebeek belangrijke punten uit de bovengenoemde nota's weergegeven.

2.5.1. De Oriënteringsnota.

In de Oriënteringsnota noemt de regering de volgende doelstellingen van het ruimtelijk beleid:

- betere spreiding van de bevolking, werkgelegenheid en welzijnsvoorzieningen over het land,
- bundeling van de stedelijke bebouwing binnen stedelijke zônes met een verscheidenheid van woonmilieus.
- grotere integratie van woon- en werkgebieden,
- versterking van de woonfunctie van de binnensteden,
- bevordering van het openbaar vervoer,
- garanderen van een redelijk afwikkelingsniveau van het autoverkeer op de snelwegen,
- handhaven en ontwikkelen van de kwaliteiten van het natuurlijk milieu,
- veiligstellen van natuurgebieden en aantrekkelijke landschappen,
- handhaving van open ruimtes,
- bestrijding van overlast door milieuverontreiniging. (p.33)

Ten opzichte van de Tweede Nota treden hierbij drie nieuwe elementen naar voren: de zorg voor het milieu, de beheersing van de groei en de vermindering van de ongelijkheid en achterstand.

Ten aanzien van de landelijke gebieden stelt de nota:

"Kwaliteitsverbetering van de landelijke gebieden zal worden nagestreefd door het voeren van een zo veelzijdig mogelijk, geïntegreerd landinrichtingsbeleid. Hierin zal onder meer recht moeten worden gedaan aan een afweging tussen milieugegevens, landschapsbeleving, bestaansmogelijkheden voor en behoud van het leefklimaat voor de plattelandsbevolking en de wensen en behoeften van de stedelijke bevolking met betrekking tot de inrichting van de open ruimten. In het bijzonder gaan de gedachten uit naar de aankoop en beheer van natuurgebieden en bepaalde cultuurlandschappen, instelling van nationale parken en landschappen, bevordering van de totstandkoming van openluchtrecreatievoorzieningen in en om de woonkernen en uitbreiding van het bosareaal." (p.104)

2.5.2. De Verstedelijkingsnota.

In het tweede deel van de Derde Nota nemen de beleidsvoornemens over een gewenste toekomstige bevolkingsspreiding een belangrijke rol in.

In tegenstelling tot de Oriënteringsnota, die meer algemeen theoretisch van aard is, komt in de Verstedelijkingsnota heel duidelijk een concrete regionale uitwerking van het nationale beleid naar voren.

Het stimuleringsbeleid voor het "Noorden des lands" is een belangrijk punt van discussie.

Over Drenthe stelt de nota het volgende:

"Het inrichtingsbeleid in Drenthe zal enerzijds zijn gericht op handhaving van de natuurlijke rijkdommen van deze provincie en anderzijds op verbetering van de sociaal-economische situatie van het verzorgingsniveau, in het bijzonder van Zuidoost-Drenthe. (...) Zuidoost-Drenthe (...) behoort tot de gebieden in ons land, waar een achterstand bestaat van het regionale verzorgingsniveau. Een verdere ontwikkeling van Emmen is noodzakelijk om deze achterstand in te halen. (...) Zuidoost-Drenthe heeft ook in zijn sociaal-economische situatie een achterstand.

De structurele werkloosheid is er uitzonderlijk hoog; de scholingsgraad is betrekkelijk laag. De stimulering van Emmen zal in belangrijke mate gericht zijn op het bevorderen van een meer gevariëerde industriële werkgelegenheid in de dienstensector. De vestiging van rijksdiensten is van dit beleid een onderdeel." (p.148)

2.3.5. Nota betreffende de relatie landbouw en natuur- en landschapsbehoud.

In deze nota presenteert de overheid een aantal beleidsvoornemens en maatregelen om de meest waardevolle en gevoelige delen van het Nederlandse cultuurlandschap voor een verdere aantasting te behoeden en anderzijds de agrariërs in staat te stellen in het kader van hun bedrijfsvoering de beheersfunctie voldoende tot zijn recht te laten komen.

Het basisprobleem is, dat de economisering van de agrarische bedrijfsvoering gepaard gaat met een afname van de ecologische kwaliteit, van de ruimtelijke afwisseling en van de cultuur-historische informatie van een gebied.

Dit betreft met name de ontwikkeling ten aanzien van:

- aard, omvang en situering van bedrijfsgebouwen,
- percelering, kavelconcentratie en ontsluiting,
- waterbeheersing,
- intensivering van grondgebruik en bedrijfsvoering o.a. door bemesting en krachtvoergebruik.

De vanuit het oogpunt van natuur- en landschapsbeheer noodzakelijke beperkingen op de agrarische bedrijfsuitoefening brengen voor de agrariërs extra kosten mede. Omdat artikel 49 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening de agrariër de mogelijkheid geeft schadevergoeding te eisen, schrikken de gemeenten er veelal voor terug om in de bestemmingsplannen voor het landelijk gebied beperkende voorschriften die vanuit een oogpunt van natuur- en landschapsbehoud gewenst zouden zijn, op te nemen.

In haar advies over de Relatienota stelt de Raad van Advies voor de Ruimtelijke Ordening dan ook, dat het van groot belang is om snel gelden beschikbaar te stellen om een begin te kunnen maken met het toepassen van een aantal vormen van natuur- en landschapsbehoud. Er zal een financiële regeling moeten komen, welke een algemene werking heeft en die bijvoorbeeld toegepast kan worden in gebieden waarvoor een bestemmingsplan buitengebied beperkende bepalingen met het oog op natuur- en landschapsbehoud inhoudt, waar geen compenserende maatregelen tegenover staan.

2.4. Het beleid van de provinciale overheid.

Aangezien een streekplan voor het gebied waar Schoonebeek in ligt, tot nu toe ontbreekt, is het niet mogelijk formeel, in de zin van de Wet op de Ruimtelijke Ordening, de visie van het provinciale bestuur vast te stellen.

Niettemin zijn er een aantal nota's en rapporten verschenen welke een zeker inzicht kunnen verschaffen zoals het "Facet-streekplan voor natuurschoon en recreatie voor Drenthe" (1966), "Drenthe anno... uitspraak" (1974) en "Ontwikkelingsgedachten, tussentijds verslag van de commissie Zuidoost en Oost Drenthe" (1975).

2.4.1. Het facet-streekplan voor natuurschoon en recreatie voor Drenthe.

In het facet-streekplan worden de volgende uitgangspunten genoemd:

- a. Drenthe, dat zich heeft ontwikkeld tot een recreatiegebied waarvoor in toenemende mate belangstelling bestaat, dient een bijdrage te leveren in de bevrediging van de nationale recreatiebehoeften.
- b. Deze bijdrage is in het rijksplanologisch beleid enerzijds bepaald op een verdergaande ontwikkeling van voorzieningen ten behoeve van de dagrecreatie en anderzijds op een vermeerdering van voorzieningen voor de accommodatie ten behoeve van weekend- en vakantierecreatie.
- c. De specifieke geschiktheid van Drenthe voor de bevrediging van de recreatiebehoeften vloeit voort uit en wordt bepaald door de veelheid en de veelsoortigheid van landschapselementen met een afwisselende schaal, welke elementen Drenthe kenmerken als een gebied dat rust en ruimte biedt.

Dit nu meer dan tien jaar oude facet-streekplan kan nog slechts in zeer beperkte mate van toepassing worden geacht.

In het kader van het opstellen van het streekplan voor Oost en Zuidoost Drenthe en het Basisrecreatieplan van het Recreatieschap zal een nieuwe afweging van de verschillende belangen met betrekking tot de recreatie plaatsvinden.

2.4.2. Drenthe anno... uitspraak.

Deze doelstellingen-nota geeft een breed overzicht van de doelstellingen voor de toekomstige ruimtelijke ontwikkeling van de provincie Drenthe en is bedoeld als aanzet voor de dialoog bestuurden-bestuurders.

Het feit dat de nota geen afgewogen geheel van doelstellingen vormt en nadere uitwerking en afweging pas bij het opstellen van de streekplannen aan de orde zal komen, maakt deze nota minder bruikbaar om er een integraal provinciaal beleid aan te ontleenen.

Het is interessant op te merken dat het voorwoord van de nota een verschuiving van doelstellingen signaleert: Stimulering van de groei van de bevolking en de economie zou in belang afnemen ten gunste van belangstelling voor een evenwichtig milieu en de kwaliteit van het bestaan in brede zin.

2.5. Wensen en doelstellingen van de gemeente Schoonebeek.

Bij het vaststellen van een bestemmingsplan worden een aantal beleidsbeslissingen genomen, waarbij de mogelijkheid bestaat, dat sommige belangen zullen prevaleren boven andere.

Het is de taak van de gemeente om alle belangen die moeten worden afgewogen, ter dege te onderzoeken.

Bij deze wijze van beleidsontwikkeling speelt inspraak van de belanghebbenden een belangrijke rol.

Bij het opstellen van het bestemmingsplan in tweede concept zijn de uitgangspunten zo verwerkt, dat bij twijfel zoveel mogelijk belanghebbenden werden gehoord.

De belangrijkste wensen en uitgangspunten van de gemeente zijn hieronder weergegeven.

- De gemeente Schoonebeek dient verder uit te groeien tot een gemeente met een goed woon- en werkklimaat.

- Het accent van de groei zal op het dorp Schoonebeek komen te liggen.

Het dorp zal een duidelijk alternatief woonmilieu bieden voor de omliggende primaire en secundaire ontwikkelingskernen.

(Door de goede wegenstructuur, hoeft de afstand tot Emmen en Coevorden geen onoverkomelijk probleem te zijn).

- De dorpen Weiteveen en Nieuw-Schoonebeek zullen in staat moeten zijn de eigen bewoners op te vangen.

De integratie van Weiteveen-Oost en West kan door uitbreiding in het tussenliggende gebied gestalte krijgen.

- Zandpol moet gehandhaafd kunnen blijven als leefgemeenschap.

- Gezien het feit dat Schoonebeek in de reeds "zwaar getroffen", zuidoost hoek van Drenthe het hoogste werkloosheidscijfer heeft, is het noodzakelijk dat bovenal stimulering van de werkgelegenheid plaatsvindt.

De gemeente heeft hiertoe een industriegebied van 20 ha grotendeels in eigendom. Ten noorden van Weiteveen zullen mogelijkheden voor tuinbouw geschapen worden.

- In Schoonebeek moet een gevariëerd milieu worden gehandhaafd, respectievelijk opgebouwd.

Deze doelstelling geldt niet zozeer voor de bebouwde gebieden, maar in het bijzonder voor het buitengebied.

- De ontvolking van het buitengebied moet worden tegengegaan om een aanvaardbaar sociaal klimaat te handhaven en om de gewenste ruimtelijke diversiteit te behouden.

- De recreatieve betekenis van het gebied dient mede gezien de achterstand die Schoonebeek hierin heeft ten opzichte van zijn omgeving, passend te worden vergroot.

- Beperkingen (aan met name agrarische bedrijven) dienen slechts te worden opgelegd, indien dringende redenen dit noodzakelijk maken.

Deze doelstelling moet mede gezien worden tegen de achtergrond van het feit, dat

ten gevolge van het CRM-aankoopplan ongeveer een derde deel van het landelijk gebied van de gemeente Schoonebeek als natuurschoongebied zal worden bestemd, waardoor qua oppervlakte een vrij grote claim wordt gelegd op het gebied vanuit landschappelijk en natuurwetenschappelijk oogpunt.

Het gemeentebestuur is van mening dat de resterende gronden een primair agrarisch karakter dienen te behouden.

- Omdat de relatie tussen de natuurgebieden en omgeving plaatselijk groot is, dienen de te beschermen gebieden zoveel mogelijk door buffergebieden te worden omgeven om de kwaliteit te beveiligen.

Alleen voor deze buffergebieden zullen in de voorschriften beperkende bepalingen voor het agrarisch gebruik worden opgenomen.

Het gemeentebestuur meent met het streven bovenstaande uitgangspunten te realiseren aan de verschillende belangen in de gemeente recht te doen.

3. De uitkomsten van het onderzoek.

3.1. Het landschap.

Een inzicht in de huidige toestand van het gebied in het licht van de hieraan voorafgaande ontwikkeling, is onontbeerlijk voor de bepaling van de ruimtelijke ontwikkelingen in de toekomst.

Het gebied van Schoonebeek bleek daarbij dermate gecompliceerd, dat diverse deelstudies zijn gemaakt en geraadpleegd moesten worden, om een duidelijk inzicht te krijgen in de waarde van het landschap gezien vanuit verschillende standpunten.

3.1.1. Natuurlijke processen die aan het landschap ten grondslag liggen.

Omdat het gebied rond Schoonebeek langere tijd dan de rest van Drenthe gespaard gebleven is van bedekking door landijs in derde ijstijd (Riss), hebben er andere vormingsprocessen plaatsgevonden en heeft het gebied een ander "gezicht" gekregen.

Tussen de derde en vierde ijstijd werd het klimaat wat milder en trok het landijs zich terug in noordelijke richting. Er kwamen toen keileemafzettingen aan de oppervlakte, weinig doorlatende gronden die door het gewicht van de erop liggende ijsmassa's zo'n dichte structuur gekregen hadden en karakteristiek zijn voor Drenthe.

In de vierde ijstijd (Würm) bereikte het landijs weliswaar niet ons land, maar toch was het zeer koud. Er heerste in Nederland een toendraklimaat, waarbij de grond blijvend bevroren was. Alleen de bovengrond ontdooide 's zomers. Op deze met neerslagwater verzadigde gronden ontwikkelde zich een voedselarme toendravegetatie, grotendeels uit veenmossoorten bestaande.

Er was maar een beetje reliëf voor nodig, of deze modderige met water verzadigde bovenlaag van verweerde keileemgronden schoof naar lagere terreingedeelten. Hierdoor nivelleerde het aanwezige reliëf volledig.

Aan het einde van de vierde ijstijd, toen het klimaat zeer droog en guur was, werd over de keileem een zwak golvend pakket dekzand gedeponeed onder invloed van zand- en sneeuwstormen.

Daarna steeg de temperatuur geleidelijk en grote hoeveelheden smeltwater baanden hun weg naar de laagste terreingedeelten. Dikwijls trad hierbij stagnatie van de waterafvoer op en werden meren gevormd.

Het gebied van de gemeente Schoonebeek lag op de rand van zo'n laagte.

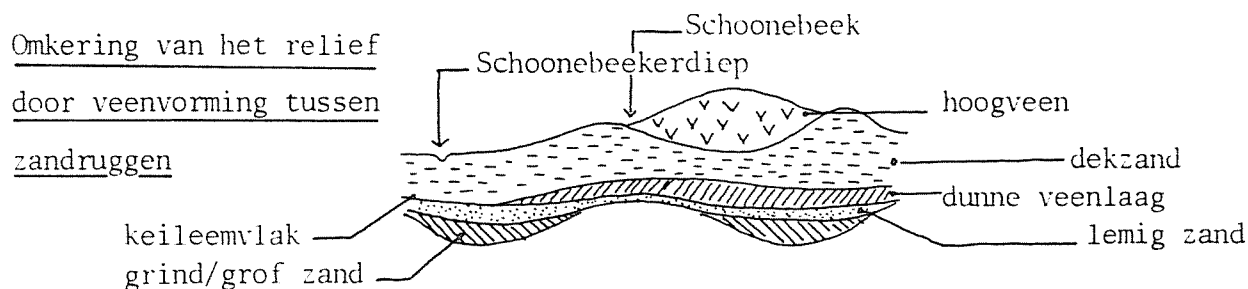
De tijdens de laatste ijstijd schuchter ingezette veenvorming kon zich hier doorzetten. Het grondwater stagneerde ondergronds en het gebrek aan verversend water zorgde hier voor een voedselarm milieu, waarin zich de hoogveenvorming voltrok. De voortdurende veenvorming hoogde de laagten steeds verder op, zodat het veen zelfs aanmerkelijk hoger kwam te liggen dan de aanvankelijk hogere dekzandruggen; er vond een omkering van het reliëf plaats.

De afgestorven hoogvenen raakten begroeid met dopheide, zachte berk, de levende hoogvenen met veenmossoorten. De in de laagte lopende beek, het Schoonebeeker-diep, zette tegelijkertijd met de veenvorming slib af in het beekdal.

Dit leidde tot de vorming van natte venige beekdalgronden waarop broekbossen * voorkwamen met een rijkere zeggevegetatie. In veel mindere mate was dat het geval met de uit het hoogveen komende voedselarme Bargerbeek en de Ellenbeek.

Tussen het beekdal van het Schoonebeekerdiep en het hoogveen komen de hoogste delen van de dekzanden aan de oppervlakte. Hierop zijn de eerste nederzettingen ontstaan.

Schema 1.

In grote lijnen is de geologie van het plangebied in twee delen te verdelen. Enerzijds komen in het beekdal van het Schoonebeekerdiep broek* en zeggevenen voor.

Anderzijds zijn er de zandruggen die als tangen onder het veen grijpen en de kommen vormden waarin het hoogveen werd gevormd. (kaart 1.).

Bovendien was er de zegge- en broekveenvorming langs de overige beken.

De zandruggen komen plaatselijk als opduikingen aan de oppervlakte.

De belangrijkste zandrug, die vanuit het noordwesten met een drietal tangen het hoogveengebied in vier bekkens verdeelt, is een uitloper van de Hondsrug.

De belangrijkste tang daarvan is die, waarover de weg van Nieuw-Amsterdam naar het dorp Schoonebeek loopt en aansluit bij de opduikingen langs het Schoonebeekerdiep.

De tweede tang loopt ten noorden van het Amsterdamse veld in zuidelijke richting via de knik in het Dommerskanaal naar het punt waar de Dordseweg en de Ellenbeek elkaar kruisen.

De derde tang is onduidelijker, daar deze grotendeels door onvergraven hoogveen is bedekt. De tang wordt gemarkeerd door de R.K. kerk van Weiteveen en de meest oostelijke opduiking aan de Zuidersloot.

Naast de bodem van de zandopduikingen vindt men een drietal bodemtypes, welke achtereenvolgens van noord naar zuid zijn te onderscheiden, n.l. de dalgronden, hoogveengronden in vervening en bovenveen-cultuurgronden (zie kaart 2.).

De dalgronden komen in grote verscheidenheid (wat betreft de dikte van de bovenlaag) voor. De dikte loopt uiteen van minder dan 50 cm tot 80-120 cm en zelfs tot meer dan 120 cm.

Het hoogveen in vervening is onoverzichtelijk. Naast elkaar komen voor, hoge vierkant afgesneden blokken onvergraven veen en lage zetvelden met turfproductie. Sommige zetvelden zijn reeds in cultuur gebracht na egalisatie en bezanding.

* broek (voorheen broec) = nat, vochtig resp. ondergelopen land.

De hovenveen-cultuurgronden bestaan uit een hoogveenpakket van sterk wisselende dikte, waarop een dek (zogen. bolsterlaag) voorkomt. Deze bolsterlaag wordt veelal bezand.

De waterhuishouding.

Dat de waterhuishouding al van oudsher problematisch was, tonen reeds de oudste nederzettingvormen aan, die steeds op de hoogste delen voorkwamen.

De oorspronkelijke lage gronden werden door de voortgaande hoogveenvorming zodanig opgehoogd, dat het contact met het grondwater allengs verloren ging en de vegetatie afhankelijk werd van neerslagwater. De grote hoeveelheden neerslagwater moesten door de beken worden afgevoerd naar het Schoonebeekerdiep, dat ook het water van het Duitse gebied moest verwerken.

Het geringe profiel en een bochtig verloop veroorzaakten (voor de kanalisatie van de beek) wateroverlast bij een groot wateraanbod binnen korte tijd.

3.1.2. De occupatiegeschiedenis.

Het komt veel voor dat er verschillende theoriën bestaan over de herkomst van een naam.

Een van de meest aannemelijke is de verklaring dat Schoonebeek "heldere beek" zou betekenen. Dit zal waarschijnlijk betrekking hebben op de Wester- of Bargerbeek, welke vanuit het hoogveen komend tussen het Westerse bos en Schoonebeek in het Diep stroomt. Deze veenbeken zijn van oorsprong erg helder, daar ze weinig slib bevatten. Een theorie die veel opgeld doet in de streek zelf is, dat het "opschonen" van de beek door de Kloosterlingen leidde tot "Schoonebeek". Volgens de eerste bekende oorkonden wordt het dorp voor het eerst genoemd in 1541 als "Sconebeke".

Reeds vóór de 15de eeuw heeft men ingegrepen in het landschap. Oorspronkelijk beperkte men zich tot het omhakken van het struweel voor brandstof op de zandige koppen, waar men bouwland maakte en vervolgens werd de ontginning uitgebreid tot de lager gelegen beekdalgronden. Deze vrijgekomen percelen werden bewerkt en in gebruik genomen voor hooiland en weide. In de 17de eeuw werd een aanvang gemaakt met de ontginning van het hoogveen op grote schaal. De wijzigingen in methoden ten behoeve van de ontginningen in de loop der eeuwen hebben een verscheidenheid aan bodemprofielen doen ontstaan. Naast de in cultuur gebrachte onvergraven hoogveengronden in het zuid-oosten, liggen er gronden met gedeeltelijk verveende profielen, waar de bolsterlaag is verdwenen (grauwveen) en geheel verveende profielen, die met behulp van een bolsterlaag opnieuw in cultuur zijn gebracht (dalgronden).

Zowel uit landschappelijk oogpunt als uit cultuurhistorisch oogpunt is Schoonebeek interessant te noemen. De ligging van het gebied op de rand van het grote veengebied, de zandopduikingen en de beek, bepaalden in grote mate het vestigen van nederzettingen en het grondgebruik van de mens. Van het aantal verschillende cultuurlandschappen zijn nu nog delen duidelijk te herkennen.

3.1.2.1. Het essenlandschap.

De nabijheid van het Drentse plateau en het aansluitend Duitse gebied, waar een van de oudste cultuurlandschappen, het essen- of brinkdorpenlandschap algemeen was, heeft ook op het gebied rondom Schoonebeek zijn invloed gehad. Doordat de met potstal bemeste vruchtbare essen op het Drentse plateau te klein waren voor de zich uitbreidende bevolking, zocht de dorpsbewoner zijn heil elders. De lagere gronden bij de beek waren weliswaar vruchtbaar, doch te nat door de veelvuldig buiten zijn oevers tredende beek.

Op de kleinere verhogingen aan de rand van de beekdalen werden boerderijen gevestigd en gronden ontgonnen en eveneens met potstalmest vermengd met veenplaggen bemest. Zo ontstonden hier zeer kleine essen rondom de boerderijen die niet in grote complexen los van de boerderijen lagen zoals elders in Drenthe.

De natte vruchtbare gronden bij de beek werden aanvankelijk in gebruik genomen als "gemeenschappelijke weide". In deze afgelegen weiden werden later veestallen of hoeën (+ 1550) gebouwd, waar het vee en de "Boeheer" onderdak vonden. Nederzettingen zoals het nabijgelegen Padhuis, het Westerse Bos, Middendorp, het Oosterse Bos en tevens Schoonebeek-dorp, zijn als zulke kleine essen te beschouwen.

De vorm van de zandrug is er de oorzaak van dat de dorpsvorm langgerekt is geworden. De oudste verkaveling rondom de bebouwing is rechthoekig, maar zeer wisselend van lengte en breedte en nooit langer dan 50 M.

De verkaveling van de groengronden of madelanden bij de beek is zeer grillig. De uiteenlopende vorm van de percelen ontstond door de plaatselijke gesteldheid van het terrein en de natuurlijke waterafvoer. De oude percelen zijn nog duidelijk te onderscheiden.

Op de rand van het beekdal en de hogere gronden lag van oudsher de weg die het gebied ontsloot. De huidige Europaweg ligt voor het grootste deel over het oude tracé. Het landschap was meer gesloten van karakter door broekbossen langs de beek en de veelal bebost geraakte heide; het was open waar de bossen overgingen in heide, waarop de schapen graasden.

3.1.2.2. Het slagenlandschap.

Met de voortschreiding van de techniek en naarmate de bevolkingsdruk op het gebied toeneemt, begint men ook het hoogveen te ontginnen en t.b.v. brandstof te vervenen. Het is zeer wel mogelijk, dat de grootschaliger ontginning is begonnen omstreeks 1500 vanuit een naburig klooster, dat behoorde tot de orde der Cisterciënsers. Deze orde bevorderde de ontginningen overal sterk.

Men ving deze ontginningen aan langs de weg, waarbij men ontgon in lange, "optrekkende" kavels. Ook vond deze ontginning wel plaats vanuit de kleine beken, de Bargerbeek en de Ellenbeek, waardoor de dwarse verkaveling ontstond en de lintbebouwing van boerderijen langs de weg.

Van de oudere verkavelingen bleven door deze rigoureuze wijze van ontginning slechts restanten over, zoals nabij de oude dorpskernen en nabij de beek.

Dit slagenlandschap vergrootte de schaal sterk, hoewel de ontginning ondanks het strakke kavelpatroon nog onregelmatig was; langs de perceelsloten bleef veel beplanting gespaard en grote gedeelten bleven als woeste grond liggen, doordat ze niet werden ontgonnen.

Op de achtereinden van de lange kavels werd veen voor brandstof t.b.v. eigen gebruik gegraven. Er ontstonden veenputten welke als "groene stippen" op de topografische kaart zijn te herkennen (zg. petgaten).

Door de ontwatering veranderde de samenstelling van de beplanting en konden bepaalde soorten zich niet meer handhaven. Het opgaande hout kon sterk uitbreiden.

Alhoewel de strakke verkaveling tot een belangrijke schaalvergroting leidde, bleef de perceelsvorm, de rijafstand en de ontwatering tot op heden te slecht om een optimale agrarische bedrijfsuitoefening mogelijk te maken in dit nieuw gevormde slagenlandschap.

3.1.2.3. Het veenkoloniale landschap.

Het jongste cultuurlandschap is het veenkoloniale landschap zoals dat in het noord-westen van de gemeente te zien is. In het noordoosten is de ontwikkeling van dit type nog in volle gang.

Op grote schaal werd de vervening ten behoeve van de turf ter hand genomen. Het te vervenen gebied werd in grote rechthoekige kavels of blokken verdeeld, welke door brede sloten of wijken in regelmatige percelen werden onderverdeeld. De percelen worden geheel verveend, waarna deze ook nu nog d.m.v. de gespaarde en vervolgens bezande holsterlaag (jongveen) in cultuur worden gebracht.

Het landschap is hier geheel open en van een schaalgevende beplanting is geen sprake. De veenkoloniale dorpen kenmerken zich door een sobere lintbebouwing van landarbeiderswoningen.

3.1.5. Het huidige landschapsbeeld.

Gedurende de laatste eeuw hebben de maatschappelijke-, de sociaal-economische en de technische ontwikkelingen in versneld toenemende mate hun weerslag gehad op het landschap, in die zin dat de veranderingen die optraden relatief snel plaats grepen en veel minder waren afgestemd op een bepaalde plaats/streek dan vroeger. Steeds meer dreigden aanwezige verschillen in een landschap en tussen verschillende landschappen te nivelleren.

Op de ene plaats vond dit proces veel stormachtiger plaats dan op de andere, afhankelijk van de graad van verstedelijking en ontsluiting van een gebied. Zo kan men in Schoonebeek nog duidelijk de boven beschreven verschillende landschappen onderscheiden: een variant op het essenlandschap, het slagenlandschap en het veenkoloniale landschap zijn in het gebied algemeen te herkennen. Het oudere essenlandschap ligt "onder het slagenlandschap", hiervan zijn restanten te herkennen (kaart 3.).

Het essenlandschap (vóór 1300).

- De es, akkers.
Deze komen voor rond de oude vestigingen het Westerse bos, het Middendorp, Schoonebeek en het Oosterse bos en liggen op de zandopduikingen buiten het lage naburige beekdal. Ze waren aanvankelijk als bouwland in gebruik en werden d.m.v. potstalmest bemest. De verkaveling is bloksgewijs en de percelen zijn rechthoekig en klein. In het dorp Schoonebeek is ze nagenoeg verdwenen.
- De essen, madelanden of groengronden.
Deze gronden komen voor ten zuiden van de Europaweg langs het Schoonebeekerdiep en zijn nauwelijks terug te vinden bij de Bargerbeek en de Ellenbeek. Ze waren in gebruik als gemeenschappelijke weide voor het vee. De verkaveling is zeer onregelmatig van vorm en grootte en vormt een z.g. mozaïek-verkaveling. Ten zuiden van de Europaweg lopen deze slagen ten westen van de Ellenbeek door tot aan het Schoonebeekerdiep. De kanalisatie van het Diep heeft vele grenzen verwaagd.

Het slagenlandschap (begin omstreeks 1300).

- De slagen.
Deze lopen vanaf de lintbebouwing aan de Europaweg naar het noorden in lange, smalle, opstreckende kavels naar het einde van de slag. De kavels zijn meestal lang en smal en ongelijk van breedte. Het landschap is er vrij open, maar wordt verdicht ter plaatse van de begroeide kavelsloten (daarom landschappelijk van groot belang), de "woeste gronden" en de bebouwing met erfbeplanting.
- De huisweiden.
De bebouwing ontstond op de hogere delen, welke over het algemeen wat van de weg afgekeerd lagen. Doordat nu vanuit deze bebouwing in zowel noordelijke als zuidelijke richting werd verkaveld, ontstonden tussen de boerderijen en de weg korte percelen, de z.g. huisweiden. Deze als weide of boomgaard gebruikte perceeltjes zijn typisch voor de dorpsvorm van met name Nieuw-Schoonebeek.

Het veenkoloniale landschap (van omstreeks 1950 tot heden).

- De blokken.
Deze industriële verveningen worden ten noorden en noordoosten van Weiteveen aangetroffen en sluiten aan op de verveningen van het Amsterdamseveld. De kenmerken zijn de grote vierkante kavels, welke in grote rechthoeken verveend worden. De rechthoeken worden in grote vierkante percelen verdeeld en met behulp van de later bezande bolsterlaag in bouwland omgezet (dalgronden). Het landschap is er kaal en boomloos, de bebouwing en de verveningen steken scherp af tegen de monotone vlakte.

Naast de, over het algemeen agrarische elementen die het landschap van nu kenmerken, zijn er ook de niet-agrarische elementen die hun invloed in steeds sterkere mate zijn gaan uitoefenen. Reeds sinds 1945 vindt er in het buitengebied van Schoonebeek oliewinning plaats. Tot voor kort geschiedde dit alleen door

het oppompen van de olie d.m.v. de zg. "ja-knikkers".

Als gevolg van de tegenwoordig toegepaste verbeterde winningsmethoden verrijzen recentelijk ook andere elementen in het landschap, zoals de stoominjectoren.

De algemene situatie in de landbouw, de kwaliteit, de bereikbaarheid en de bewerkingsmogelijkheden van de lange kavels leiden ertoe, dat het agrarisch bedrijf veelal overschakelt op neventakken, zoals het veredelingsbedrijf.

Deze niet-grondgebonden bedrijfstak heeft consequenties voor het landschap, zowel in ruimtelijk als in milieuhygiënisch opzicht.

De daartoe noodzakelijke bebouwing, die uit bedrijfstechnische overwegingen bij de bestaande bebouwing wordt gesitueerd, is al gauw niet in harmonie met de relatief kleine schaal van de bestaande boerderijen met haar erfbeplanting.

De waterhuishouding.

Een geregelde waterafvoer is in het gebied van Schoonebeek langdurig een probleem geweest.

Op het ogenblik is men echter technisch in staat dit zeer goed in de hand te houden. Het waterschap "Bargerbeek" heeft een waterbeheersingsplan uitgevoerd, dat gericht is op een doelmatige afwatering van de verschillende delen en deze van een vast peil voorziet. De verkregen afwateringsgebieden lozen enerzijds op het Dommerskanaal en Stieltjeskanaal, anderzijds op het reeds in een eerder stadium genormaliseerde Schoonebeekerdiep.

De veranderingen in de waterbeheersing zijn zowel ruimtelijk als milieu-ecologisch van invloed op het landschap. Het aantal functionerende greppels en sloten is bijvoorbeeld afgenomen. Bepaalde delen van de Schoonebeek hebben een afwatering in omgekeerde richting als voorheen gekregen, waardoor ook een verandering in beïnvloeding van de gebieden onderling door middel van water is opgetreden.

5.1.4. Gebieden met natuurwetenschappelijk waarde.

5.1.4.1. Inventarisatie.

Terwijl de oude nederzettingen in cultuurhistorisch opzicht het meest van belang zijn, zijn de restanten van het hoogveencomplex in natuurwetenschappelijk opzicht het belangrijkste. Met name in het hoogveencomplex ten Oosten van Weiteveen komen nog vrij grote stukken aaneengesloten hoogveen voor.

Botanisch is het gebied een voorbeeld van een "rustend hoogveen": de groei van het hoogveen is tot stilstand gekomen, terwijl de aftakeling - een volgend stadium - tot de randen beperkt blijft.

De ondiep verveende delen zijn vochtig en herbergen de hiervoor karakteristieke vochtige voedselarme heide-vegetatie.

Zeer ondiepe delen herbergen wollegras en op een enkele plaats veenmos.

Deze gebieden zijn botanisch allemaal van grote betekenis.

5.1.4.2. Mogelijke schadelijke ontwikkelingen.

Recente inventarisatie heeft aangetoond, dat de uitdroging van het hoogveen zich snel voltrekt, alhoewel de natuurlijke potenties nog aanwezig zijn.

De oorzaak van de uitdroging moet vooral worden gezocht in de ontwatering t.b.v.

de vervening, vooral aan de randen van de veencomplexen en in de begreppeling. Indien deze uitdroging niet wordt tegengegaan, zal het hoogveen ter plaatse verdwijnen omdat het wegvallen van de factor water uit het complex van factoren, die een waardevolle hoogveenvegetatie mogelijk maken, desastreus is voor deze vegetatie en voor het hoogveen, hetwelk door een onomkeerbare uitdroging zijn natuurlijke potenties verliest.

Het in essentie voedselarme milieu, van waaruit het hoogveen is ontstaan, kan worden gewaarborgd door het aanbrengen van boomschermen, die het inwaaien van kunstmest en zanden moeten uitsluiten (er van uitgaande, dat de watervoerende sloten rond het gebied geen verontreiniging vertonen). De botanische waarde van de vochtige, gedeeltelijk verveende percelen is hoog te noemen.

Men moet bedacht zijn op een verdergaande negatieve invloed van de gemoderniseerde waterbeheersing op het hoogveencomplex. Wellicht moeten bepaalde delen een eigen (hoger) waterpeil krijgen.

De toename van de veredelingssector bij de agrarische bedrijven kan het voedselarme milieu beïnvloeden (verrijken in negatieve zin!) De afvoer van afvalstoffen van deze bedrijven moet zorgvuldig geregeld worden.

Uit onderzoek van het Rijksinstituut voor Natuurbeheer (R.I.N.) in 1975 is gebleken, dat betrekkelijk kleine hoogveencomplexen, ondanks een sterke -meer dan oppervlakkige- ontwatering, toch op relatief (in hydrologisch opzicht) gunstige plaatsen nog een soortenrijke hoogveen-flora hebben. Het oppervlakkige verdroogde hoogveen te Schoonebeek heeft ook betekenis uit oogpunt van hoogveenflora en -fauna, daar waar de begroeiing bestaat uit heide en natuurlijk loofhoutbos.

Om actieve "levende" hoogveenkernen te ontwikkelen, dient men te zorgen voor een juiste waterhuishouding in de grote complexen. (In de relatief gunstige omstandigheden ter plaatse van het "Meerstablok" te Emmen, bleek dit te verwezenlijken in een gebied dat - met de bufferzônes samen - tenminste 1 km² groot is).

5.2. Recreatie.

De huidige recreatie in het plangebied beperkt zich in feite tot het in het noord-westen gelegen natuurbad Zandpol. Dit natuurbad voorziet duidelijk in een behoefte, daar het element open water in de wijde omgeving zeer schaars is. De toeloop in de zomerdagen is dientengevolge groot, met een topdagbezoek van 5.000 en een jaarbezoek van 90.000 recreanten.

Eveneens vormt het kleine openluchtbad "Kerkenweg" een -alhoewel klein-attractiepunt.

Eind 1976 zal het overdekte zwembad in "de Beeklanden" worden voltooid, hetgeen ook in de wintermaanden een recreatieve functie zal hebben.

In recreatief opzicht heeft de gemeente Schoonebeek een duidelijke achterstand ten opzichte van de overige gemeenten in Oost- en Zuidoost Drenthe, zoals uit bijgevoegde tabel uit de nota "ontwikkelingsgedachten" (p225) moge blijken (zie bijlage 1a).

De nota stelt dat:

"De aantrekkelijkheid van het gebied van Oost en Zuidoost Drenthe voor de recreatie voornamelijk wordt bepaald door de aanwezigheid van een groot aantal natuurgebieden in de vorm van bossen, heidevelden, essenslandschappen en beekdalen, die tezamen een veelvuldig afwisselend landschap vormen.

Belangrijke factoren hierin zijn de aanwezigheid van de Hondsrug met zijn kromme gronden en zijn vele hunnebedden (41 van de 53 drentse hunnebedden treft men hier aan) alsmede enerzijds het waardevolle stroomdallandschap van de Drentse Aa en aan de andere kant de interessante overgang naar het veenkoloniale gebied. De verschillende rustieke dorpen met hun typische drentse brinken vormen tenslotte eveneens een belangrijk element in de waardering voor dit gebied." (p.219)

De gemeente Schoonebeek herbergt een aantal van deze aantrekkelijke factoren, zoals bijvoorbeeld de beschermde dorpsgezichten van het Oosterse- en Westersebos en de natuurgebieden in het midden en oosten van de gemeente. Tot nu toe is weinig aandacht besteed aan de ontwikkeling van de recreatie in de gemeente Schoonebeek.

Het gemeentebestuur is van mening, dat thans meer activiteiten tot ontplooiing dienen te komen.

Op de wenselijkheden en mogelijkheden om in de gemeente Schoonebeek recreatie tot ontwikkeling te brengen wordt nader ingegaan in paragraaf 4.5.

AANTAL RECREATIEVE ACCOMODATIES EN SLAAPPLAATSEN.
(respectievelijk eerste en tweede kolom)

GEMEENTE	1. HOTELS	2. PENSION'S	5. KAMER VERHUUR	4. KAMPHUIS- JES IN VAC. CENTR.	5. ZOMER- HUISJES	6. ZOMER- HUIZEN	7. KAMPEER- BOERDE- RIJEN	8. KAMP- HUIZEN	9. KAMPEER- TERREINEN	10. TOTAAL VANT SLAAPPLAATSEN
1. ANLOO	5 - 79	5 - 24	4 - 18	400 - 2280	119 - 595	20 - 100	2 - 150	2 - 152	10 - 5200	4146
2. BORGER	2 - 66	12 - 84	28 - 148	400 - 2280	25 - 140	59 - 195	4 - 455	2 - 152	8 - 5420	6898
5. COEVORDEN	5 - 81								1 - 200	281
1. DALLEN	1 - 25				50 - 180	12 - 60			1 - 875	1140
5. EMMEN	5 - 159	4 - 59			5 - 51	3 - 15		1 - 106	1 - 250	600
6. Gasselte	3 - 55	9 - 44	7 - 55	122 - 610	51 - 155	25 - 125	1 - 40	1 - 40	4 - 1850	2954
7. Gieten	1 - 55	9 - 46	4 - 18	10 - 60	6 - 56	4 - 17		2 - 625	2 - 625	857
8. ODOORN	9 - 293	9 - 70	4 - 26	120 - 720	7 - 40	6 - 35		3 - 5550	3 - 5550	4679
9. OOSTERHES.	3 - 21	2 - 9	5 - 31	20 - 120	87 - 455	16 - 80		1 - 82	3 - 706	1484
10. SCHOONEBEEK	3 - 52				1 - 8	1 - 5			4 - 555	45
11. SLEEN	5 - 65	2 - 12	4 - 25	70 - 450		5 - 25			4 - 555	1295
12. ZWELLO	4 - 72	21 - 85		46 - 250	46 - 250	17 - 105	6 - 509		4 - 1529	2560
TOTAAL	46 - 1005	71 - 415	56 - 504	788 - 4500	557 - 1850	148 - 762	14 - 1062	7 - 525	41 - 16520	26759

VOELICHTING ACCOMODATIE VORLEN:

kampeervhuisjes in vakantiecentra: de huisjes zijn eigendom van het centrum en worden bedrijfsmatig verhuurd.

zomervhuisjes : elk huisje heeft zijn particuliere eigenaar. Het recr. gebruik vindt plaats tijdens de zomermaanden.

zomervhuisen : zgn. tweede woningen (veelal boerderijen). Recr. gebruik gedurende het hele jaar.

kampeervboerderijen : een gedeelte van de bedrijfsruimte der boerderij is beschikbaar voor recreat. gebruik door vnl. jongeren

kamphuisen : als zodanig gebouwde accommodatie voor recr. gebruik door (jeugd)groepen. Bijv. jeugdherbergen.

berekening aantal slaapplekken : voor de sector zomervhuisjes en -huizen wordt als regel uitgegaan van de norm van 5 plekken per huis(je)

Voor de kampeervoorreinen is uitgegaan van de norm 100 slaapplek. per ha. overeenkomstig het Facetstreekplan voor Natuurschoon en Recreatie voor Drenthe.

3.3. De bevolkingsontwikkeling.

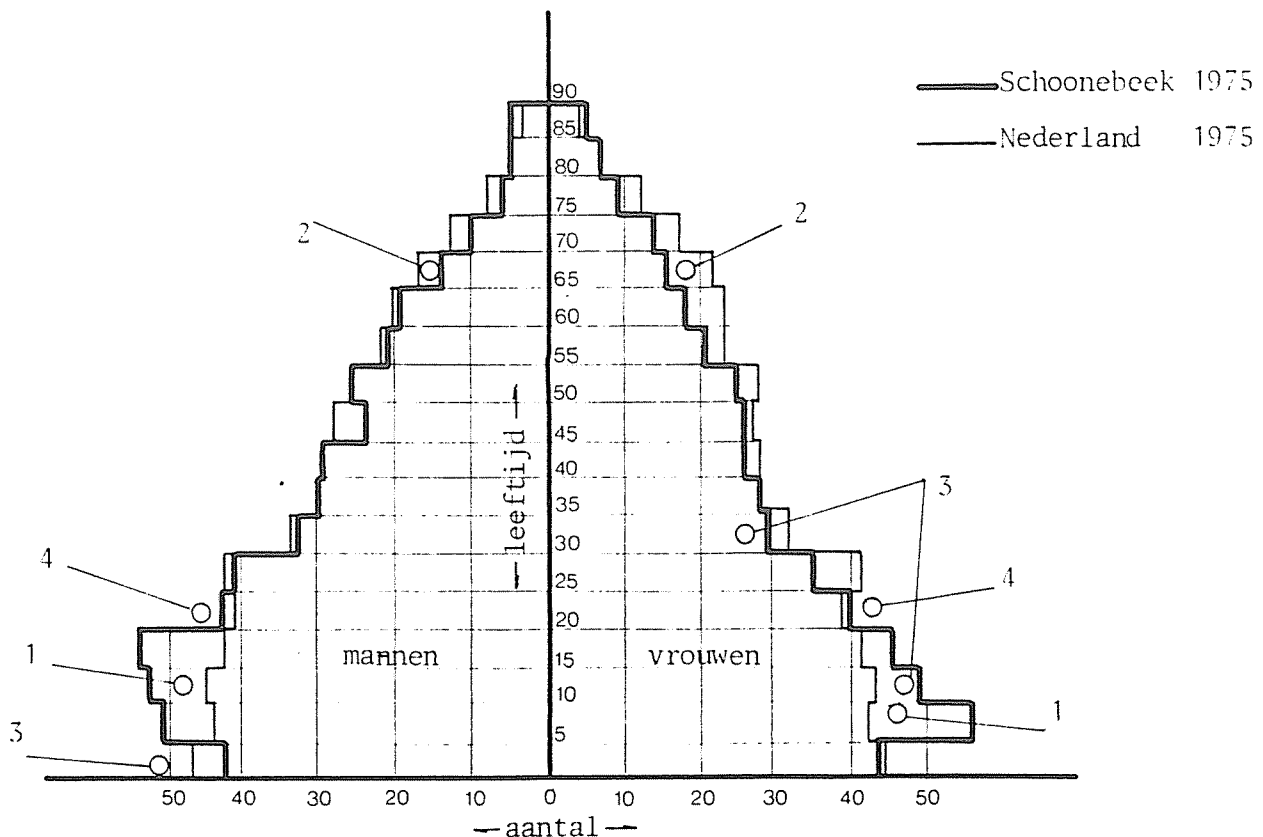
De bevolking van de gemeente Schoonebeek heeft in de afgelopen jaren een geleidelijke groei vertoond.

1961	6804
1962	6918
1963	7047
1964	7141
1965	7359
1966	7473
1967	7404
1968	7413
1969	7426
1970	7490
1971	7492
1972	7493
1973	7568
1974	7566
1975	7500

Tabel 2 Bevolkingsontwikkeling sinds 1961.

In de jaren zeventig is er een stagnatie in deze groei opgetreden en was er sprake van een min of meer constant bevolkingsaantal.

(De meest recente bevolkingsgegevens: 7617 inwoners op 1 april 1976, wijzen weer op een zekere mate van groei, die voornamelijk samenhangt met de realisering van de woonbebouwing in de Beeklanden.)

Schema 2.

Relatieve verdeling van leeftijdsgroepen bij een bevolkingstotaal van 1000 inwoners.

Wanneer de bevolkingspyramide van de gemeente Schoonebeek vergeleken wordt met die van Nederland, komen de volgende kenmerken van de Schoonebeekse bevolking naar voren:

1. een relatief groot aantal jongeren
2. een relatief klein aantal bejaarden
3. een relatief hoog kinderaantal (mede verantwoordelijk voor een vrij hoge gemiddelde woningbezetting), waarin de laatste vijf jaar een daling is opgetreden.
4. een vrij hoog vertrek bij het bereiken van de twintigjarige leeftijd.

Op grond van deze kenmerken kunnen de volgende opmerkingen ten aanzien van de verwachte groei gemaakt worden.

Door de aanwezigheid van een vrij grote groep jongeren is het natuurlijk groeipotentieel in de gemeente vrij groot.

Uitgaande van natuurlijke groei* zou de bevolking van de gemeente de volgende toename vertonen:

1975	7508
1980	7932
1985	8433 (voor berekening zie bijlage 5)

Dit betekent echter niet dat het aantal inwoners van Schoonebeek in de komende tien jaar werkelijk deze groei zal doormaken.

Ook in het verleden is reeds sprake geweest van een aanzienlijk negatief migratiesaldo. Met name is er sprake van het wegtrekken van jonge volwassenen bij gebrek aan (soms) woonelegenheden, of (vooral) werkgelegenheid in de gemeente.

*Natuurlijke groei betekent dat er geen sprake is van migratie.

3.4. De ontwikkeling van de welvaartsbronnen.

Voor een goede afweging van alle facetten in het buitengebied is inzicht in de ontwikkelingen van de welvaartsbronnen, voorzover ze op het grondgebruik in dit gebied van invloed zijn, van belang. Dit is uiteraard in de eerste plaats het geval met de agrarische werkgelegenheid.

Verder zijn er nog een aantal andere welvaartsbronnen, die in het gebied buiten de bebouwde kommen ruimte in beslag nemen of zouden dienen te nemen: oliewinning, vervening en industriële werkgelegenheid.

3.4.1. De agrarische structuur.

In begin 1970 zijn door de gewestelijke raad van Drenthe van het Landbouwschap gegevens verstrekt aan het D.E.T.I. betreffende de agrarische werkgelegenheid in Schoonebeek. Aan deze gegevens is het volgende ontleend:

Schoonebeek is van oorsprong een gemeente, waar de landbouw altijd van grote betekenis is geweest en het hoofdmiddel van bestaan vormde. De gronden langs het Schoonebeekerdiep lenen zich het best voor de veehouderij, terwijl de noordelijker gelegen gronden over het algemeen beter geschikt zijn voor de akkerbouw, al is ook de veehouderij hier van betekenis. Plaatselijk komt vrij veel bovenveencultuur voor, d.w.z. akker- en/of weidebouwbedrijven op al dan niet bezand hoogveen, dat wellicht ook niet meer zal worden verveend.

Evenals elders, neemt de werkgelegenheid in de landbouw sterk af, voornamelijk tengevolge van mechanisatie en rationalisatie. Vooral na 1960 vond mechanisatie in snel tempo plaats. Agrarische werknemers zijn er vrijwel niet meer, terwijl het meehelpen van vrouwelijke arbeidskrachten sterk afneemt.

Er is enige verandering in de oppervlakte cultuurgrond; afname door dorpsuitbreiding e.d., toename door in cultuur brengen van verveende en soms woeste gronden. Zeer duidelijk is de overgang van bouwland naar grasland, behalve in laatste periode.

Tabel 3 Verandering in de oppervlakte cultuurgrond (in ha).

	<u>1950</u>	<u>1959</u>	<u>1964</u>	<u>1969</u>	<u>1973</u>
Bouwland	1348	1026	916	766	781
Grasland	1724	1734	1864	2089	2040
Totaal	3072	2760	2780	2855	2821

In verhouding tot andere gebieden in Drenthe, is in Schoonebeek het percentage van de cultuurgrond dat bij de gebruiker in eigendom is vrij hoog. De verhouding eigendom : pacht was in 1969 49 : 51 (elders 44 : 56). Er zijn daarbij veel eigenaren van kleine bedrijven.

Onderstaande tabellen geven enig inzicht in de omvang en groei van de agrarische activiteiten in Schoonebeek.

Tabel 4 Veestapel

	<u>1949</u>	<u>1954</u>	<u>1959</u>	<u>1964</u>	<u>1969</u>	<u>1973</u>
Opp.grasland in ha	1719	1621	1734	1864	2089	2040
Melk- en kalfkoeien	1861	1949	1898	2165	2478	2800
Jongvee	1176	1727	1867	2129	2735	2946
Mestvee (ex.kalveren)	-	20	217	265	127	185
Totaal	<u>3037</u>	<u>3696</u>	<u>3982</u>	<u>4559</u>	<u>5340</u>	<u>5931</u>
Gemidd.per ha	1,8	2,2	2,3	2,4	2,6	2,9

Tabel 5 Varkensmesterij

	<u>1949</u>	<u>1954</u>	<u>1959</u>	<u>1964</u>	<u>1969</u>	<u>1973</u>
Fokzeugen	541	736	1035	1394	1204	1301
Mestvarkens	1101	851	623	768	1869	2329
Totaal	1642	1587	1658	2162	3073	3630

Tabel 6 Pluimveehouderij

	<u>1949</u>	<u>1954</u>	<u>1959</u>	<u>1964</u>	<u>1969</u>	<u>1973</u>
Legkippen	-	-	42470	24915	13009	16175
Slachtkippen	-	-	860	27400	101000	107000
Totaal	20452	36068	43330	52315	114009	123175

Vooraf de pluimveehouderij is nogal gegroeid. De bedrijfsverkaveling heeft verbetering. Het aantal kavels per bedrijf zal minder moeten worden, maar bovenal zou de vorm verbetering behoeven. Veel kavels zijn te lang en te smal, waardoor problemen ontstaan bij mechanische bewerking en afvoer van de produkten.

De afstand van boerderij tot kavels is gemiddeld meer dan 1200 meter.

Tabel 7 Overzicht aantal kavels per bedrijf

	<u>1950</u>	<u>1955</u>	<u>1959</u>	<u>1966</u>
Aantal kavels per bedrijf	2,3	2,7	2,7	3,8
Gemidd.grootte	2,18ha	2,42ha	2,52ha	2,30ha

Wanneer geen schaalvergroting wat oppervlakte betreft zal plaats vinden, zullen meer ondernemers moeten overgaan tot het opnemen van een tak van de zogenaamde veredelingssector in hun bedrijfsvoering.

In Schoonbeek is in het verleden slechts weinig gebruik gemaakt van zogenaamde saneringsregelingen. Veel kleine ondernemers zijn in loondienst getreden, maar wilden geen afstand doen van hun bedrijf. De daling van de bedrijfsomvang in de periode 1959 - 1966 wijst naar deze ontwikkeling.

Het landbouwschap verwacht dat in 1985 -van de huidige 218 bedrijfshoofden- nog circa 120 werkzaam zullen zijn in land- en tuinbouw. Aannemende dat de afstand van gronden ten behoeve van andere dan landbouwkundige doeleinden ten minste kan worden gecompenseerd ten gevolge van vervening, zal de oppervlakte kultuurgrond in 1985 ongeveer 2900 ha bedragen. Ca 200 hiervan zal echter in handen blijven van de landbouwverlatende bedrijfshoofden. De gemiddelde bedrijfsgrootte van de reële bedrijven zou dan kunnen uitgroeien tot

$$\frac{(2900-200)}{120} = 22,5 \text{ ha}$$

Voorts wordt het aantal meewerkende kinderen, overige gezinsleden en vreemde arbeidskrachten in 1985 op slechts 30 personen geschat. De totale ontwikkeling van de arbeidskrachten in de agrarische sector zal dan mogelijk als volgt verlopen:

Tabel 8 Aantal arbeidskrachten in de agrarische sector.

periode 1959 - 1974	raming	-	1985
1959	466	1980	210
1965	522	1985	185
1970	500		
1973	270		
1974	248		

Voor de afvloeiende agrarische arbeidskrachten zal vervangende werkgelegenheid gevonden moeten worden.

In paragraaf 4.4. komt aan de orde welke beleidsmaatregelen de gemeente hiertoe wenst te nemen.

In 1971 is door de gemeente een globaal onderzoek verricht naar de opvolging in de agrarische bedrijven, waaruit de door het landbouwschap veronderstelde tendens van afnemings van het aantal bedrijven nog eens duidelijk naar voren komt. Uit dit onderzoek is namelijk het volgende gebleken:

- van de westgrens der gemeente tot de Nieuw-Amsterdamseweg is voor $\pm 25\%$ van de bedrijven geen voortzetting op basis van de huidige bezetting te verwachten;
- van de Nieuw-Amsterdamseweg tot de Hekmanswijk is dit $\pm 75\%$;
- van de Hekmanswijk tot het Koelveen $\pm 50\%$
- van het Koelveen tot de Dordseweg $\pm 70\%$
- tussen Dordseweg en Kerkenweg $\pm 50\%$ en van de Kerkenweg tot de oostgrens van de gemeente is het $\pm 38\%$.

Opgemerkt moet worden, dat het hier enigszins verouderde gegevens betreft. Bovengenoemde percentages geven geen indicatie voor de oppervlakte van de cultuurgronden en ook geen indicatie van eigenaren of pachters.

3.4.2. De overige werkgelegenheid.

De industriële ontplooiing van Schoonebeek, die in het verleden vooral door de oliewinning nogal stormachtig verliep, is op dit moment duidelijk over zijn hoogtepunt. In het kader van de verwachte energieschaarste zijn verfijnde winningsmethoden te verwachten, waardoor de concessiehouder nog jaren kan doorgaan met de oliewinning. Hierbij is het aannemelijk dat ook nieuwe boorputten of injectieputten (met de daarbij behorende lokaties, wegen en leidingen) zullen worden aangelegd.

De nijverheidssector bestaat voor het grootste gedeelte uit industriële bedrijven. Daarnaast behoren tot deze categorie ook ambtelijke en bouwbedrijven met een relatief grote bovenlocale afzet.

Bij de ontwikkeling in de werkgelegenheid tekent zich een toenemend allochtoon en autochtoon forensisme af.

Teneinde zicht te krijgen op de toekomstige ontwikkeling in de nijverheid, zijn er door het D.E.T.I. aan het eind van 1970 vraaggesprekken gevoerd met alle industriële bedrijven in Schoonebeek. Mede op basis van deze gesprekken, is door het D.E.T.I. de volgende prognose opgesteld:

Tabel 9 Prognoses voor het aantal beroeps-beoefenaren in de nijverheidssector (alleen mannen) van 1975 - 1985

1975	961
1980	1041
1985	1125

Bij het opstellen van deze prognoses is er vanuit gegaan dat de groei van de industriële bedrijvigheid zou achter blijven op die van de na-oorlogse periode.

Blijkens de cijfers zal het aantal werkers in de nijverheidssector toenemen met $\pm 3\%$ per jaar. Dit percentage, beschouwd in het raam van een landelijke industriële ontwikkeling met een voortdurend afnemend aantal arbeidsplaatsen, is derhalve als positief te kenschetsen.

Naast de nijverheid zijn vooral in het noord-oosten van de gemeente grote verveningen door Purit en Griendtsveen aan de gang.

In het kader van de afspraken in het overleg rond het C.R.M.-aankoopplan zullen de grote verveningen over enkele jaren geheel worden beëindigd.

3.4.3. De werkgelegenheidsstructuur.

Samenvattend kunnen we stellen, zoals ook in de Verstedelijkingsnota reeds voor Zuidoost Drenthe wordt opgemerkt, dat de sociaal-economische situatie in Schoonebeek vrij slecht is.

Schoonebeek heeft het laagste inkomenspeil van heel Zuidoost Drenthe, 73% van het Nederlandse gemiddelde inkomen, terwijl ook de regio zelf met 81% ver beneden het landelijke gemiddelde blijft. ("Ontwikkelingsgedachten" p.96)

De belangrijkste werkloosheid komt voort uit de structurele achteruitgang van zowel de agrarische sector als de bouwnijverheid.

De gemeente ziet dan ook stimulering van de werkgelegenheid als een belangrijke beleidsdoelstelling.

Een voorwaarde voor het aantrekken van meer en gevariëerder werkgelegenheid is de aanwezigheid van een voldoende omvangrijke en gekwalificeerde beroepsbevolking.

In dit verband is het de moeite waard de mogelijkheden van omscholingsprogramma's te onderzoeken.

Het voeren van een actief economisch stimuleringsbeleid vraagt in beginsel de bereidheid om in zekere mate andere beleidsuitgangspunten ondergeschikt te maken aan het bevorderen van de werkgelegenheid.

Hiertoe staan de gemeenten echter slechts beperkte middelen ten dienste.

In paragraaf 4.6. wordt beschreven welke maatregelen ter stimulering van de werkgelegenheid de gemeente voor ogen staan.

4. Mogelijkheden en wenselijkheden voor de ruimtelijke ontwikkeling van het gebied

4.1. Inleiding

Zoals in de Oriënteringsnota Ruimtelijke Ordening (bladzij 59 en verder) wordt beschreven, lag in het recente verleden in de ontwikkeling van het landelijke gebied in Nederland en het beleid dat gevoerd werd, een sterk accent op de economische gebruikswaarde van het gebied voor diverse functies: voor de landbouw, de bosbouw, de dag- en verblijfsrecreatie enz.

De laatste jaren komt echter een tweede waarderingsgrond naar voren: die van de beleving van het landschap in zijn totaliteit. Daarbij weerklinkt tevens het streven naar instandhouding van een zo groot mogelijke verscheidenheid in het landelijke gebied.

In de derde plaats staan de ontwikkelingen in het landelijke gebied onder invloed van de groeiende milieubewustheid.

Het besef dat in de natuur essentiële relaties verstoord dreigen te worden, leidt soms ook (op overwegend ecologische gronden) tot buigpunten in de ontwikkeling. Een integrale visie op de ontwikkelingen in het landelijk gebied zal gebaseerd moeten zijn op alle factoren die in het landelijke gebied een rol spelen.

In de voorafgaande hoofdstukken ging het om de erkenning en waardering van deze factoren; in dit hoofdstuk gaat het om de vaststelling van de onderlinge relaties in het buitengebied van Schoonebeek.

Gestreefd wordt naar een indeling van het landelijk gebied, zodanig dat recht wordt gedaan aan een afweging tussen behoud van het leefklimaat van de plattelandsbevolking, milieugegevens, landschapsbeleving en economie van het grondgebruik.

4.2. De landschappelijke ontwikkelingen.

Door het C.R.M.-aankoopplan zal in ongeveer een derde gedeelte van het buitengebied de natuurwetenschappelijke en landschappelijke functie voorop staan. Het betreft hier de gebieden ten Noorden van de Boôvenen en de Dr. Ir. Stheemanstraat. Voorts vallen binnen dit aankoopplan de natuurschoongebieden gelegen tussen de Valendisweg en de Veenschapsweg.

Als gevolg van een actief gemeentelijk aankoopbeleid in de laatste jaren, zijn ten noorden van de Oldenhuis Gratamaweg en ten westen van de Burg. Osselaan verschillende bosjes, met het oog op hun betekenis voor het landschap, veiliggesteld.

Tevens zijn een aantal percelen, gelegen tussen de Veenschapsweg en de Europaweg, aangekocht.

In het gebied ten noorden van het Oostersebos en ten zuiden van de Valendisweg zullen nog een vijftal opgaande beplantingsstroken worden gerealiseerd.

Tot deze afspraak is gekomen na vruchtbaar overleg tussen het Ministerie van C.R.M. en de plaatselijke agrariërs.

Het gemeentebestuur acht het een zaak van groot belang, dat er veel aandacht besteed zal worden aan de beplanting in het gebied, dat ligt tussen de Veenschapsweg/Ellenbeek en het Dommerskanaal, teneinde te voorkomen dat het landschap een kale en schamele indruk zal maken als elders in de veenkoloniën.

Met het oog hierop zijn reeds een viertal kavels aangekocht, die op de plankaart zijn aangegeven.

In genoemd gebied wordt echter gewerkt aan plannen voor de kavelruil. Ten einde voor dit gebied de nodige soepelheid in te bouwen en anderzijds behoud van/verbetering van landschappelijke waarden te waarborgen heeft het gebied een aparte bestemming gekregen nl. Kavelruilplan Berkenlaan. Deze bestemming kan op grond van artikel 11 van de Wet Ruimtelijke Ordening door het college van burgemeester en wethouders nader uitgewerkt worden.

Ten aanzien van deze uitwerking zijn de volgende voorwaarden gesteld:

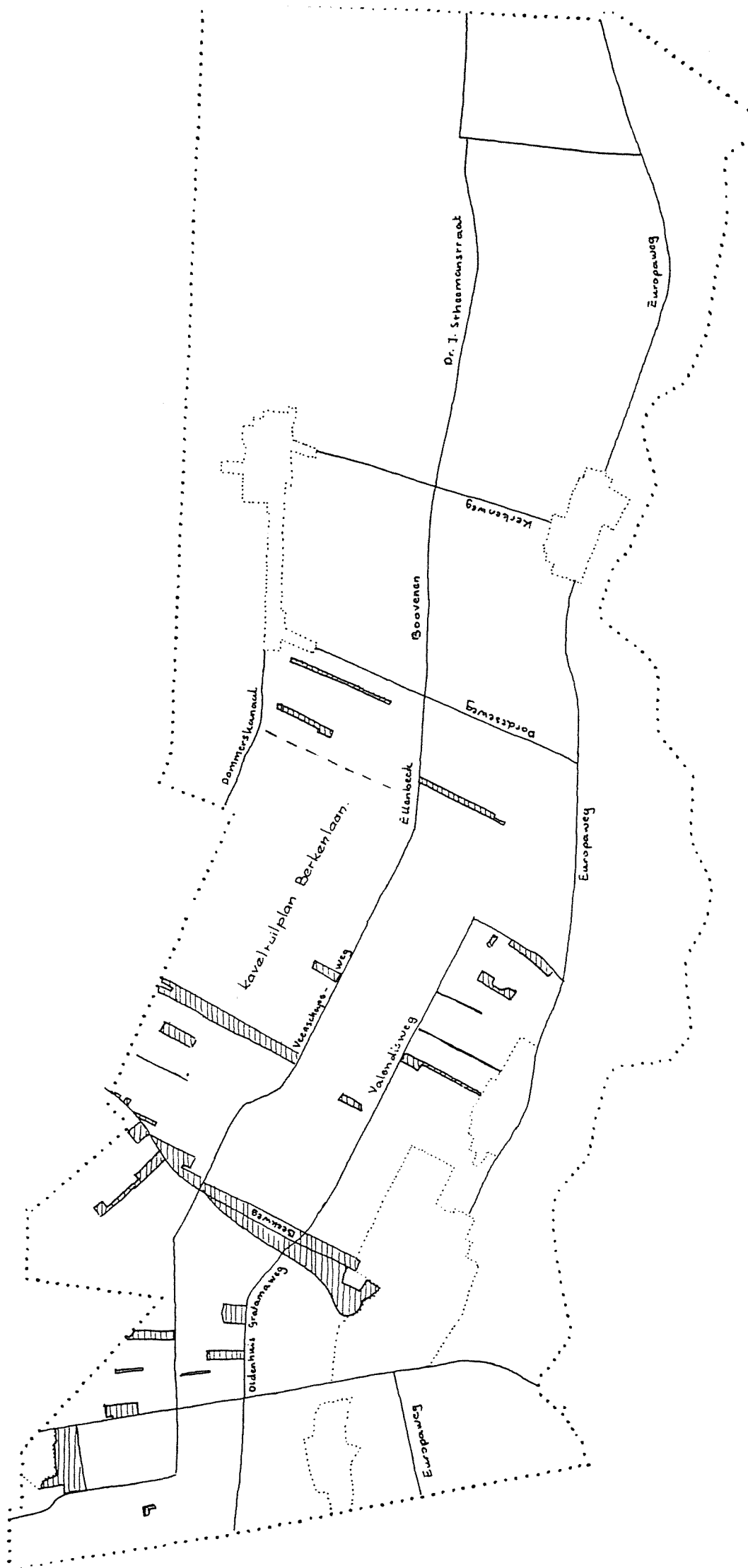
1. Het gebied zal in algemene zin een bestemming "agrarische doeleinden I" krijgen;
2. Binnen het gebied zullen minimaal twee landschappelijke stroken dienen te worden opgenomen, die als landschapsscherm zodanig worden gekozen dat een aansluiting wordt verkregen op het zuidelijk gelegen natuurgebied en waardoor de uitgestrektheid visueel en feitelijk wordt voorkomen.

Er zijn nog meer gebieden belangrijk voor het landschap in Schoonebeek. De gemeente zal haar actief aankoopbeleid hieromtrent voortzetten. (bv. enkele bosstroken in het gebied vanaf de Dordseweg tot de Duitse grens en in het Noorden begrensd door de Boôvenen en de Dr. Ir. Stheemanstraat. Deze gebieden zijn nu niet als zodanig bestemd: Getracht zal worden op vrijwillige basis tot aankoop te komen.

Gezien de landschappelijke en cultuurhistorische waarde van het Westersebos, het Oostersebos en in iets mindere mate van het Middendorp en gezien de relatie met de aangrenzende natuurgebieden, wordt het gewenst geacht het agrarisch gebruik rond de nederzettingen niet volledig dezelfde vrijheid te laten als in het overige agrarische gebied.

Het kleinschalig karakter van deze gebieden dient naar de mening van het gemeentebestuur een zekere mate van bescherming te krijgen.

Een dergelijke maatregel wordt gewenst geacht met betrekking tot de open gebieden, die liggen tussen de agrarische bedrijfsgebouwen en de Europaweg (zgn. huisweiden).

.Kaartje 1. Door middel van aankoop e.d. veiliggestelde gebieden dan wel nog te verwerven gebieden.

Voorts bevinden zich binnen het plangebied nog een aantal percelen, die zich goed lenen voor bebossing. Het betreft hier de percelen langs de Beekweg vanaf de bebouwing vanaf het dorp Schoonebeek tot de grens van de gemeente Emmen. Opdrachtgever van dit projekt is het waterschap "Bargerbeek".

Naar verwacht mag worden zal in 1976 met het beplanten van de eerste fase worden begonnen.

Een zelfde verwachting bestaat met betrekking tot het gebied rondom het oostelijk deel van Weiteveen.

Begin 1976 is de beplanting in het gebied tussen het industrieterrein en de bebouwing van Zandpol voltooid, waardoor een buffer is ontstaan tussen enerzijds de industriële activiteiten en anderzijds het woonmilieu.

Het gemeentebestuur is van mening dat enige beperking in de grootte van agrarische bedrijfsgebouwen op plaatsen waar het landschap kwetsbaar is, zoals de gebieden rondom het Westersebos en het Oostersebos, een goede zaak zal zijn.

4.3. De recreatieve ontwikkeling.

De recreatieve ontwikkelingen zullen in principe het landschapsschoon niet mogen en niet behoeven aan te tasten. Op recreatief vlak moet een niet onbelangrijke achterstand voor de gemeente worden geconstateerd. Terwijl elders in Drenthe sprake is geweest van een snelle groei, is in de gemeente Schoonebeek van recreatieve ontwikkelingen in het verleden nauwelijks sprake geweest, mede als gevolg van het provinciale beleid.

Tabel 10. Aantal slaapplekken voor verblijfsrecreatie, exclusief hotels, pensions en kamerverhuurbedrijven.

	per 1 januari 1965	per 1 januari 1975
Anlo	1900	4025
Borger	2476	6600
Coevorden	200	200
Dalen	16	1115
Emmen	212	402
Gasselte	1595	2820
Gieten	404	738
Odoorn	1197	4290
Oosterhesselen	280	1425
Schoonebeek	10	13
Sleen	611	1190
Zweelo	1076	2203
plangebied COZOD	9977	25019

Toch kan het landschap in de gemeente Schoonebeek wel enige, zorgvuldig ingepaste, recreatieve ontwikkeling verdragen. Een dergelijke ontwikkeling zou de ruimtelijke differentiatie ten goede komen.

Al zal de klemtoon blijven liggen op de dagrecreatie, behoort een beperkte mate van ontwikkeling van de verblijfsrecreatie in de nabije toekomst zeker tot de mogelijkheden.

Voor deze ontwikkeling pleiten naast de reeds genoemde "ruimtelijke differentiatie" de volgende argumenten:

- de mogelijkheden van het gebied worden benut, ook in economisch opzicht;
- de middenstand kan enige impulsen krijgen.

- verhoging van de werkgelegenheid (vuistregel: per 100 recreatieve slaapplekken ontstaat 1 arbeidsplaats);
- de vergroting van sportvoorzieningen voor de eigen bevolking, die anders door de te gespreide bebouwing en te kleine bevolkingsconcentratie een te smalle basis zouden hebben.

Deze uitgangspunten zijn in het bestemmingsplan "buitengebied" verwerkt door de recreatieve ontwikkelingen duidelijk te omschrijven en de bestemmingen aan te geven:

- rondom het natuurgebied "De Zandpol" kan een gebied van ± 10 ha planmatig zowel voor dag- als verblijfsrecreatie worden ingericht.
- de beide beschermde dorpsgezichten lenen zich vanwege hun kwetsbaarheid slechts voor dagrecreatieve voorzieningen, zoals ook voorgesteld in het facetstreekplan. Voorzieningen in de vorm van paden, picknickplaatsen en speelweiden zullen geen schade aan deze omgeving behoeven te berokkenen. Voorts ligt hierbij aansluitend het natuurschoongebied ten noorden van de Valendisweg dat inmiddels door C.R.M. is aangekocht, doch waarbij uitdrukkelijk openstelling voor de gemeenschap als voorwaarde is gesteld.
- een derde recreatieve bestemming wordt ook uit een oogpunt van juiste verdeling in deze gemeente noodzakelijk geacht. Aanvankelijke gedachten rond het zwembad "Kerkenweg" passen niet in de C.R.M. aankoopplannen. Anderzijds bestaat er in de gemeenschap nog duidelijk vraag naar bepaalde voorzieningen die dicht liggen bij de recreatie. Met name wordt gedacht aan de noodzaak van een centrale ijsbaan, een openluchtmanege, enz.

Dergelijke voorzieningen zijn in de basis niet sterk plaatsgebonden, terwijl toch de aanwezigheid voor alle dorpen van de gemeente wenselijk c.q. noodzakelijk moet worden geacht. Daarbij is overwogen, dat een combinatie met een planmatige opzet van één project van verblijfsrecreatie, in de directe omgeving van het C.R.M.-aankoopgebied, goed bereikbaar en centraal gelegen, mogelijk en wenselijk zou kunnen zijn.

Op grond van al deze overwegingen is gedacht aan een gebied tot ± 15 hectare ten zuiden van de Veenschapsweg en ten westen van de Dordseweg.

Door de ligging in de direkte nabijheid van een internationale verkeersroute kan dit project ook een functie vervullen voor doorgaande vakantiegangers.

4.4. Bevolkingsgroei en bevolkings spreiding.

In paragraaf 3.4. is onderzocht hoe de bevolkingsontwikkeling van de gemeente Schoonebeek in de afgelopen jaren verlopen is.

De stagnatie in de bevolkingsgroei in de jaren '70 en het negatieve migratiesaldo waren daarbij in het oog springende punten.

In principe is de bevolkingsontwikkeling van een gemeente binnen bepaalde grenzen te beïnvloeden door het gevoerde respectievelijk te voeren beleid.

Het nationale beleid is te globaal geformuleerd om hierin duidelijke aanknopingspunten voor de gemeente Schoonebeek te vinden.

De Verstedelijkingsnota noemt met betrekking tot zuid-oost Drenthe alleen het voornemen tot stimulering van de ontwikkeling van Emmen.

Op provinciaal niveau is de discussie over het beleid met betrekking tot de bevolkingsontwikkeling in de regio reeds enige tijd aan de gang.

In het begin van de jaren '70 zijn verschillende rapporten verschenen waarbij aandacht wordt gegeven aan de bevolkingsontwikkeling.

Te noemen zijn de voorstudie van de P.P.D. over het toekomstig woonkernenpatroon en het in 1972, in opdracht van het gemeentebestuur, uitgebrachte rapport van het DETI omtrent de ontwikkeling van Schoonebeek.

Reeds vrij kort na de tot standkoming van het laatstgenoemde rapport bleek echter dat de daarin genoemde cijfers, als gevolg van de nog steeds doorgaande daling van het geboortecijfer, als minder reëel moesten worden beschouwd.

Mede als gevolg hiervan is de bevolkingsontwikkeling van de gemeente Schoonebeek opnieuw bekeken in het kader van het woningmarktonderzoek voor de regio Zuidoost Drenthe.

Dit woningmarktrapport, dat gebaseerd is op overeenstemming tussen de gemeentebesturen omtrent de verdeling van de bevolkingsaanwas binnen de regio, is door de gemeenteraad op 29 mei 1975 vastgesteld.

De bevolkings- en woningbouwprognoses op basis van dit rapport luiden als volgt:

omvang bevolking en woningvoorraad . ultimo 1973		omvang bevolking in 1978 en bouwprogramma periode '74-'78				nog resterende ruimte in vigerende bestemmingsplannen per 1 januari 1974
		I		II		
bevolking	woning- voorraad	bevol- king	nieuw- bouw	bevol- king	nieuw- bouw	
7566	1935	7600	300	7700	330	192

I = minimum taakstelling voor de regio

II = maximum taakstelling voor de regio

Door de raad is in zijn vergadering van 27 februari 1975 uitgesproken, dat het accent van de bevolkingsgroei zal moeten liggen bij het dorp Schoonebeek. De nieuwbouwwoningen in deze kern zouden een bescheiden wervend woonmilieu kunnen bieden, waarmede de migratiebalans in gunstige zin beïnvloed zou kunnen worden. In 1975 is gestart met het plan de Beeklanden, gelegen tussen de Julianalaan en de Bultweg. De capaciteit van dit plan bedraagt circa 500 woningen. Dit plangebied is dan ook buiten het bestemmingsplan Buitengebied gehouden. Mede gezien de sterke kerngebondenheid van de inwoners van de gemeente Schoonebeek lijkt het wenselijk dat de uitbreiding van de woningvoorraad in de overige kernen in principe de behoefte per kern volgt. In Nieuw-Schoonebeek is nog ruimte in het vastgestelde plan voor \pm 20 woningen. De kern Weiteveen omvat nog ruimte voor \pm 70 nieuwe woningen. De benodigde minimale oppervlakte hiervoor is circa 3,5 hectare. Gezien de wens de kernen van Weiteveen naar elkaar te laten groeien, zou daartoe kunnen worden aangesloten op de nog aanwezige veenkoloniale ruimtelijke opbouw van de bebouwing en het landschap. Gedacht wordt om de uitbreiding te situeren langs de Zuidersloot. Deze zone is dan ook buiten het bestemmingsplan "buitengebied" gehouden. In de kern Zandpol bestaat nog ruimte binnen het bestaande bestemmingsplan.

Hieronder is in tabelvorm weergegeven welke consequenties het opvangen van de natuurlijke bevolking voor de ontwikkeling van de verschillende kernen in de komende 10 jaar zou hebben. (zie ook de berekening in bijlage 5)

Tabel 11. De bevolkingsontwikkelingen van de kernen bij natuurlijke groei.

	1975		1980		1985	
	inw.	won.	inw.	won.	inw.	won.
dorp Schoonebeek	3500	1057	3720	1149	3966	1248
Nieuw-Schoonebeek	1487	369	1516	418	1641	458
Weiteveen	1796	414	1889	455	2006	501
Zandpol	711	193	762	220	820	240
Gemeente totaal	7500	2055	7952	2240	8455	2447

In het kader van de voorbereiding van het streekplan Oost en Zuidoost Drenthe worden uitgebreide discussies gevoerd over bevolkingsontwikkeling en bevolkings-spreiding.

Het kernenbeleid speelt daarbij een belangrijke rol.

Tenzij de werkgelegenheidssituatie sterk verbetert, is het echter aannemelijk dat de bevolkingsontwikkeling beneden de prognose van de natuurlijke groei

zal blijven, dus dat er een negatieve migratiebalans zal blijven bestaan. Een belangrijke wens met betrekking tot de bevolkingsontwikkeling, die het bestemmingsplan "buitengebied" direct betreft, richt zich op de toekomstige bestemming van de in het "buitengebied" voorkomende verspreide bebouwing. Gezien het behoud van het leefklimaat op het platteland en de gewenste variatie in het landschap in ruimtelijke zin, is het slopen van boerderijen en woningen zonder vervanging in het buitengebied ongewenst.

Het is van groot belang dat het buitengebied van Schoonebeek niet ontvolkt, omdat hiermede eveneens het in stand houden van het cultuur-landschap bevorderd wordt. Het dient dan ook in het plan mogelijk te zijn gebruik en/of bewoning van boerderijen voort te zetten na beëindiging van het oorspronkelijk agrarisch bedrijf.

Het gemeentebestuur acht het van groot belang, dat de sinds jaar en dag bestaande burgerwoningen binnen het buitengebied in voldoende mate kunnen worden uitgebreid, opdat deze veelal kleine woningen geschikt kunnen worden gemaakt naar de eisen van de huidige tijd.

In verband hiermee is op de plankaart en in de voorschriften een onderscheid gemaakt tussen de genoemde categorie en de voormalige boerderijen, die onder de provinciale boerderijencirculaire vallen. Voor deze laatstgenoemde categorie is de provinciale circulaire gevolgd.

Uit bovenstaand overzicht van de wensen van het gemeentebestuur komt duidelijk het streven naar voren om de bevolkingsgroei te stimuleren. De gemeenteraad stelt dit beleidsvoornemen tegen de achtergrond van de excentrische ligging van de gemeente Schoonebeek.

De relatief vrij grote afstand tot de kernen Emmen en Coevorden heeft namelijk tot gevolg, dat de gemeente voor een groot deel van het sociaal-economisch en -cultureel gebeuren op zichzelf is aangewezen.

Teneinde deze verzorgingsfunctie naar behoren te kunnen uitoefenen dient een goed voorzieningspatroon aanwezig te zijn.

De gemeenteraad is van oordeel dat in dit verband een verzorgingsfunctie mede gericht dient te zijn op het aangrenzende Duitse achterland. Reeds thans bestaan diverse contacten over en weer, die bij een verdergaande vermindering van betekenis van de rijksgrens, naar mag worden aangenomen, zullen worden uitgebreid.

4.5. De agrarische ontwikkeling.

De belangrijkste sociaal-economische kracht achter de ontwikkeling van de landbouw is de algemene welvaartsontwikkeling en de daaruit voortvloeiende sterke stijging van de reële lonen.

Het proces van de ontwikkeling laat zich als volgt kort samenvatten:

Er is een sterke afnemng van het aantal arbeidskrachten en een omvangrijke vermindering van het aantal bedrijven.

Binnen de bedrijven vindt schaalvergroting, mechanisering, rationalisering, intensivering (bio-industrie) en specialisatie plaats.

Deze ontwikkelingen hebben in het algemeen een ongunstige invloed op de natuur en het landschap.

Hierbij valt te denken aan de invloed van hogere eisen ten aanzien van verharding, interne en externe ontsluiting, waterbeheersing en utiliteitsvoorzieningen, die het historisch gegroeide cultuurlandschap kunnen aantasten, de grote bedrijfsgebouwen en de felgekleurde hoge silo's die in het landschap domineren en de intensieve veehouderij die het milieu (water, lucht) verontreinigt.

Alhoewel de ontwikkelingen in het algemeen een minder gunstige invloed op het landschap hebben, staat het gemeentebestuur op het standpunt dat, gezien de slechte economische situatie van de gemeente Schoonebeek in het algemeen en in het agrarische bedrijf in het bijzonder, aan de uitoefening van dit bedrijf zo min mogelijk beperkingen moeten worden opgelegd.

Zeker nu een derde deel van het buitengebied van de gemeente Schoonebeek als natuurgebied bestemd is, dienen de resterende gronden een primair agrarische bestemming te behouden.

Het feit dat door de rijksoverheid nog geen compenserende maatregelen zijn vastgesteld in het geval dat in een bestemmingsplan boven-gemeentelijke landschapsbelangen (buiten de door het rijk aangekochte gronden) beschermd worden, maakt een andere oplossing niet goed mogelijk.

4.6. de ontwikkeling van de overige werkgelegenheid.

In paragraaf 3.4.3. is reeds gewezen op de noodzaak van het stimuleren van de werkgelegenheid.

De volgende plannen en maatregelen hebben directe consequenties voor de bestemmingen in het buitengebied.

4.6.1. Kwekerij

Ten noorden van het Westersebos is - in het kader van de W.S.W.- een project in oprichting ten behoeve van de werkvoorziening.

Het betreft hier een kwekerij.

Door de ligging van de bedrijfsgebouwen aan de noordelijke kant van het perceel behoeft de vestiging van deze kwekerij geen afbreuk te doen aan het beschermde dorpsgezicht van het Westersebos en kan er zelfs sprake zijn van een zekere bijdrage aan het landschap.

4.6.2. Tuinbouw

Reeds lang bestaan er plannen om gronden ten noorden van de ir. Biewengaweg te Weiteveen te bestemmen voor tuinbouw.

Thans wordt dit streven wederom actueel. Momenteel bestaan namelijk plannen om te komen tot een sierbomen en struikenteelt.

Aangezien de uiteindelijke vestiging van de tuinbouw van vele factoren afhankelijk is, is in het plan een vrij groot blok aangegeven, waarop deze vorm van grondexploitatie mogelijk is.

Het gemeentebestuur is van mening, dat het een onjuiste zaak is om een tuinbouwcentrum onafhankelijk van een dorp te gaan inrichten.

Derhalve is gekozen voor een plaats nabij de bebouwing van Weiteveen, vanwege de mogelijkheid tot het leggen van sociale contacten met de plaatselijke bevolking. Tevens is een niet onbelangrijk gegeven de bereikbaarheid van de nutsleidingen en de aanwezigheid van goed water.

Realisering van deze bestemming zou een gunstig effect hebben op de werkgelegenheidssituatie in dit deel van de gemeente dat reeds jaren lang met een hoog werkloosheidspercentage heeft te kampen.

4.6.3. N.A.M. Industrie.

De oliewinning zal nog jaren doorgang vinden en zelfs worden uitgebreid. De omvang van deze uitbreiding is moeilijk te voorspellen; ook over de plaatsen voor nieuwe injectoren en boorlokaties is op dit moment weinig te zeggen. Het bestemmingsplan zal op dit punt dan ook de nodige soepelheid moeten hebben.

4.6.4. Verveningsgebieden

In het kader van de afspraken rond het C.R.M.-aankoopplan zullen de grote verveningsgebieden van Purit en Griendtsveen over enkele jaren geheel worden beëindigd.

Wellicht is het mogelijk dat opvang van de vrijkomende arbeidskrachten deels

zal kunnen plaatsvinden door inschakeling bij de beheerswerkzaamheden van C.R.M.

4.6.5. Industrieterrein.

In het noord-westen van de gemeente is een gebied van 36 hectare als industrieterrein bestemd, 15 hectare hiervan is nog niet uitgegeven.

De gunstige ligging ten opzichte van de infrastructuur (weg, water, spoor) staat borg voor goede vestigingsvoorwaarden.

5. Samenvatting en belangenafweging.

In de inleiding van hoofdstuk 4 wordt gesteld, dat "gestreefd moet worden naar een indeling van het landelijk gebied, zodanig dat recht wordt gedaan aan een afweging tussen behoud van het leefklimaat van de plattelandsbevolking, milieugegevens, landschapsbeleving en economie van het grondgebruik.

De natuurlijke en historisch gegroeide gegevens, de ruimtelijke kenmerken van de gemeente Schoonebeek dragen een zeker belangenconflict in zich.

Allereerst heeft Schoonebeek door de situering aan de rijksgrens een acentrale ligging ten opzicht van de grote stedelijke agglomeraties in Nederland.

Ook de wat grotere steden als Coevorden en Emmen liggen op een te grote afstand om de uitstraling van het stedelijk milieu daadwerkelijk te ervaren.

Voor het gebruik van stedelijke voorzieningen is men in principe op gemotoriseerd vervoer aangewezen.

Daarom is het creëren van een goed voorzieningenpatroon één van de problemen die de aandacht van het gemeentebestuur heeft.

In het algemeen kan men stellen, dat het voorkomen van bepaalde voorzieningen afhankelijk is van de aanwezigheid van zekere bevolkingsconcentraties.

Hieruit vloeit een keuzeprobleem voor het gemeentebestuur voort.

Uit het oogpunt van een optimaal voorzieningenniveau zou concentratie van de bevolking(sgroei) in de grootste kern van Schoonebeek, het dorp Schoonebeek, te verkiezen zijn.

Gezien het minder gunstige toekomstperspectief voor de overige kernen, de kerngebondenheid van de inwoners ervan en de variatie in de ruimtelijke opbouw van Schoonebeek acht het gemeentebestuur het volgen van deze lijn een te ongenueanceerd beleid.

De gemeentebestuurders zijn van mening dat ieder dorp in de gemeente Schoonebeek bestaansrecht heeft en in staat moet kunnen zijn de eigen bevolking voor zover nodig op te vangen.

In Weiteveen verdient het aaneengroeien van de beide dorpsdelen speciale aandacht. Ook in het landelijk gebied zou niet van ontvolking sprake mogen zijn.

De extra stimulans aan het voorzieningenniveau in de gemeente Schoonebeek zou, behalve uit de eigen groei, voort kunnen komen uit de komst van forensen naar het dorp Schoonebeek, dat voor hen een aantrekkelijk "alternatief" woonmilieu zou kunnen bieden.

Een tweede probleem, dat deels verband houdt met de acentrale ligging van de gemeente Schoonebeek, betreft de werkgelegenheid.

Schoonebeek heeft een hoog werkloosheidspercentage en een relatief laag gemiddeld inkomen.

Daarom is het stimuleren van de werkgelegenheid een tweede punt van aandacht van de gemeente. Hierbij zal vanuit milieu-overwegingen de nadruk liggen op hoogwaardige bedrijvigheid.

Het gemeentelijk beleid richt zich in dit verband o.a. op:

- het voorzien in qua infrastructuur gunstig gelegen industrieterreinen met een

- goede vestigingsvoorwaarde,
- het geven van ruimte aan eventuele uitbreidingen van bestaande industrie,
- het minimaliseren van beperkende bepalingen voor de landbouw,
- het creëren van de mogelijkheid voor de ontwikkeling van tuinbouw,
- het stimuleren van bescheiden recreatieve ontwikkelingen, die overigens slechts een geringe invloed op de werkgelegenheidssituatie kunnen hebben.

Het belangrijkste belangenconflict, dat bij het opstellen van dit bestemmingsplan voortdurend een rol gespeeld heeft, is dat tussen het agrarische belang enerzijds en het natuur- en landschapsbelang anderzijds.

Dit is een belangentegenstelling die er eigenlijk niet zou mogen zijn en typerend is voor deze tijd: immers van oudsher heeft de agrariër de hoofdrol gespeeld bij het ontstaan en het beheer van het landschap. Het agrarisch grondgebruik is echter altijd zoveel extensiever geweest dan thans het geval is, dat de nu tegengestelde belangen, vroeger naast elkaar en zelfs verweven met elkaar konden voortbestaan. Het agrarisch bedrijf van thans is echter zo gespecialiseerd en kent zo'n intensieve vorm van exploitatie van de bodem, dat het alle ruimte voor zich opeist in de typisch agrarische gebieden (zie ook 4.3).

Natuurwetenschappelijke waarden kunnen hiermee niet meer samengaan.

De waarde van natuurwetenschappelijke gebieden wordt ook vaak onderschat, doordat de nadruk ligt op behoud en deze daarom een schijnbaar weinig sociale taak bezitten. De natuurgebieden zijn essentieel voor de instandhouding van het natuurlijk milieu in breedste zin, omdat zij het oorspronkelijke erfelijkheidsmateriaal huisvesten.

Natuurgebieden hebben een stabiliserende functie in het milieu.

Aangezien echter het maatschappelijk en economisch belang van natuurgebieden moeilijker meetbaar en aantoonbaar is, is het moeilijk deze belangen af te wegen tegen de belangen van de agrariërs, zeker omdat de landbouw een bedrijfstak is die toch al met allerlei problemen geconfronteerd wordt.

Het gemeentebestuur heeft de moeilijke taak deze beide belangen af te wegen.

In de gemeente Schoonebeek komen een aantal gebieden voor die zeer waardevol zijn vanuit landschappelijk of natuurwetenschappelijk oogpunt.

Deze gebieden staan in nauwe relatie met hun omgeving.

Het Schoonebeekse landschap bestaat uit verschillende delen, ofwel landschapstypen, die elkaar in een bepaalde richting (van hoog naar laag, van voedselrijk naar voedselarm) bijvoorbeeld via het systeem van waterlopen, beïnvloeden.

Dit geldt het meest voor de hand liggend in ruimtelijk opzicht:

Grootschalige schuren of bouwwerken kunnen het aanzicht van een mooi landschap of een kleinschalig dorpsgezicht bederven.

Ook vanuit natuurwetenschappelijk opzicht kan schadelijke beïnvloeding plaatsvinden: Als een bepaald stuk landbouwgrond via het afwateringssysteem in verbinding staat met een stuk grond met waardevolle veenvegetatie, kan door waterverontreiniging of eutrofiëring (door kunstmest) de vegetatie, die alleen in een bepaald uitgebalanceerd voedselarm milieu kan groeien, verdreven worden.

In het vorige ontwerpbestemmingsplan voor het buitengebied van de gemeente Schoonebeek is daarom voor een systeem van zônering gekozen, waarbij de waardevolle gebieden door bufferzônes afgeschermd werden, waarin de agrarische bedrijfsvoering in afnemende mate aan beperkende bepalingen onderworpen was. De mogelijkheid om dit systeem te volgen was onlosmakelijk verbonden met de verwachting dat door de hogere overheid financiële steun gegeven zou worden. Toen dit een veel te optimistische toekomstverwachting bleek, en zeker met betrekking tot de korte termijn en toen de plannen van CRM om gebieden in de gemeente Schoonebeek aan te kopen ten behoeve van de bescherming van landschappelijke en natuurwetenschappelijke waarden bekend werden, lag een wijziging van de oorspronkelijke opzet van het plan voor de hand.

Voor de aankoopgebieden van CRM zal een stelsel van aanlegvergunningen het noodzakelijke overleg met de eigenaren binnen het gebied kunnen bewerkstelligen. Zodra een aanvraag om een aanlegvergunning binnenkomt zal overleg worden gepleegd met het ministerie van CRM. Komen gemeentebestuur en CRM tot de conclusie, dat de gevraagde werken of werkzaamheden in strijd zullen komen met de landschappelijke c.q. natuurwetenschappelijke waarden van het gebied dan zal de consequentie hiervan moeten zijn, dat het ministerie van CRM aan de betrokken aanvrager een reëel aankoopvoorstel zal doen, dan wel een reële beheersovereenkomst zal aanbieden, ten einde mogelijke onevenredige schade voor betrokkene te voorkomen.

Het CRM-natuurreservaat ten noorden van het Oostersebos en de dorpsgezichten van het Oostersebos, Middendorp en het Westersebos zijn afgeschermd met een bufferzône, waarin voor het aanleggen van bepaalde werken aanlegvergunningen nodig zijn.

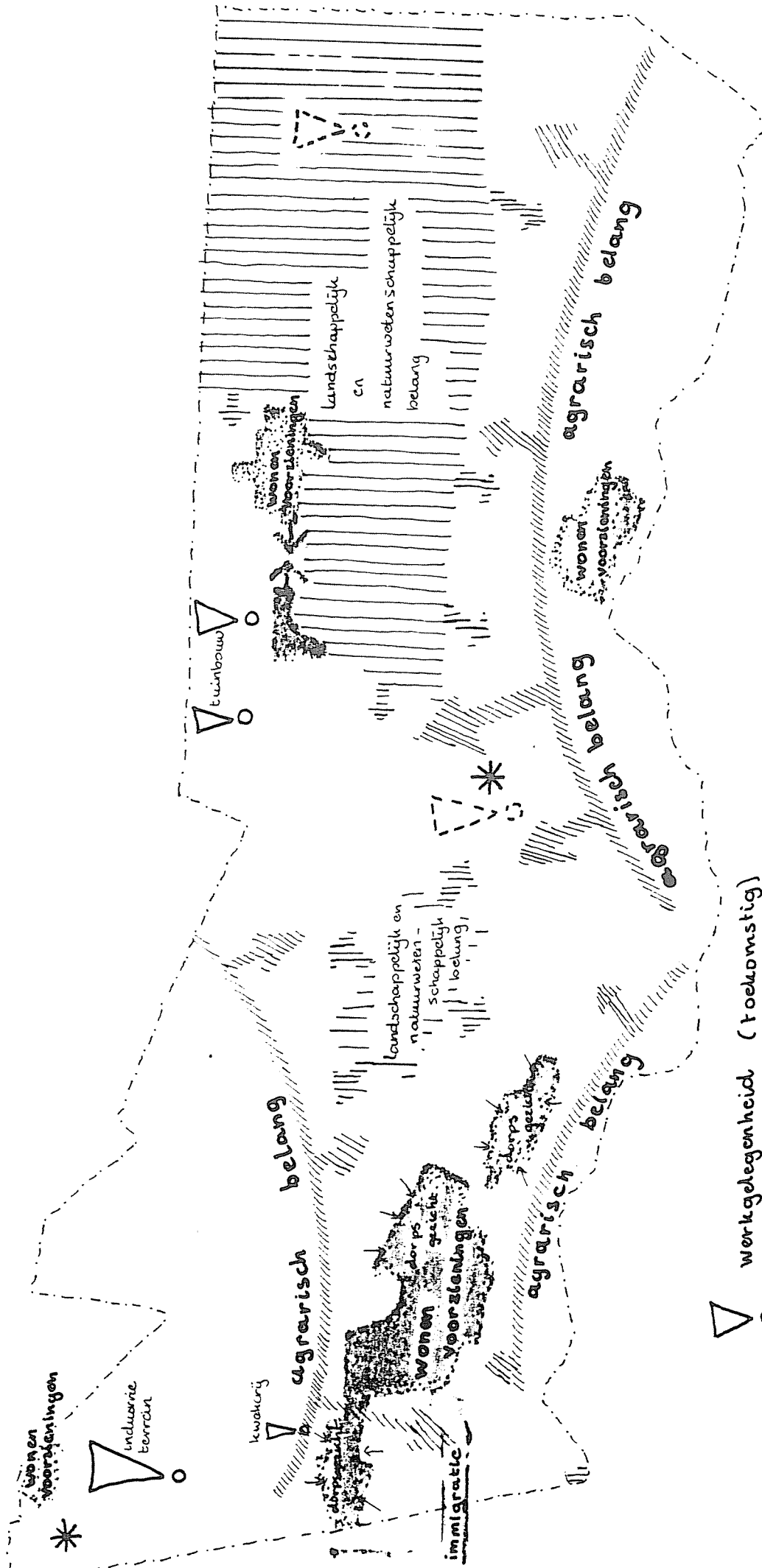
Gezien de omvang van het gebied, waar natuur- en landschapsbehoud een rol speelt, is het gemeentebestuur van mening dat de resterende gronden primair agrarisch dienen te blijven.

Gezien de huidige schadevergoedingsregeling in de Wet op de Ruimtelijke Ordening en het ontbreken van andere regelingen over deze materie is een andere oplossing trouwens niet goed mogelijk.

Tot slot heeft de gemeente via een aankoopbeleid een aantal percelen ten behoeve van het behoud van een zekere schaal van het landschap veilig gesteld.

Deze gebieden hebben de bestemming "bos" gekregen.

Met bovenstaande overwegingen is een afweging tussen de verschillende in het landelijke gebied van Schoonebeek spelende belangen ten behoeve van het opstellen van het bestemmingsplan in zekere mate afgebakend.

▽ ○ werkgelegenheid (toekomstig)

* recreatie

1:50.000

Kaartje 2. Samenvatting en belangenafweging.

6. Het plan

6.1. Algemeen

Het bestemmingsplan is het instrument, dat de Wet op de Ruimtelijke Ordening aan de gemeente geeft, teneinde een slagvaardig beleid te kunnen voeren in de belangenstrijd, die heerst rond de schaarse grond in ons dichtbevolkte land. Tegelijkertijd maakt het bestemmingsplan het mogelijk, dat de overheid haar ruimtelijk beleid kan aanpassen aan de snel wisselende aspecten van het maatschappelijk leven.

Uiteraard is bij het opstellen van het plan artikel 10 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening van toepassing geweest, waarin wordt bepaald, dat voorschriften slechts om dringende redenen een beperking van het meest doelmatige gebruik mogen inhouden.

Ook is gebruik gemaakt van de andere mogelijkheden, die de Wet op de Ruimtelijke Ordening biedt, zoals artikel 11, dat de mogelijkheid opent, dat burgemeester en wethouders het plan kunnen wijzigen of delen kunnen uitwerken volgens in het plan gegeven regels, waardoor nog niet geheel voorzienbare ontwikkelingen kunnen worden opgevangen.

Andere mogelijkheden van de Wet op de Ruimtelijke Ordening, waarvan gebruik is gemaakt bij het opstellen van de voorschriften, zijn de artikelen 14 en 15 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening.

In artikel 14 wordt o.m. bepaald, dat het ter handhaving en bescherming van een bestemming mogelijk is om voor bepaalde, in het plan uitdrukkelijk aangegeven werken en/of werkzaamheden een (aanleg)vergunning van burgemeester en wethouders verplicht te stellen.

Tegen een besluit tot het verlenen van een voorwaardelijke (aanleg)vergunning of tot weigering daarvan staat binnen één maand, nadat een afschrift van het besluit is verzonden, beroep op de gemeenteraad open (art. 47, lid 1, Wet R.O.).

In artikel 15 wordt bepaald, dat van in het plan gegeven voorschriften vrijstelling kan worden verleend. In het plan wordt duidelijk aangegeven, wanneer en in welke mate burgemeester en wethouders van deze mogelijkheid gebruik kunnen maken.

Tegen een besluit tot het verlenen van een voorwaardelijke vrijstelling of tot het weigeren van een vrijstelling staat binnen één maand, nadat het afschrift van het besluit is verzonden, beroep op de gemeenteraad open (art. 20, Wet R.O.). Bovenstaande bepalingen zijn in de voorschriften van het bestemmingsplan verwerkt.

De indeling van de voorschriften is als volgt:

In hoofdstuk I zijn bepalingen ondergebracht, die van algemene strekking zijn, zoals de "begripsbepalingen", "wijze van meten" en de "dubbeltelbepaling". Deze bepalingen zijn opgenomen om er zeker van te zijn, dat het plan door ieder op dezelfde wijze wordt geïnterpreteerd.

In het volgende hoofdstuk wordt in het eerste lid van ieder artikel (artikel 4 tot en met 26) de bestemming omschreven, terwijl tevens wordt verwezen naar de voor deze bestemming relevante onderdelen uit hoofdstuk III.

In het tweede lid van de artikelen staan de bebouwingsvoorschriften. Bovendien kan in dit hoofdstuk aan burgemeester en wethouders de mogelijkheid worden gegeven tot het verlenen van een vrijstelling.

Hoofdstuk III regelt het gebruik van de onbebouwde grond en bouwwerken. Bepaalde (met name genoemde) werken en/of werkzaamheden worden in dit hoofdstuk verboden, waarop evenwel vrijstelling gegeven wordt, wanneer het meest doelmatige gebruik wordt beperkt. Voor andere (ook met name genoemde) werken en/of werkzaamheden is een (aanleg)vergunning vereist, voorzover dit geen normale onderhoudswerkzaamheden zijn. Als normale onderhoudswerkzaamheden, waarvoor geen aanlegvergunning is vereist, worden beschouwd:

- a. het aanbrengen van verhardingen op erven en uitritten;
- b. het aanleggen van wegen ter ontsluiting van de bedrijfsgronden;
- c. het aanbrengen van drainage en verbetering van een bestaand ontwateringssysteem;
- d. aanleg van wegen en andere werken ter uitvoering van een goedgekeurde ruilverkaveling.

Hoofdstuk IV bevat tenslotte zgn. "bijzondere bepalingen", zoals in het begin van dit hoofdstuk reeds genoemde mogelijkheden van burgemeester en wethouders om volgens in het plan vervatte regels onderdelen van het plan te wijzigen of uit te werken.

De wijzigingsbepaling (artikel 31) maakt op het eerste gezicht een aanzienlijke wijziging van het plan mogelijk. Door de schaal van het plan evenwel moeten veel bestemmingen in meerdere bestemmingen kunnen worden onderverdeeld, bv. indien een agrarisch bouwperceel komt te vervallen kan dit worden gewijzigd in de bestemming woondoeleinden II (boerderij), agrarische doeleinden I of II (het onbebouwde gedeelte, afhankelijk van de ligging), gemengde bebouwing II (aanwezige nog goede bedrijfsgebouwen); zo zijn dus 4 wijzigingsbepalingen nodig om één "oude" bestemming aan te passen aan het bestemmingsplan.

Daarnaast zijn nog mogelijkheden aangegeven om overal N.A.M.-lokaties en meetstations op te richten of om deze af te breken. Verder zijn enkele wijzigingsbepalingen gewenst om de vrij grove schaal, die een plan voor een buitengebied nu eenmaal heeft, bij de feitelijke realisering te kunnen corrigeren.

Tevens worden hierin mogelijkheden tot het verlenen van vrijstelling gegeven, voor minder ingrijpende wijzigingen, waarvoor de wijzigingsbevoegdheid te "zwaar" zou zijn. In dit hoofdstuk zijn bovendien de overgangsbepalingen opgenomen. In deze bepalingen wordt o.m. gesteld, dat gebruik, dat strijdig is met het plan, maar reeds bestaat ten tijde van het van kracht worden van het plan, mag worden voortgezet, dat bestaande bouwwerken, strijdig met het plan, kunnen worden veranderd of vergroot.

Tenslotte is het mogelijk na een calamiteit het gebouw geheel of gedeeltelijk te herbouwen.

In het laatste hoofdstuk worden de bezwarenprocedure bij het verlenen van een vrijstelling en de mogelijkheden van beroep op de gemeenteraad behandeld. Tot slot wordt bepaald op overtreding van welke bepalingen een strafbaar feit, op grond van artikel 59 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening begaan wordt.

6.2. Beschrijving van de bestemmingen

kwekerijen I en II	- Gronden ten noorden van het Westerse Bos zijn bestemd voor kwekerijen - Op de gronden bestemd tot kwekerijen I mogen uitsluitend bouwwerken ten dienste van het kwekerijbedrijf worden opgericht - Op de gronden bestemd tot kwekerijen II dient het kwekerijbedrijf te worden uitgeoefend. Deze bestemming kan gewijzigd worden in de bestemmingen agrarische doeleinden I en II.
agrarische doeleinden met bebouwing	- Rond alle bestaande boerderijen, is een gebied aangegeven, waarbinnen normale agrarische bedrijfsgebouwen kunnen worden opgericht, zonder veel beperkingen, mits het hoofdgebouw inderdaad als agrarisch bedrijf in gebruik is. - Het is door middel van een wijzigingsprocedure mogelijk de bestemming om te zetten in "recreatieve doeleinden", indien deze doeleinden in het landschap kunnen worden ingepast en verder is het mogelijk de bestemming om te zetten in "agrarische doeleinden I of II". - Tevens is het mogelijk door middel van de wijzigingsprocedure bestaande agrarische bedrijfspanden te bestemmen tot "gemengde bebouwing II". - Tenslotte is het mogelijk om met de wijzigingsbevoegdheid bestaande boerderijen om te zetten in de bestemming "woondoeleinden II".
tuinbouw	- Ten noorden van Weiteveen zijn een aantal gronden van 96 ha bestemd voor de tuinbouw - Voor deze gronden zal een nader uitwerkingsplan ex artikel 11 W.R.O. gemaakt worden.
agrarische doeleinden I	- Deze gebieden kunnen in principe volledig beschikbaar komen voor optimaal agrarisch gebruik. Een zekere grootschaligheid in het landschap is aanvaardbaar, ofschoon getracht zou moeten worden de aanwezige houtopstanden zoveel mogelijk te handhaven.

3.5. Het verkeer.

Het wegennet in Schoonebeek is in het algemeen van goede kwaliteit en voldoet aan de behoefte. De grotere interlokale verbindingswegen zijn ruim opgezet. De N.A.M. heeft ten behoeve van de bereikbaarheid van de lokaties een uitgebreid wegennet van lagere orde aangelegd.

Voorts heeft de aanleg van fietspaden langs de interlokale verbindingswegen, alsmede de uitvoering van het "Verkeersfietspadenplan Drenthe" alle aandacht van het gemeentebestuur. Daarbij wordt prioriteit gegeven aan de aanleg van een fietspad langs de Kerkenweg langs de Dordseweg tot Klazienaveen.

De paden van het Verkeersfietspadenplan Drenthe zijn, voor zover gelegen binnen de plangrenzen op de plankaart aangegeven.

Het betreft hier de volgende fietspaden:

- a. een pad langs de zuid-westzijde van de Schuine Grup;
- b. een pad langs de westzijde van de Hekmanswijk tussen de Veenschapsweg en de Valendisweg;
- c. ofschoon niet gelegen in het plan landelijk gebied, een kort gedeelte fietspad tussen de Europaweg en het Oostersebos in het verlengde van de Willemsbrugweg.

2.4.5. De nota "Ontwikkellingsgedachten".

De werkzaamheden voor het opstellen van een nieuw streekplan zijn in volle gang.

In 1975 publiceerde de Commissie Oost en Zuidoost Drenthe (COZOD) een voorlopig verslag, genaamd "Ontwikkellingsgedachten", waarin de voorlopige rapporten van zeven subcommissies (sociaal-economische planning, landbouw, sociaal-culturele planning inclusief volkshuisvesting, technische infrastructuur, recreatie en natuur en milieu) zijn opgenomen.

Deze nota heeft een functie bij het voeren van overleg met de betrokken gemeenten ten behoeve van het opstellen van het streekplan, zoals dit ook naar voren komt bij het hoofdstuk "bevolkingsgroei en bevolkingsverspreiding".

Door het nog ontbreken van een onderlinge afweging van de voorstellen van de verschillende subcommissies is de bruikbaarheid van deze nota voor dit bestemmingsplan vergelijkbaar met die van "Drenthe anno".

Voor zover de voorstellen van de commissies concreet ingaan op de situatie in Schoonebeek zullen deze punten in de toelichting bij de desbetreffende onderwerpen worden behandeld.

3.5. Het verkeer	blz. 30
<u>4. Mogelijkheden en wenselijkheden voor de ruimtelijke ontwikkeling van het gebied</u>	blz. 31
4.1. Inleiding	blz. 31
4.2. De landschappelijke ontwikkelingen	blz. 32
4.3. De recreatieve ontwikkelingen	blz. 35
4.4. Bevolkingsgroei en bevolkings spreiding	blz. 37
4.5. De agrarische ontwikkeling	blz. 40
4.6. De ontwikkeling van de overige werkgelegenheid	blz. 41
4.6.1. Kwekerij	blz. 41
4.6.2. Tuinbouw	blz. 41
4.6.3. NAM-industrie	blz. 41
4.6.4. De verveningsgebieden	blz. 41
4.6.5. Industrieterrein	blz. 41
<u>5. Samenvatting en belangenafweging</u>	blz. 43
<u>6. Het plan</u>	blz. 47
6.1. Algemeen	blz. 47
6.2. Beschrijving van de bestemmingen	blz. 49
6.3. Het bestemmingsplan en de eventueel daaruit voortvloeiende schade	blz. 55
<u>7. Het vooroverleg</u>	blz. 56
7.1. Inleiding	blz. 56
7.2. Opmerkingen van de Provinciale Planologische Commissie, het Waterschap en het Landbouwschap naar hoofdstukken gerangschikt	blz. 58
7.2.1. Algemene opmerkingen over het plan als totaal	blz. 58
7.2.2. Opmerkingen over de toelichting	blz. 63
7.2.3. Opmerkingen over de voorschriften	blz. 79
7.3. Beantwoording vooroverleg	blz. 103

agrarische doeleinden II

- De bestemming kan worden gewijzigd in de bestemming "agrarische doeleinden met bebouwing", waardoor aan eventuele plannen voor kavelruil geen beperkingen worden opgelegd. Bovendien is hierdoor vestiging van geheel nieuwe bedrijven in deze gebieden mogelijk.
- Deze gebieden hebben een belangrijke afbufferende functieten aanzien van de landschappelijke en natuurwetenschappelijke waarden en zijn vooral gelegen rond de beschermde dorpsgezichten en natuurgebieden.
- De ontwikkeling kan hier in de hand gehouden worden door een stelsel van aanlegvergunningen voor:
 1. het verharderen van terreinen,
 2. het ontgronden en vervenen,
 3. het wijzigen van waterhuishouding,
 4. het aanbrengen van leidingen.
- De bestemming kan worden gewijzigd in de bestemming "agrarische doeleinden met bebouwing", teneinde bestaande agrarische bouwpercelen te kunnen vergroten.

agrarische doeleinden met cultuur-historische waarde

- Het gaat hier om twee verschillende gebieden: de Wilm's Boe met het bijbehorende erf en de herbouwde Hekmans Boe. Dit laatste terrein is gesitueerd in een te bebossen gebied direct ten noorden van het bestemmingsplan "Beeklanden", zodat de cultuur-historische waarde van deze "hoe" kan worden uitgebreid met de waarde als milieuverrijkend element in de directe omgeving van de woonwijk.
- In de bestemming is alleen het agrarisch bedrijf, dat voortzetting en/of instandhouding van de cultuur-historische waarde mogelijk maakt, toegelaten.

natuurreservaat

- Het betreft de gebieden zoals aangegeven op de CRM-aankooplijst, met uitzondering van de bestaande bedrijfspercelen, het zwembad en enkele woningen.
- De gebieden zijn bestemd voor behoud of herstel van de aldaar voorkomende natuurwetenschappelijke, landschappelijke of cultuurhistorische waarden.
- Op de gronden mag slechts bij vrijstelling ten behoeve van de bestemming worden gebouwd.
- Door het systeem van aanlegvergunningen wordt het tot stand komen van een overlegsituatie gewaarborgd.

recreatieve doeleinden

- Deze bestemming betreft de gronden rond het natuurbad Zandpol en een gebied ten westen van de Dordseweg en ten zuiden van de Ellenbeek.
- Het zijn gebieden, die nader door burgemeester en wethouders binnen door het plan gegeven regels moeten worden uitgewerkt, waarbij in principe alle soorten dag- en verblijfsrecreatie mogelijk worden gemaakt, mits rekening wordt gehouden met de landschappelijke waarden ter plaatse.

bos

- Langs de Beekweg, ten noorden van Weiteveen en ten zuiden van Zandpol is landschapsbouw gedacht in de vorm van bebossing.
- Ook de door de gemeente aangekochte kavels ten behoeve van natuur- en landschapsbehoud vallen onder deze bestemming.
- Voor het wijzigen van de waterhuishouding, het aanleggen van verhardingen, het ontginnen en vervenen en het aanleggen van leidingen zijn aanlegvergunningen vereist.

woondoeleinden I en II

- De met "woondoeleinden" aangegeven gebieden zijn bestemd voor eengezinswoningen met daarbij behorende aanbouwen en bijgebouwen. Er is een splitsing gemaakt in woondoeleinden I en II. De bestemming woondoeleinden I betreft bestaande "burger"-woningen, die nooit een agrarische functie vervuld hebben en daardoor niet onder de werking van de provinciale boerderijen-circulaire vallen. De bestemming woondoeleinden II legaliseert de bestaande, maar niet meer funktionerende boerderijen als woning. De materiële uitgangspunten van de boerderijen-circulaire zijn aangehouden. Evenwel zijn deze gebouwen niet onder de overgangsbepalingen gebracht, zoals in genoemde circulaire wordt voorgesteld, omdat dan een on-eigenlijk gebruik wordt gemaakt van deze regeling. Het doel is immers handhaven en dan is het in het belang van de rechtszekerheid

dat een gebouw ook als zodanig bestemd wordt. Ook is de regeling met betrekking tot de verlangde verklaring van geen bezwaar van het provinciale bestuur achterwege gelaten.

De uitbreidingsmogelijkheden van de betrokken woningen zijn zo scherp omlijnd, dat het provinciaal bestuur toch enig vertrouwen in het gemeentebestuur mag hebben met oog op de juiste uitvoering van dit artikel.

- Voor "woondoeleinden I" geldt, dat eengezinswoningen, niet ontstaan door splitsing van gebouwen, kunnen worden vergroot tot een oppervlakte van 100 resp 70 m² bij een goothoogte van lager dan 3.50 m resp. hoger dan 3.50 m.
- Voor "woondoeleinden II" gelden de regels van de boerderijencirculaire:
de goothoogte, nokhoogte en dakvorm mogen niet veranderen. Vergroting van de oppervlakte is mogelijk via vrijstelling.

gemengde bebouwing I en II

- De bestemming "gemengde bebouwing I" legaliseert de bestaande winkels met woningen, die in het buitengebied nog voorkomen.
- De bestemming "gemengde bebouwing II" is een verzamelbestemming voor alle niet onder andere bestemmingen te rangschikken kleinschalige bedrijvigheid.

tuinen

- Dit zijn onbebouwde stukken grond bij woningen, bedrijven en boerderijen, bestemd voor boomgaarden, grasland, akkerbouw en in- en uitritten.

industrieterreinen

- Dit betreft vooral het gebied aan de Nieuw-Amsterdamsseweg, hetwelk aansluit op het bestaande industriegebied. Het zijn bestaande en toekomstige industrieterreinen.

N.A.M.-lokaties en
N.A.M.-meet en regelstations

- Behalve legalisering van de bestaande lokaties en stations, moeten in principe ook nieuwe mogelijk gemaakt worden.
Hierin is voorzien door middel van de wijzigingsbevoegdheid.

benzineverkooppunt

- Geen bijzonderheden.

begraafplaats

- Het gemeentebestuur heeft besloten voor de gehele gemeente één begraafplaats te maken. Hiertoe is de bestaande begraafplaats ten zuiden van Weiteveen sterk uitgebreid en is in het bestemmingsplan bovendien nog enige reserve opgenomen.

- zwembad
- Het betreft hier het in het CRM-aankoopgebied gelegen openlucht-zwembad "Kerkenweg" en enige omliggende terreinen en het openlucht-zwembad "Zandpol" te Zandpol.
- wegen
- Geen bijzonderheden.
- spoorwegen
- Geen bijzonderheden.
- water
- In deze bestemming wordt het verkeer te water en de afvoer van water geregeld. Het is hierbij mogelijk bouwwerken ten behoeve van deze taken, zoals sluizen, bruggen en gemalen te realiseren.
- kavelruilplan Berkenlaan
- Dit is een gebied dat ten noorden wordt begrensd door de grens met de gemeente Emmen en de Bargerweg en in het zuiden door de Veen- schapsweg en Ellenbeek.
 - Voor dit gebied zal een uitwerkingsplan ex artikel 11 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening worden gemaakt door burgemeester en wethouders.
 - Bij deze uitwerking zal het merendeel van de gronden de bestemming agrarische doeleinden I krijgen en zal tevens worden voorzien in ten minste twee stroken met de bestemming bos, om een goede aansluiting met het nabijgelegen natuurgebied te verkrijgen.

BESTIIMINGEN	5 SCHIEMA BESTIIMINGEN								
	bouwen van kleine gebouwen ten behoeve van de bestemming	bouwen normale agrar. bedrijfsgebouwen	bouwen van bouwwerken t.b.v. tuinbouw (kassenbouw)	bouwwerken t.b.v. de winning van delfstoffen	aanbrengen transport-leidingen	aanleggen oppervlakte-verhardingen	gebruik voor recreatie	wijzigen waterhuishouding	ontginnen, verven, egaliseren
kwekerij I	.	.	.	W	.	.	N	.	.
kwekerij II	N	N	N	W	.	A	N	.	.
agr.doe ln.m.beb.	.	.	N	W	.	.	W	.	.
tuinbouw	.	.	.	W	.	.	W	.	.
agr.doeleind. I	V	W	W	W	.	.	W	.	.
agr.doeleind. II	V	W	N	W	A	A	N	A	A
agr.doeleinden met cult.waarde	N	N	N	N	A	A	N	A	A
natuureservaat	V	N	N	N	A	A	N	A	A
recr.doeleinden	N	N	N	W	.	.	.	A	A
bos	V	N	N	W	A	A	W	.	.
woondoeleinden	N	N	N	N	.	.	W	.	.
gem.bebouwing	N	N	N	N	.	.	W	.	.
tuinen	N	N	N	N	.	.	N	.	.
ind.terreinen	N	N	N	.	.	.	N	.	.
NW-lokaties	N	N	N	.	.	.	N	.	.
NW-meet- en regelst.	N	N	N	.	.	.	N	.	.

Verklaring der tekens.

. zonder meer mogelijk

W mogelijk na wijziging (art. 30)

V mogelijk na vrijstelling

A mogelijk via aanlegvergunning

N niet mogelijk

6.3. Het bestemmingsplan en eventueel daaruit voortvloeiende schade.

Het is van belang dat een gemeentebestuur bij het opstellen en vaststellen van een bestemmingsplan niet alleen let op het nut van het plan voor de gemeenschap, maar ook op de nadelen, die voor groepen of enkelingen aan de voorgenomen maatregelen verbonden zijn.

Bij een juiste belangenafweging wordt het gewicht van het openbaar belang, dat met het bestemmingsplan wordt gediend, in vergelijking gebracht met andere belangen die door dit plan kunnen worden benadeeld.

Om zicht te krijgen op laatstgenoemde belangen is bij het opstellen van het plan aan belanghebbenden inspraak verleend.

In het onderhavige plangebied deed zich het probleem voor, dat niet alleen een belangenafweging moest plaats vinden tussen belangen van de gemeenschap Schoonebeek en die van enkelingen of groeperingen binnendie gemeenschap, maar dat ook waarden van bovengemeentelijk belang bij de belangenafweging moesten worden betrokken.

In het algemeen kan gesteld worden, dat, indien openbare belangen zo zwaar wegen, dat daardoor een groep of enkeling schade leidt, die groter is dan normaal als risico van het leven in een samenleving dient te worden aanvaard, deze schade door de overheid wordt vergoed.

In artikel 49 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening is dit met betrekking tot de bepalingen van het bestemmingsplan vastgelegd.

In dit artikel is echter alleen sprake van de mogelijkheid van beroep op schadevergoeding bij de gemeenteraad.

Wanneer er sprake is van het beschermen van een bovengemeentelijk belang, waarvoor een gemeentebestuur dus redelijkerwijs niet aangesproken kan worden, biedt artikel 50 van de Wet Ruimtelijke Ordening onvoldoende soelaas.

Hierin wordt bepaald, dat slechts dan andere openbare lichamen dan het gemeentebestuur aanspreekbaar zijn voor schadevergoedingen bij het beschermen van een openbaar belang, indien er sprake is van een aanwijzing van de Minister van Ruimtelijke Ordening of Gedeputeerde Staten, of van een inschrijving als beschermd dorps- of stadsgezicht krachtens de Monumentenwet.

Omdat er in het geval van het plan Landelijk Gebied van de gemeente Schoonebeek geen sprake was van een aanwijzing heeft het ontbreken van een ruimere schadevergoedingsclausule of andere schadevergoedingsregelingen een rol moeten spelen bij de belangenafweging.

7. Het vooroverleg.

7.1. Inleiding.

In het kader van het vooroverleg voor het bestemmingsplan Buitengebied zijn reacties ontvangen van de Provinciaal Planologische Commissie, het Landbouwschap, het Waterschap en de Provinciale Waterstaat.

Van het Ministerie van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk, waaraan voorstellen en suggesties gevraagd zijn, is in eerste instantie geen inhoudelijke reactie ontvangen. Pas na toezending van de concept-voorschriften van het plan is in de laatste fase van de planopstelling gereageerd. Deze brief van Staatsbosbeheer is integraal in 7.2. opgenomen.

In de inleiding van de toelichting op het gewijzigd bestemmingsplan is reeds uiteengezet, welke ontwikkelingen zich hebben afgespeeld, sinds het ontwerpplan voor het vooroverleg is ingezonden.

Genoemde ontwikkelingen hebben onontkoombaar hun invloed gehad op de inhoud en het karakter van het gewijzigd plan.

De aanpassing van het plan aan de gewijzigde situatie sloot in veel opzichten aan bij de reacties uit het vooroverleg.

Het merendeel van de geuite wensen of gemaakte opmerkingen kon zelfs zonder veel moeite gehonoreerd worden.

In de eerste plaats was dit natuurlijk het geval met concrete opmerkingen over correcties of actualisering van detailpunten in het plan.

Ten tweede waren veel zaken intussen bekend geworden, waardoor het plan minder rekening hoefde te houden met onvoorziene ontwikkelingen en een deel van de op grond van rechtszekerheidsargumenten aangevochten flexibiliteit overbodig werd. Tot slot konden ook de schijnbaar tegenstrijdige eisen van de Provinciaal Planologische Commissie voor meer landschappelijke bescherming en van het Landbouwschap voor meer vrijheden voor de agrariër in zekere mate met elkaar verzoend worden.

Dit betekent dat in het plan een wellicht spijtige, maar anderzijds onontkoombare scheiding van belangensferen is opgetreden.

In bepaalde gebieden staat de uitoefening van het agrarisch bedrijf op de eerste plaats, in andere gebieden de bescherming van natuurwetenschappelijke en landschappelijke waarden. De aankoopplannen van CRM hebben deze ontwikkeling versneld.

Omdat zoveel opmerkingen van de betreffende instanties verwerkt zijn, is afgeweken van de normale procedure van beantwoording van het vooroverleg, waarbij op de linker pagina de opmerking en op de rechter pagina de reactie vermeld wordt.

In plaats hiervan is iedere opmerking, na hoofdstuksgewijze groepering, voor de kantlijn van een nummer voorzien.

Dit nummer verwijst naar het achterin deze bijlage opgenomen beantwoordingsgedeelte waar per nummer een reactie is opgenomen.

De meest voorkomende beantwoordingscategorie is:

1. De opmerking is verwerkt/het voorstel is uitgevoerd.

Verder komen regelmatig voor:

2. De opmerking is niet meer van toepassing tengevolge van aangebrachte veranderingen. (Dit betekent dat door opgetreden inhoudelijke of redactionele wijzigingen een bepaalde omstrede zinsnede niet meer in het plan voorkomt, waardoor een reactie minder zinvol wordt).
3. De opmerking is voor kennisgeving aangenomen.
(Het gaat hier om bepaalde uitspraken, die niet direct tot een verandering in het plan geleid hebben of hoeven te leiden).

Onder de nummers 4 t/m 27 wordt heel concreet op aangestipte bezwaren ingegaan.

Achter de opmerkingen staat tussen haakjes vermeld, van welke instantie de opmerking afkomstig is. Omdat alle opmerkingen van Provinciale Waterstaat ook in de reactie van de PPC verwerkt zijn, is hieraan geen aparte aandacht besteed.

7.2. Opmerkingen van de Planologische Commissie, het Waterschap en het Landbouwschap naar hoofdstukken gerangschikt.

7.2.1. Algemene opmerkingen over het plan als totaal.

P.P.C.

Hierbij deel ik uw college mede dat het ontwerp-bestemmingsplan "Buitengebied" van de gemeente Schoonebeek aan de orde is geweest in de vergadering van de Commissie voor Gemeentelijke Bestemmingsregelingen van 23 mei 1975.

Na een eerste uitstel van behandeling in verband met het nog niet afgerond zijn van de plannen voor de vorming van een hoogveenreservaat, achtte de commissie het niet juist om nu de plannen nog niet afgerond zijn de behandeling nogmaals uit te stellen. Dit betekent wel, dat met betrekking tot het hoogveenreservaat alle voorbehoud zal moeten worden gemaakt voor de nu aangegeven bestemming. De commissie acht het noodzakelijk dat, zodra het overleg over de plannen van C.R.M. is afgerond, het bestemmingsplan op adequate wijze zal worden aangepast.

1.

P.P.C.

Het voorliggende plan bevat een uitvoerige en gedegen toelichting, die een groot aantal waardevolle gegevens bevat die voor een goede toepassing van het plan onmisbaar zijn. De voorschriften zijn op overzichtelijke wijze opgezet en door middel van de bijbehorende bijlagen goed toepasbaar gemaakt.

De in het plan ingebouwde flexibiliteit maakt op relatief eenvoudige wijze aanpassing aan optredende veranderingen en nieuwe ontwikkelingen mogelijk. Daarbij dient er echter voor gewaakt te worden dat de bescherming van een aantal belangen, die deze door hun kwetsbaarheid en zeldzaamheid absoluut nodig hebben, niet meer zal kunnen worden gewaarborgd.

De schematische en vereenvoudigde toelichting op de mogelijkheden per bestemming, zoals deze in de voorschriften worden geregeld, komen de duidelijkheid zeer ten goede.

De commissie waardeert bijzonder de grote zorgvuldigheid, waarmee de bevolking bij de voorbereiding van het plan is betrokken.

3.

Waterschap Bargerbeek.

Naar aanleiding van uw schrijven van 15 november 1974 betreffende het hierboven aangehaalde ontwerp merken wij allereerst op dat de inbreng van het waterschap in het vooroverleg en de informatie die het waterschap heeft verstrekt op een bevredigende wijze in het plan tot uitdrukking is gebracht. De officiële bestaande -en toekomstige- als zodanig aangeduide en vermelde waterleidingen behoeven op details nog enige correcties.

3.

Landbouwschap.

Het ontwerp bestemmingsplan voor het buitengebied van uw gemeente, dat wij ter beoordeling ontvingen, geeft ons aanleiding het volgende onder uw aandacht te brengen.

Het ontwerp-plan hebben wij uitvoerig besproken met de plaatselijke landbouwvertegenwoordigers. Uit de besprekingen kwam naar voren dat het plan, ondanks de aangebrachte wijzigingen naar aanleiding van de vele besprekingen die zijn gevoerd, op een groot aantal punten nog bezwaren oproept van landbouwzijde.

3.

Landbouwschap.

Zoals uit de cijfers over de agrarische structuur blijkt, is de landbouw voor Schoonebeek van zeer groot belang.

Een zeer groot deel van het gemeentelijk grondareaal is in gebruik als landbouwgrond.

Hierop moet de agrarische ondernemer een inkomen verwerven, een inkomen dat gelijkwaardig dient te zijn aan vergelijkbare inkomens in andere sectoren; daarnaast dienen de werk- en leefomstandigheden voor de landbouwers niet achterop te raken. Een eerste vereiste hiervoor is dat de landbouwbedrijven zich zodanig kunnen ontwikkelen dat hun concurrentiepositie gehandhaafd blijft.

"Schoonebeek" kan zich niet veroorloven een eiland te zijn voor wat betreft het landbouwstructuurbeleid.

In dit licht moeten wij het plan beoordelen en toetsen aan de landbouwkundige mogelijkheden.

Het ontwerp bestemmingsplan laat naar onze mening te weinig ruimte voor de agrarische ontwikkelingsmogelijkheden; te weinig wordt rekening gehouden met de noodzakelijke aanpassing van de landbouwgronden en gebouwen, onder andere ten aanzien van de waterbeheersing, perceelsvergroting en de intensieve veehouderij in grote delen van de gemeente.

Dit blijkt onder andere uit:

- (Over)waardering van het landschap

De algemene indruk die het plan oproept is de hoge

1

Landbouwschap

waardering van het landschap in Schoonebeek.

Dit komt onder andere tot uiting in de uitgangspunten op bladzijde 1 en 2 van de toelichting, waar wordt gesproken van "bufferzônes" en de aanpassing van de uiterlijke verschijningsvorm van de bestemmingen aan het huidige cultuurlandschap.

Voor al dit laatste uitgangspunt biedt weinig ruimte voor de ontwikkelingen van de agrarische sector en is dan ook in strijd met het uitgangspunt dat het plan de voortzetting van bestaande bedrijven niet mag belemmeren.

De hoge landschappelijke waardering van het Schoonebeker gebied is in de voorschriften terug te vinden bij de bestemmingsbepalingen. Alle bestemmingen hebben als "nevenbestemming" "met behoud of herstel van de aldaar voorkomende dan wel daaraan eigen landschappelijke waarden", met daarvoor nadere voorschriften (zoals aanlegvergunningen nadere eisen, vrijstellingen).

Er heeft een zodanige belangenafweging plaats gevonden, dat overal het landschap in belangrijke mate mee telt.

Hoewel de landschappelijke beoordeling grotendeels op subjectieve gronden berust, een ieder kan daar anders over denken, zijn wij van mening dat het landschap van Schoonebeek te hoog wordt gewaardeerd, in ieder geval het behoud te veel de nadruk krijgt. Het landbouwbelang wordt in een aantal gevallen ondergeschikt gemaakt aan het landschap, terwijl het toch juist de landbouw is die het gebied heeft gemaakt en in stand houdt.

- Weinig zekerheid.

De opzet van het plan biedt onvoldoende zekerheid voor de agrarische bedrijven dat zij zich kunnen ontwikkelen om zo gelijke tred te houden met vergelijkbare agrarische bedrijven. Veel wordt gewerkt met verboden, waarop eventueel vrijstellingen of wijzigingen mogelijk zijn. Ook het aanlegvergunningensysteem (geldt voor alle agrarische bestemmingen) en de bevoegdheid tot het stellen van nadere eisen bevorderen de rechtsonzekerheid.

De landbouw zal zeer zeker ook planologische zekerheid moeten hebben met betrekking tot de toekomstige ontwikkelingsmogelijkheden. Investeringsplannen en ruilverkavelings- of kavelruilplannen kunnen slechts worden gemaakt, wanneer voldoende duidelijk voor ogen staat dat deze ook in de toekomst rendabel zijn te maken.

- Intensieve veehouderij

Het plan weet niet goed raad met de intensieve veehouderij. Vaak tegenstrijdige en ook onjuiste zaken worden hierbij

Landbouwschap.

gehaald.

De nota van de Minister van Landbouw over de intensieve veehouderij voorziet duidelijk in voortzetting van de huidige tendens dat deze vorm van landbouw zal optreden bij bestaande bedrijven. Deze tak geeft de, voor wat de oppervlakte grond betreft, te kleine bedrijven een mogelijkheid om een aanvaardbaar inkomen te halen. Daarnaast zal op deze wijze een risico-spreiding plaatsvinden die juist voor de varkens- en kippensector met zijn smalle winstmarges van groot belang is.

Ook het eventuele mestprobleem kan op deze wijze worden voorkomen.

Naar onze mening moet het plan het zonder meer mogelijk maken dat de bestaande bedrijven een tak van intensieve veehouderij kunnen beginnen of deze uitbreiden.

- Gedetailleerde bepalingen

Het plan bevat veel gedetailleerde en vaak ook vergaande bepalingen, zoals ten aanzien van het slopen, het aanbrengen van beplantingen, regeling huisweiden en regeling waterbeheersing. Dit is veelal een verfijning van bestaande regels op rijks, provinciaal of gemeentelijk niveau (Provinciale Ontgrondingsverordening, boswet, bouwverordening, Welstandseisen). De meeste van deze gedetailleerde bepalingen gelden voor grote gebieden, hetgeen ons inziens te ver gaat voor het gebied Schoonebeek, gezien ook de aanduidingen in het facet streekplan voor natuurschoon en recreatie voor deze gemeente. Wij komen bij de bespreking van de voorschriften hier nader op terug.

- Financiën

Het plan beperkt voor een aantal gebieden, met name de gronden met de bestemming "agrarische doeleinden III" in sterke mate de agrarische bedrijfsvoering.

Op bladzijde 61 van de toelichting wordt gesteld dat het agrarische gebruik aan banden wordt gelegd, een en ander op advies van S.B.B. om hier tot een landschapsreservaat te komen.

Bij het opleggen van een dergelijk sterk conserverende bestemming dient een volledige schadeloosstelling voor de betrokken ondernemers voorop te staan. Een verwijzing naar artikel 49 Wet Ruimtelijke Ordening wordt voor dit soort situaties onjuist geacht; zekerheid moet bestaan over een volledige schadeloosstelling, ook die van daling van de grondprijs vanwege planologische beperkingen.

Landbouwschap.

4. Slot

Met bovenstaande opmerkingen hebben wij, zij het niet uitpuittend, het landbouwstandpunt ten opzichte van dit plan uiteengezet.

Het plan is voor een groot deel gebaseerd op in eerste instantie verboden, met daarop weer mogelijke vrijstellingen en vergunningen.

Met name de rechtsonzekerheid die hieruit kan voortvloeien vormt voor de agrarische bedrijfstak, volop in ontwikkeling, een grote belemmering.

Gaarne zijn wij bereid een nadere toelichting op het bovenstaande te verstrekken.

Onder dankzegging voor de mogelijkheid om in dit stadium onze wensen en opmerkingen met betrekking tot het plan naar voren te mogen brengen, Landbouwschap Gewestelijke Raad voor Drenthe.

7.2.2. Opmerkingen over de toelichting.

Hoofdstuk 1: Inleiding.

P.P.C.

Gelet op de in een vergevorderd stadium van voorbereiding zijnde plannen om te komen tot de vorming van een hoogveenreservaat en gelet op de grote oppervlakte van het plangebied dat daarin opgenomen zal worden, zal de vorming van dit hoogveenreservaat van zodanige invloed zijn dat opnemen onder de hier genoemde "grondig overwogen uitgangspunten" niet achterwege kan blijven.

5.

P.P.C.

Zoals ook blijkt uit het gestelde op bladzijde 3 is in het plan voorbij gegaan aan de genoemde plannen voor de vorming van een hoogveenreservaat, waarvoor fondsen voor aankoop en beheer beschikbaar zullen worden gesteld

1.

Hoofdstuk 2: Aan het plan ten grondslag liggende gedachten.

Paragraaf 2.2.4.: "Drenthe Anno....."

P.P.C.

Het is goed hierbij te bedenken dat "Drenthe Anno....." geen afgedwongen geheel van doelstellingen is. Nadere uitwerking en onderlinge afwegingen zullen bij het opstellen van de streekplannen aan de orde komen.

1.

P.P.C.

De veronderstelling dat gestreefd zal worden naar een "stringent weren van (her)bewoning van voormalige boerderijen" is niet juist. Wel is de commissie van mening dat de mogelijkheden om de aanwezige woningvoorraad, waaronder ook voormalige boerderijen voor de eigen bevolking nagegaan zullen moeten worden.

1.

3.

P.P.C.

Overigens is niet duidelijk waarom het weren van "kleinschalig recreëren ("op de boerderij" enz.)" zou moeten leiden tot een vermindering van de kwaliteit van het bestaan van het platteland.

1.

Hoofdstuk 3: De uitkomsten van het onderzoek.

Paragraaf 3.1.6. en 3.1.7.: De typeringen van de nederzettingen en de typologie van het huidige landschap.

P.P.C.

Het opstellen van een landschapstypologie is een uitermate moeilijke zaak, waarover bepaald geen overeenstemming bestaat, ook landelijk niet. Het is evenwel voorstelbaar dat een andere, wellicht betere, typologie zou kunnen worden opgesteld waarin meer het eigen, unieke karakter van Schoonebeek tot uitdrukking zou komen. Het inpassen in een bestaande grove landelijke typologie doet aan dat geheel eigen karakter te weinig recht.

1.

P.P.C.

Op bladzijde 22 wordt gesproken van "niet-agrarische elementen". Daaronder worden blijkens de tekst ook niet-grondgebonden bedrijven al dan niet als neventak van het agrarisch bedrijf verstaan.

Naar de mening van de commissie is hier nog wel degelijk sprake van een vorm van agrarische produktie.

1.

paragraaf 3.1.7.: Overige opmerkingen op de Toelichting

- Bladzijde T 22

Landbouwschap

Onder de niet agrarische elementen wordt de niet-grondgebonden bedrijfsvoering genoemd. Dit is een duidelijke miskennis van deze agrarische bezigheid, die in nagenoeg alle gevallen plaatsvindt op de bestaande agrarische bedrijven.

Gezien de ontstaanswijze op een bestaand veelal gemengd bedrijf en de bodemgebondenheid voor wat betreft de mestafvoer kan naar onze mening niet zonder meer worden gesproken van een "niet-grondgebonden bedrijfsvoering".

2.

Landbouwschap

Voorwat betreft de bebouwing die hiervoor nodig is, kan worden opgemerkt, dat deze voor wat de verschijningsvorm betreft niet veel afwijkt van de zogenaamde ligboxenstallen.

3.

Landbouwschap

zoals die bij veel agrarische bedrijven verschijnen of nog zullen verschijnen.

3.

Paragraaf 3.1.8.: Gebieden met natuurwetenschappelijke waardeP.P.C.

Op bladzijde 24, 10e regel van onderen wordt gesproken van "omkeerbare uitdroging". Aangenomen wordt dat hier bedoeld is "onomkeerbare uitdroging".

1.

Paragraaf 3.1.10.: Landschapswaardering uit het oogpunt van de openluchtrecreatieP.P.C.

Op bladzijde 26 wordt van het beekdal van het Schoonebekerdiep gesteld dat het "landschappelijk gezien minder waarde heeft, daar het niet als beekdal doch als een 'boomloos polderlandschap' wordt ervaren".

Gelet op de kop van de paragraaf zal bedoeld zijn: "landschappelijk gezien voor de openluchtrecreatie minder waarde....."

Overigens merkt de commissie op dat een beekdal boomloos en toch landschappelijk wel degelijk van betekenis kan zijn.

Eén en ander mag een indicatie zijn voor de betrekkelijkheid en ook de eenzijdigheid van diverse systemen van landschapswaardering.

2.

Paragraaf 3.2.: De recreatieP.P.C.

Met betrekking tot de hier genoemde mogelijkheden voor een recreatieve ontwikkeling aan de Kerkenweg zij opgemerkt, dat dit binnen de plannen van C.R.M. om hier tot een hoogveenreservaat te komen geen haalbare kaart zal blijken te zijn.

1.

P.P.C.

Wanneer met "recreatie op de boerderij" bedoeld wordt "kamperen bij de boer" wijst de commissie toch wel op het

1.

P.P.C.

hieromtrent gestelde in "Drenthe Anno" bij objectdoel 42.

1.

Paragraaf 3.3.: BevolkingsontwikkelingP.P.C.

De hier genoemde Voorstudie over het toekomstig woonkernen patroon in Drenthe is niet verder gekomen dan de fase van de voorstudie en sindsdien verlaten. Aan de nota kan dan ook geen basis voor een beleid worden ontleend. Het gaat daarom te ver om op basis hiervan te spreken van een te bereiken omvang van de kernen. De commissie maakt met betrekking tot de genoemde bevolkingsontwikkeling en de daaruit afgeleide woningbehoefte voorbehoud, zeker ook nu in het kader van de opstelling van het streekplan Oost- en Zuidoost-Drenthe hieromtrent nog geen uitspraak is gedaan. Dit geldt ook voor de functie - het plan spreekt van een functie als woonplaats voor forensen - die aan Schoonebeek zal worden toegekend.

5.

P.P.C.

Het werken met de jaartallen 1976 en 1985 bemoeilijkt vergelijking met andere geschetste ontwikkelingen, zoals bijvoorbeeld in paragraaf 3.4., en ook met andere studies, zoals die ten behoeve van het streekplan waar met de jaartallen 1975 en 1985 wordt gewerkt.

1.

P.P.C.

Overigens blijkt de bevolkingsontwikkeling achter te blijven bij de gemaakte ramingen. Deze ramingen zijn ook hoger dan die in de voor het streekplan Oost- en Zuidoost-Drenthe door de gemeenten opgestelde nota "Bevolkingsprognose voor Oost- en Zuidoost Drenthe".

5.

Paragraaf 3.4.2.: De agrarische structuurP.P.C.

In de tweede alinea wordt gesproken van "hoogveencultuur". Aangenomen wordt dat bedoeld is "hovenveencultuur".

1.

Paragraaf 3.4.2.: De overige werkgelegenheidP.P.C.

In deze paragraaf wordt aandacht besteed aan een prognose, eind 1970 door het D.E.T.I. opgesteld voor het aantal beroepsbeoefenaren in de nijverheidssector van 1970 - 1985. Het zou interessant zijn om te vernemen wat het aantal beroepsbeoefenaren in 1975 feitelijk is en dit te vergelijken met het jaartal 1975 van de prognose.

4.

P.P.C.

Op bladzijde 35 wordt over de verveningen gesproken. De plannen van C.R.M. om tot vorming van een hoogveenreservaat te komen zullen van invloed zijn op de tot nu toe verwachte ontwikkelingen. Zo zullen enkele arbeidsplaatsen in de vervening verdwijnen en van de andere kant in het beheer van het reservaat nieuwe arbeidsplaatsen worden gecreëerd.

5.

Paragraaf 3.5.: Het verkeerP.P.C.

De werkzaamheden aan het Stieltjeskanaal zijn tot aan de nieuwe sluis gereed. Over de sluis is een ruime overbrugging aangelegd.

5.

Waterschap

In paragraaf 3.5. 'Het verkeer' wordt een opsomming gegeven van de diverse gemeente-, provincie- en N.A.M.-wegen. De aanwezigheid van waterschapswegen wordt niet gememoreerd. Ten aanzien van de aanwezigheid van schepvaartkanalen wordt melding gemaakt van de vaarroute Stieltjeskanaal, doch niet van het Dommerskanaal.

5.

Hoofdstuk 4. Mogelijkheden en wenselijkheden voor de ruimtelijke ontwikkeling van het gebied en de onderlinge relaties hiertussen.Paragraaf 4.2.: De landschappelijke ontwikkelingP.P.C.

Ook hier zullen de plannen voor het hoogveenreservaat zeer duidelijk van invloed zijn op de geschetste mogelijkheden.

1.

Waterschap

Op de bladzijden 39 en 41 wordt genoemd het beplantingsplan Beekweg in relatie met het S.B.B. Uit niets blijkt dat het waterschap "Bargerbeek" de opdrachtgever, de voorbereider en uitvoerder is van dit plan.

1.

Landbouwschap

Over het grensgebied wordt gezegd dat enige aanpassing ten aanzien van het agrarisch gebruik gewenst is. De vraag komt naar hoven wat onder "enige" wordt verstaan. Ook voor dit voor de landbouw belangrijke weidegebied moet door middel van kavelaanpassing en ontwatering een goede inrichting tot de mogelijkheden behoren.

2.

P.P.C.

Zoals elders in dit commentaar is geconcludeerd, bestaat zeer duidelijke tegenstelling tussen hetgeen hier over de omgeving van het Westersebos is gesteld en de situering van de kwekerij van de W.S.W. Het argument op bladzijde 41 dat deze kwekerijen een landschappelijke verrijking vormen in het zeer open gebied ter plaatse, wijst op een onjuist begrip van de relatie tussen het beschermde dorpsgezicht en zijn omgeving. Zouden ter plaatse elementen nodig zijn om tot een wat kleinschaliger gebied te komen, dan is het stichten van een kwekerij voor heesters, bomen, sierplanten en bloemen daartoe allerminst geschikt.

5.

P.P.C.

Zoals ook opgemerkt is bij de voorschriften zullen de waarden, die aanleiding zijn geweest tot het opnemen van de boerderijen en schuren van Plankaart II, in de toelichting moeten worden opgenomen.

2.

P.P.C.

Nadere eisen over plaatsing, nokrichting en dakhelling van gebouwen worden beschouwd als eisen van welstand en horen derhalve niet thuis in het bestemmingsplan. Verder is vergeten aan te geven welke zaken van toepassing zouden moeten zijn in en nabij de landschappelijk hoog gekwalificeerde gebieden

1.

2.

P.P.C.

Gesproken wordt van een streven om in het kader van het bestemmingsplan de bedrijfsomvang in de genoemde gebieden zo beperkt mogelijk te doen blijven. Wanneer met "bedrijfsomvang" bedoeld wordt de grootte van het agrarische bedrijf en niet de omvang van de bedrijfsgebouwen dan kan naar de mening van de commissie strijdigheid ontstaan met artikel 10 Wet Ruimtelijke Ordening tenzij genoemd streven het gevolg is van een noodzakelijk geachte bescherming van andere dan landbouwkundige belangen ter plaatse.

1.

P.P.C.

Het streven om te voorkomen dat bedrijfsgebouwen in kwetsbare gebieden langer worden dan 50 meter verdient de aandacht. Het is echter duidelijk dat het niet billijk is om de ongetwijfeld daarmee verbonden extra kosten welke redelijkerwijze niet of niet geheel te zijnen laste behoren te blijven op de ondernemer af te wentelen. Mogelijkheden om hieraan tegemoet te komen lijken gecreëerd te zullen worden. Gewezen kan daarbij worden op de Nota betreffende de relatie landbouw en natuur- en landschapsbehoud, die namens de ministers van Landbouw en Visserij en van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening aan de Tweede Kamer der Staten Generaal is aangeboden in februari 1976.

6.

Landbouwschap.

Op bladzijde T 42 wordt gesteld dat, waar mogelijk, voorkomen zou moeten worden dat bedrijfsgebouwen in kwetsbare gebieden langer worden dan 50 meter of breder dan 20 meter en er naar gestreefd zou moeten worden dat de bedrijfsomvang in deze gebieden zo beperkt mogelijk blijft.

Daar het bovenstaande ons inziens ook geldt voor de bebouwing langs de Europaweg heeft dit vergaande gevolgen voor de bedrijfsvoering.

Zeker de beperking op de bedrijfsomvang is ontoelaatbaar gelet op artikel 10 Wet Ruimtelijke Ordening.

Bedacht moet worden dat alleen maar gebouwd zal worden wanneer dit noodzakelijk is voor de bedrijfsvoering en zeker niet groter, gezien de hoge investeringen, dan voor het gewenste aantal dieren noodzakelijk is.

Het bouwpercelensysteem is al een beperking van de bouw mogelijkheden; om deze nu nog verder te beperken door aan een maximum hoklengte de voorkeur te geven achten wij onjuist. Hogere kosten zullen in het geding zijn, wanneer in plaats van één hok twee hokken moeten worden gebouwd, in verband

6.

Landbouwschap

met een eventuele nadere eis. Denk aan de mechanische voeding, mestafvoer en dergelijke.

6.

P.P.C.

Opgemerkt wordt dat door middel van de bouwverordening regelend kan worden opgetreden bij het toepassen van bepaalde kleuren en beplantingen. Naar de mening van de commissie is dit geen zaak van het bestemmingsplan.

1.

Paragraaf 4.3.: De recreatieve ontwikkelingenP.P.C.

4.3.1

In het facetstreekplan is geen sprake van een dwingend voorgeschreven inrichting van het gebied rondom het natuurbad Zandpol voor dag- en verblijfsrecreatie. In het facetstreekplan is sprake van een geoorloofde ontwikkeling in die richting.

3.

P.P.C.

Hierbij dient er duidelijk op gewezen te worden dat het provinciaal bestuur naar alle waarschijnlijkheid niet mee zal werken aan nieuwe verblijfsrecreatieve ontwikkelingen, in verband met de overschrijding van het slaappleatsencontingent. In het kader van het streekplan van Oost- en Zuidoost Drenthe zal nieuwe afweging plaatsvinden, terwijl ook het recreatieschap Zuidoost-Drenthe één en ander zal meenemen bij de opstelling van het basisrecreatieplan.

7.

P.P.C.

4.3.2.

Over het algemeen zijn voorzieningen ten behoeve van de dagrecreatie minder ingrijpend dan die ten behoeve van de verblijfsrecreatie.

Wanneer hieraan de conclusie wordt verbonden dat het daarom niet uitgesloten is om deze vorm van recreatie te bevorderen in landschappelijk gevoelige gebieden, wijst de commissie er toch op dat hierover niet te licht mag worden gedacht. Aspecten als verkeer en lawaai dienen terdege in de overwegingen te worden betrokken.

1.

P.P.C.4.3.3

Het hier genoemde gebied ten zuidoosten van Weiteveen zal deel uitmaken van het C.R.M.-hoogveenreservaat.

1.

P.P.C.4.3.4

Zie de opmerking bij paragraaf 3.2

1.

P.P.C.

Op bladzijde 44 wordt gesproken van de noodzakelijke bescherming van alle in het facetstreekplan voor natuurschoon en recreatie als "natuurschoongebied", "cultuurschoongebied" en "natuurgebied" aangegeven gebieden. Bij de behandeling van de voorschriften bij hoofdstuk 2 wordt hier door de commissie nader op ingegaan.

3.

Landbouwschap

Op bladzijde 46 van de toelichting staat dat, landschappelijk gezien, het wenselijk is voor het stichten van de zogenaamde niet-grondgebonden bedrijven aan de dalgronden de voorkeur te geven. Dit is niet in overeenstemming met de aanduiding op de plankaart.

Overigens zijn wij van mening dat verdeling op alle bestaande bedrijven mogelijk moet zijn, zonder dat hieraan een bovengrens wordt gesteld.

2.

Landbouwschap

Onderaan bladzijde 46 staat dat een uitruil van kavels met beperkte aanvullende civieltechnische werken aanvaardbaar is uit landschappelijke overwegingen.

Voor een goede ontwikkeling van de hele landbouwkundige structuur van Schoonebeek is niet alleen een uitruil noodzakelijk maar ook kavelaanpassing, verbetering van de waterhuishouding en boerderijverplaatsing. Kavelruil zonder meer biedt hiervoor niet voldoende mogelijkheden.

3.

Paragraaf 4.4.2: De ruilverkavelingsaspectenWaterschap

In paragraaf 4.4.2. "De ruilverkavelingsaspecten" wordt gesteld dat een ruilverkaveling waarin slechts agrarische belangen worden behartigd, niet aanvaardbaar is.

3.

Waterschap

Een landinrichting, die zowel de agrarische als milieubelangen zou behartigen wordt als ideaal gezien.

Kavelruil, zonodig met plaatselijk aanvullende civieltechnische werken, wordt door de mogelijkheid om "kleinschalig" met vele belangen rekening te houden, als een reëel alternatief gezien.

Wij kunnen ons in deze opstelling wel vinden, doch hebben de neiging de landinrichting voor de Schoonebeekse problematiek niet als ideale oplossing te zien.

De kavelruil met plaatselijk aanvullende civieltechnische en cultuurtechnische maatregelen achten wij in de gegeven omstandigheden te verkiezen.

3.

P.P.C.

Bladzijde 48, Gebied 4.

"Door incidentele boerderijverplaatsing, hernieuwde kavelinrichting en uitruiling is het gebied (het beekdal) agrarisch te verbeteren."

De commissie is van mening, dat boerderijverplaatsing naar het beekdal uit landschappelijke overwegingen slechts aanvaardbaar is indien daarbij zoveel mogelijk aansluiting wordt gezocht bij de bestaande behouwing. Boerderijbouw in het beekdal ten zuiden van het beschermde dorpsgezicht Oostersebos wordt ten zeerste ongewenst geacht.

3.

Landbouwschap

Op bladzijde 49 wordt gezegd dat beperkingen pas eerst aanvaardbaar zijn, indien er inzicht bestaat in de mogelijkheden van schadevergoedingen of uitkoop. Dit pleit ervoor geen planologische beperkingen op te leggen alvorens overeenstemming is bereikt met de grondeigenaren/gebruikers. Verder blijkt op deze bladzijde enigszins een verouderde visie op de ruilverkaveling. Bij een ruilverkaveling worden tegenwoordig niet alleen meer de agrarische belangen behartigd. Ook de natuurwetenschappelijke en de landschappelijke aspecten krijgen grote aandacht (denk bijvoorbeeld aan het landschapsplan).

3.

P.P.C.

Bladzijde 49, 8e alinea.

In het kader van de C.R.M.-plannen zullen voor een deel van het gebied hiervoor oplossingen kunnen worden geboden. Overigens zij nogmaals verwezen naar de "Nota betreffende de relatie landbouw en natuur- en landschapsbehoud".

1.

Paragraaf 4.5.: Milieu-hygiënische aspectenP.P.C.

In het ontwerp-zuiveringsplan van het zuiveringschap Drenthe is er vanuit gegaan dat geen mest en gier zal worden gezuiverd in rioolwaterzuiveringsinstallaties. De lozing van mest en gier op riolering en oppervlaktewater zal in principe moeten worden verboden. Lozing van gier op een zuiveringsinstallatie zal namelijk veelal resulteren in een vermindering van het zuiveringsrendement.

Ook particuliere installaties voor mest en gier zijn in de praktijk niet aantrekkelijk onder andere door de specifieke eigenschappen van dit afvalwater.

Vooralsnog lijken de mestoverschotten van de veredelingsbedrijven gemakkelijk door de overige landbouw in het gebied opgenomen te kunnen worden.

3.

Landbouwschap

Bladzijde T.51

Mestafvoer van de agrarische bedrijven, al of niet met een tak van intensieve veehouderij, behoeft in Schoonbeek geen probleem op te leveren. Er is voldoende grond aanwezig om de aanwezige mest op uit te rijden.

Het Zuiveringsplan van het zuiveringschap Drenthe geeft aan dat lozing van mest en gier op oppervlaktewater en riolering in principe zal moeten worden verboden.

Een en ander pleit ervoor dat de intensieve veehouderij zo veel mogelijk gedeconcentreerd moet kunnen plaatsvinden; dus alle bedrijven deze mogelijkheid geven.

3.

Waterschap

In hoofdstuk 4.5 wordt gesproken over W.Z.I.'s rioleringen en veredelingsbedrijven.

Over gecentraliseerde gelegaliseerde vuilstort-plaatsen wordt niets vermeld.

2.

Paragraaf 4.6. Overige Ontwikkelingen

P.P.C.

Zoals reeds eerder opgemerkt maakt de commissie voorbehoud met betrekking tot de geraamde bevolkingsontwikkeling. Voor wat de ontwikkeling van de kernen van Weiteveen betreft zal de aanvaardbaarheid van het streven om deze kernen naar elkaar te laten groeien afhangen van de manier waarop deze gedachte wordt uitgewerkt. Duidelijk dient ook rekening gehouden te worden bij de verdere ontwikkeling van Weiteveen met de vorming van het hoogveenreservaat van C.R.M.

5.

1.

P.P.C.

Voor wat betreft de soepelheid van het bestemmingsplan voor voor de plaats van nieuwe injectoren en hoorlocaties, verwijst de commissie naar de daaromtrent gemaakte opmerkingen bij de voorschriften, artikel 27.1, lid 1.b.

P.P.C.

De berekening van de benodigde oppervlakte industrieterrein acht de commissie tamelijk grof. De ontwikkeling van de werkgelegenheid is niet zodanig dat trends uit het verleden gelijkblijvend doorgetrokken kunnen worden. Verder ontgaat de commissie de noodzaak van de reserve van plm. 10 ha "om aan de mogelijke vraag naar grond met industriële bestemming te voldoen". Daarbij gaat de commissie ervan uit dat ook de genoemde 20 ha benodigd zijn om aan die mogelijke vraag te voldoen.

8.

P.P.C.

De commissie maakt een voorbehoud voor wat de benodigde oppervlakte industrieterrein betreft. Tegen de plaats waar deze terreinen zijn gesitueerd, nl. ten zuiden van Zandpol, bestaan geen bezwaren. Wel is de commissie van mening dat bij realisering van industriële bedrijven de nodige aandacht zal moeten worden gegeven aan de landschappelijke aankleding van het gebied.

Voor de gronden in vervening zal van belang zijn hoe de definitieve plannen van C.R.M. zullen luiden.

3.

Hoofdstuk 6. Het plan.Paragraaf 6.1.1.3. Overige aspectenWaterschap

Bij de nadere verklaring van het plan onder 6.1.1.3. staat vermeld, dat op civieltechnisch gebied slechts aanleg nodig zal zijn van een aantal fietspaden, een beperkt aantal agrarische ontsluitingswegen en enkele ontwateringen. Het aantal agrarische ontsluitingswegen zouden wij zeker niet bij voorkeur willen beperken met het oog op de nog uit te voeren kavelruilobjecten. Wanneer met enkele ontwateringen de nog door het waterschap te verrichten kapitaalwerken in Schoonebeek bedoeld worden, inclusief het Schoonebekerdiep achten wij dit bepaald wat ondermaats geclassificeerd.

1.

Waterschap

In verband met de nog uit te voeren verbeteringswerken op het gebied van de waterbeheersing merken wij op, dat de toekomstige afwatering van de noordelijk van de Europaweg gelegen - nog te verbeteren - gronden zal moeten plaatsvinden langs of door de aan de noordzijde van de Europaweg gelegen huisweiden.

1.

Waterschap

Voor deze huisweiden geldt, dat de wijziging van de ontwatering aan een aanlegvergunning gebonden is. Gelet op het feit dat dit plan probeert een flexibel plan te zijn, mogen wij aannemen dat het verlenen van de vereiste vergunningen met de nodige soepelheid zal geschieden.

2.

Paragraaf 6.1.2. De mogelijkheden en wenselijkheden voor de ruimtelijke ontwikkeling van het gebiedP.P.C.

Bij de voorgaande paragrafen is de commissie op een aantal aspecten ingegaan die hier opnieuw aan de orde komen. De daar gemaakte opmerkingen zijn uiteraard ook hier van kracht.

Paragraaf 6.1.2.3. De agrarische ontwikkeling en de ruilverkavelingsaspecten

P.P.C.

c. Hierbij dient wel nauwlettend de relatie tussen dorpsgezicht en buitengebied in het oog te worden gehouden.	3.
d. Hoewel begrip bestaat voor een landschappelijke inpassing van tuinbouwbedrijven mogen de problemen van de combinatie tuinbouw onder glas en bosbouw niet onderschat worden, dit nog afgezien van de momenteel niet al te florissante vooruitzichten voor de tuinbouw onder glas.	9.

Paragraaf 6.2. Belangenafweging

P.P.C.

Hiervoor gelden ook de opmerkingen zoals die bij de voorafgaande paragrafen zijn gemaakt.

Landbouwschap

Op bladzijde T 60 en volgende wordt de belangenafweging gemotiveerd, onder verwijzing naar de verrichte onderzoeken. Naar onze mening is, zoals al eerder gezegd, de landschappelijke waardering bij de belangenafweging erg hoog; de vanouds hier aanwezige landbouwbelangen zijn in grote delen van de gemeente neven- of ondergeschikt gemaakt aan het landschap. Bij de hieronder volgende kritiek op deze belangenafweging hebben wij ons voornamelijk laten leiden door de landbouwbelangen, de mogelijkheden voor een moderne bedrijfsontwikkeling en het facet-streekplan voor natuurschoon en recreatie.

Gebied 3 (bladzijde T 61)

Volgens de toelichting verdient het aanbeveling in dit gebied de agrarische ontwikkeling minder grootschalig te laten verlopen dan in gebied 1.

Met deze afweging kunnen wij akkoord gaan voor het gebied ten oosten van de Dordseweg. Het gebied ten westen van deze weg dient ons inziens gezien de huidige situatie, dezelfde mogelijkheden te krijgen als gebied 1. Landbouwkundig gezien behoeft dit gebied verbetering.

Gebied 4 (bladzijde T 61)

In dit gebied moet volgens de toelichting het agrarische gebruik aan banden worden gelegd.

Het betreft de gebieden nabij het Westersebos, Oostersebos en de Oosteindse landen.

Landbouwschap

Gesteld wordt verder dat deze gronden agrarisch gezien moeilijk te verbeteren zijn.

Wij menen dat juist in deze gebieden mogelijkheden liggen voor perceelsaanpassing en een betere ontwatering. Dit laatste is al voor een gedeelte gebeurd; optimaal rendement hiervan is slechts mogelijk bij een verdere aanpassing van deze gronden.

2.

Opvallend en ons inziens in strijd met de hier toegedachte landschappelijke waarden is de geplande w.s.w. kwekerij in gebied 4a.

Door de noodzaak om tot bedrijfsvergroting te komen, kan node grond worden gemist, zeker niet in een gebied met een concentratie van boerderijen.

5.

Het gebiedje 4c krijgt voor wat betreft de agrarische bedrijfsvoering beperkingen o.a. vanwege eventuele toekomstige uitbreidingen van Schoonebeek. Dit is o.i. onjuist, daar de uitbreiding, zo die al plaats zal vinden, niet binnen 10 jaar (de looptijd van dit plan) wordt gerealiseerd.

2.

Samenvattend over gebied 4 stellen wij dat dit gebied voor de landbouw bijzonder belangrijk is daar een groot aantal agrarische bedrijven hier direct afhankelijk van is. Conservering zal vergaande gevolgen hebben voor de bedrijfsvoering, die naar onze mening niet dienen te worden opgevangen door artikel 49 wet Ruimtelijke Ordening.

Deze gevolgen overziende zijn wij van mening dat ook hier de landbouwkundige ontwikkeling moet kunnen plaatsvinden, ook in het belang van het landschap.

10.

Gebied 5

Grote problemen zien wij ontstaan als voor verschillende gebieden (de hovenveen culturen) aparte waterhuishoudingen in het leven geroepen moeten worden. Ook de hovenveen culturen dienen landbouwkundig optimaal te kunnen worden gebruikt.

1.

Gebied 6

Het grensgebied is een open weidegebied dat voor wat betreft de kavelsituatie verbeterd moet kunnen worden, opdat ook hier de van oudsher aanwezige landbouwkundige belangen kunnen worden gehonoreerd.

1.

Concluderend vinden wij ten aanzien van de belangenafweging dat de landbouwkundige aspecten onvoldoende zijn meegenomen.

1.

Landbouwschap

Wij menen dat gebied 3 tot aan de Dordseweg, gebied 5 en gebied 6 de bestemming "agrarische doeleinden I" dienen te krijgen en de overblijvende gebieden "agrarische doeleinden II".

1.

Paragraaf 6.3. BestemmingsbeschrijvingLandbouwschap

Bladzijde T 64.

De bestemming agrarische doeleinden tuinbouw dient ingepast te worden binnen de bospercelen. Een waarschuwing is hier op zijn plaats voor de eventuele nadelige gevolgen van schaduwwerking. Dit kan juist voor kassen grote consequenties hebben. Duidelijk dient met dit aspect mede rekening gehouden te worden.

1.

7.2.3. Opmerkingen over de voorschriften.

Hoofdstuk 1: Algemeen.

Landbouwschap

Bij een aantal bestemmingen komt in de bestemmingsbepaling naast de werkelijke bestemming een landschappelijke waardering.

Wij vinden dit voor de bestemming "kwekerijen I en II", "agrarische doeleinden niet grondgebonden", "agrarische doeleinden met bebouwing" en "agrarische doeleinden I" niet juist. Een dergelijke, toch vrij vage landschapswaardering schept grote onzekerheid, temeer daar bij deze bestemming nadere eisen gesteld kunnen worden ter handhaving van de landschappelijke waarden van het plangebied.

1.

Landbouwschap

Het vaak gebruikte begrip "onevenredig zwaar" is niet aan objectieve maatstaven gebonden. Objectieve toetsingscriteria zijn niet opgenomen.

Het zal moeilijk zijn om deze in de praktijk toe te passen.

1.

Landbouwschap

In vele gevallen is aan B&W de bevoegdheid gegeven nadere eisen te stellen aan de plaatsing en nokrichting van gebouwen, de dakhelling van de gebouwen en het aanbrengen van bebouwing. Deze eisen worden niet verder geconcretiseerd, zodat ook hierdoor een grote onzekerheid in het plan is gebracht.

Het stellen van nadere eisen zal in een groot aantal gevallen meer kosten tot gevolg hebben.

Duidelijk dient voorop te staan dat deze niet afgewenteld worden op de individuele ondernemer.

2.

Landbouwschap

In artikel 3.3., lid 2 sub c, wordt een aanlegvergunning geëist voor het slopen van woningen; deze bepaling komt ook voor bij de bestemming agrarische doeleinden met bebouwing. Op kaartbijlage 1 is te zien dat deze bepaling voor een zeer groot aantal gebouwen geldt; er is geen sprake van "enkele gevallen" zoals in de toelichting op bladzijde T 73 staat vermeld.

Naar onze mening is zo'n vergaande regeling voor het slopen van hoofdgebouwen en schuren voor een bestemmingsplan buitengebied onjuist.

1.

Landbouwschap

Het kan grote consequenties hebben voor de bedrijfsvoering, zoals ten aanzien van het oprichten van nieuwe schuren op de plaats van een oud gebouw.

Via de bouwverordening wordt een en ander al geregeld.

Overigens herinneren wij u aan het besprokene in de laatst gehouden vergadering van de begeleidingscommissie, waarin een tijdslimiet werd voorgesteld. In de voorschriften is dit niet terug te vinden.

1.

Hoofdstuk 2: Kwekerijen I en II.P.P.C.

Het betreft hier de kwekerij van het Werkvoorzieningsschap Schoonebeek. Deze kwekerij is gesitueerd in het gebied direct ten noorden het beschermde dorpsgezicht Westersebos. De commissie is van mening dat de gebieden rond het beschermde dorpsgezicht van essentiële betekenis moeten worden geacht voor dat beschermde dorpsgezicht, omdat deze in hoge mate medebepalend zijn voor het totale karakter.

Uit het gestelde op bladzijde 39 van de toelichting blijkt, dat het gemeentebestuur deze gedachte onderschrijft.

Met het inrichten van een boom- of plantenkwekerij ter plaatse wordt naar de mening van de commissie een zodanig wezensvreemd element ingebracht, dat grote strijdigheid met de doelstellingen van het beschermde dorpsgezicht ontstaat. Het bevreemdt haar dan ook, dat reeds op bladzijde 41 van dezelfde toelichting volkomen tegenstrijdig aan het eerder ingenomen standpunt de kwekerij als een positief element en een "landschappelijke verrijking" wordt opgevoerd en dat het gemeentebestuur voor eigen of nauw daarmee verbonden doeleinden een dergelijke inbreuk op de geschetste waarden aanvaardbaar acht. In dit licht bezien is het ook niet consequent om voor het overige aangrenzende gebied van het Westersebos de bestemming "agrarische doeleinden III" op te nemen.

5.

P.P.C.

De commissie is niet erg gelukkig met de bestemming "kwekerij" in de omgeving van het beschermde dorpsgezicht Westersebos. Het feit, dat Gedeputeerde Staten onlangs medewerking hebben verleend aan de bouw van een loods in het uiterste noorden van deze bestemming, met toepassing van artikel 19 Wet Ruimtelijke Ordening en artikel 50, lid 8 Woningwet,

3.

P.P.C.

laat genoemde bezwaren onverlet. Deze loods zou ook bij een andere situering van de kwekerij dienstbaar gemaakt kunnen worden. Daarbij zou gedacht kunnen worden aan de gronden aan de overzijde van de Oldenhuis Gratamaweg, die voor deze activiteiten aanmerkelijker gunstiger zijn gelegen.

3.

Artikel 2.1.P.P.C.

Het zal duidelijk zijn, dat de commissie van mening is, dat het gestelde in dit artikel nl. "met behoud of herstel van de aldaar voorkomende dan wel de daaraan eigen landschappelijke waarden" niet haalbaar wordt geacht.

1.

Artikel 2.2., lid d.P.P.C.

De commissie is van mening, dat een maximum bouwhoogte en goothoogte zou moeten worden opgenomen.

1.

Artikel 2.3., lid 2 b.P.P.C.

In dit artikel is, evenals bij een groot aantal andere bestemmingen in het plan, in het aanlegvergunningstelsel een bepaling opgenomen, die het vellen, rooien of beschadigen van houtgewas, dat op kaartbijlage 2 (bedoeld zal zijn Plankaart III) als te handhaven staat aangegeven, bindt aan een aanlegvergunning. Hierbij komt de vraag op of het zinvol is om mogelijk te maken, dat situaties die als te handhaven zijn aangegeven door middel van een aanlegvergunning opgeruimd kunnen worden.

Overigens zij verwezen naar de opmerkingen bij de plankaart onder "Algemeen".

2.

Artikel 2.5., lid 2.P.P.C.

Bepalingen tot het stellen van nadere eisen tot het aanbrengen van beplanting horen, blijkens de jurisprudentie van de Kroon niet in de voorschriften van een bestemmingsplan thuis.

1.

P.P.C.

Een formulering die geen verplichting tot aanleg tot gevolg kan hebben, wordt in overweging gegeven, bijv. door te stellen: "ten aanzien van een aan te brengen beplanting".

1.

Artikel 2.6. (en verdere in het plan aangegeven wijzigingsbevoegdheden).

P.P.C.

Het wordt nodig geacht de wijzigingsbevoegdheid nog in die zin te beperken, dat deze slechts betrekking mag hebben op gronden, welke eigendom zijn van de gemeente of waarvoor de wijziging geschiedt op verzoek of met uitdrukkelijke instemming van de eigenaar of de eigenaren van de gronden.

Het wordt nodig geacht, nog te bepalen, dat belanghebbenden in de gelegenheid worden gesteld hun bezwaren mondeling, ten overstaan van het college van burgemeester en wethouders, nader toe te lichten.

11.

Hoofdstuk 3: Agrarische doeleinden niet grondgebonden.

Artikel 3.2., lid c.

P.P.C.

Zie de opmerkingen bij artikel 2.2., lid d.

Artikel 3.5., lid 1 a.

P.P.C.

Hier is een uitzondering gemaakt voor drie onderkomens.

In objectdoel 42 van "Drenthe Anno Uitspraak" wordt gesteld, dat gestreefd moet worden naar een beperking van de mogelijkheden van het kamperen bij de boer. De in dit bestemmingsplan geopende mogelijkheid voor 5 onderkomens per agrarisch bedrijf lijkt daarmee strijdig te zijn. De commissie is van mening, dat één en ander aan een nadere afweging wordt onderworpen. Een toetsing m.b.t. eventuele schade aan landschap, m.b.t. de aspecten van milieuhygiëne en ook in aanmerking nemend de vaak weinig rooskleurige positie van met name kleine recreatiebedrijven (concurrentie-verhouding) wordt daarbij nodig geacht. Daarbij is de commissie van mening, dat de omgeving van de beschermde dorpsgezichten gevrijwaard

12.

P.P.C.

zal moeten blijven van kamperen bij de boer.

12.

Artikel 3.3., lid 2 c. (en soortgelijke bepalingen).

P.P.C.

Een aanlegvergunning voor het slopen van gebouwen acht de commissie slechts aanvaardbaar, als het gebouwen betreft, die essentieel voor het plan worden geacht. Zulks zal dan moeten blijken uit de in de toelichting te beschrijven waarde daarvan.

2.

Artikel 3.5., lid 2.

P.P.C.

De commissie is van mening dat deze vrijstelling beperkt zal moeten worden tot bouwwerken met een geringe horizontale afmeting als een voederopslaginstallatie o.i.d.

1.

Artikel 3.5., lid 5 a en b. (en soortgelijke bepalingen).

P.P.C.

De aan burgemeester en wethouders toegekende bevoegdheid tot het stellen van nadere eisen ten aanzien van de plaatsing en nokrichting van gebouwen acht de commissie niet aanvaardbaar. Zulks omdat dit welstandsaspecten zijn, welke in de bouwverordening worden geregeld en als zodanig niet thuis horen in de voorschriften van een bestemmingsplan. Indien zulks uit stedenbouwkundig oogpunt nodig wordt geacht, kan dit op de plankaart worden aangegeven. Bovendien ontbreekt een objectieve begrenzing. Op deze wijze kunnen de behouwingregelen zodanig worden beperkt, dat daardoor afbreuk wordt gedaan aan de rechtszekerheid.

1.

Artikel 3.5., lid 5 c. (en soortgelijke bepalingen).

P.P.C.

Bepalingen tot het stellen van nadere eisen tot het aanbrengen van beplanting horen, blijkens de jurisprudentie van de Kroon, niet in de voorschriften van een bestemmingsplan thuis.

1.

Artikel 3.6., lid 1 d.P.P.C.

De commissie is van mening, dat hier volledig wordt voorbijgegaan aan de circulaire van G.S., nr. 56/11419, 1e afd., d.d. 27 augustus 1965 betreffende de verbouwing van agrarische bebouwing voor niet-agrarische gebruik. Daarbij is bepaald dat verandering van het gebruik zich dient te beperken tot bewoning. Bij verbouwing dient als voorwaarde te gelden dat de uitwendige hoofdvorm, bepaald door de goothoogte, de nokhoogte en de dakvorm, wordt gehandhaafd.

De commissie kan derhalve niet instemmen met punt d van dit artikel.

15.

Artikel 3.6., lid 2.P.P.C.

Hiervoor geldt ook dat rekening gehouden zal moeten worden met eerder genoemde circulaire. Aangezien deze circulaire het gevolg is van het streven naar handhaving van karakteristieke boerderijen kan strijdigheid ontstaan met deze bepaling. Het zal nl. in de meeste gevallen moeilijk of niet mogelijk zijn om te voldoen aan de eis van handhaven van de hoofdvorm, een essentiële eis van de circulaire.

De commissie verzoekt uw college één en ander nog eens nader te bezien.

1.

Hoofdstuk 4: Agrarische doeleinden met bebouwing.Landbouwschan

Grote bezwaren hebben wij tegen de regeling dat slechts bij vrijstellingen van B&W intensieve veehouderij mag plaatsvinden op de bestaande agrarische bedrijven en dan nog maar ten hoogste tot 100 SBE.

Alweer een stuk onzekerheid in de bedrijfsvoering.

De milieuproblematiek wordt begeleid door de specifieke milieuwetten op dit terrein, zoals de hinderwet, wet verontreiniging oppervlaktewater.

1.

Artikel 4.2., lid c.P.P.C.

Zie de opmerkingen bij artikel 2.2., lid d.

Artikel 4.3. lid 1.aP.P.C.

Hiervoor gelden dezelfde opmerkingen als bij artikel 3.3., lid 1.a.

Artikel 4.5., leden 1 en 2.

Het werken met Standaard Bedrijfs Eenheden (S.B.E.'s) kan een redelijk objectieve maatstaf bieden. Wel dient men zich ervan bewust te zijn, dat deze maatstaf aan verandering onderhevig is, afhankelijk van de ontwikkelingen in de landbouw, die als gevolg hebben, dat de onderlinge vergelijkbaarheid van de diverse bedrijfsonderdelen zich wijzigt.

100 S.B.E. komt volgens bijlage A neer op 25.000 mestkuikens, 5.000 legkippen, 600 mestvarkens, 60 fokvarkens. Volgens de nota "Landbouw in Drenthe" van de Provinciale Raad voor de Bedrijfsontwikkeling in Drenthe, betekent dit op basis van 1971/72 een inkomen van plus minus f 10.000,--. Dit geeft een indicatie van de hoogte van de norm. Bij overschrijding zal in veel gevallen reeds sprake zijn van een overgang naar een in hoofdzaak niet-grondgebonden bedrijf.

In dit verband is naar de mening van de commissie de onbegrensde vrijstellingsmogelijkheid van lid 2 te ruim, omdat ze in feite een overgang naar een niet-grondgebonden bedrijf kan inhouden, waarvoor in het plan een wijzigingsbevoegdheid ex artikel 11 Wet Ruimtelijke Ordening is opgenomen.

Overigens kwam vanuit de commissie de suggestie naar voren om voor bepaalde gebieden in principe bij elk bodemgebonden agrarisch bedrijf toe te staan, dat een tak van veredeling wordt opgenomen. Wel is het juist om voor bepaalde gebieden een verbod voor niet-bodemgebonden eenheden met daaraan gekoppeld een vrijstellingsbepaling op te nemen. Met name geldt dit voor het agrarisch gebied III, vanwege de mogelijke aantasting van landschappelijke of cultuurhistorische waarden, terwijl ook de directe omgeving van de woonkernen hiervoor in aanmerking komt. Voor deze laatste categorie zouden richtlijnen uit het handboek "Hinderwet" kunnen worden aangehouden. Voor de agrarische bouwpercelen, gelegen binnen de vermoedelijke begrenzing van het hoogveenreservaat zullen wellicht andere normen en regels moeten gelden. Dit zal mede afhangen van de definitieve plannen van C.R.M.

2.

14.

Artikel 4.5, lid 6.

Hiervoor geldt hetzelfde als met betrekking tot artikel 3.5. lid 2 is opgemerkt

Artikel 4.5. lid 7.P.P.C.

De commissie is van mening, dat aan deze bepaling de zinsnede "indien dit noodzakelijk is voor een goede agrarische bedrijfsvoering". zou moeten worden toegevoegd, zoals dat ook bij artikel 3.5 lid 3 is gebeurd.

1.

Artikel 4.6. lid 1c en lid 2

P.P.C. Hiervoor gelden dezelfde opmerkingen als gemaakt bij artikel 3,6 lid 1d en lid 2

Hoofdstuk 5. Agrarische Doeleinden I.Landbouwschap.

De vrijstellingsbepaling voor het oprichten van melkstallen geldt tot 50 m². vloeroppervlak.

De ervaring leert ons dat binnen dit maximum nauwelijks melkstallen, die van enig nut zijn, kunnen worden opgericht.

De ontwikkeling van tankmelken, bijvoeding eist steeds meer ruimte op.

Wil zo'n bepaling zin hebben dan zal minstens 75 m² nodig zijn. Vooral in gebieden in ruilverkaveling of kavelruil met grotere percelen op afstand is dit een belangrijke mogelijkheid.

15.

Hoofdstuk 6: Agrarische Doeleinden II.Landbouwschap

Het ontginnen, vervenen, bodemverlagen of afgraven, ophogen en egaliseren is aan een aanlegvergunning gebonden. Dit zijn werken die ook al worden geregeld door de Provinciale Ontgrondingsverordening. Het is ons inziens overbodig om hiervoor nu een gemeentelijk aanlegvergunningstelsel in het leven te roepen.

16.

Artikel 6.5, lid 2c. (en soortgelijke bepalingen)P.P.C.

De commissie is van mening, dat deze bepaling aangevuld moet worden met de zinsnede: "een en ander voor zover dit niet is geregeld in de Ontgrondingsverordeningen voor Drenthe"

16.

Hoofdstuk 7: Agrarische doeleinden III.Artikel 7.3., lid 2.P.P.C.

De commissie is van mening, dat gelet op de beschermde dorpsgezichten en het natuurschoongebied de hier gevraagde aanlegvergunningen gebonden moeten worden aan een voorafgaande verklaring van geen bezwaar van Gedeputeerde Staten.

17.

Artikel 7.3. lid 2d.P.P.C.

Zie de opmerkingen bij artikel 6.3. lid 2c.

Artikel 7.5. lid 1.P.P.C.

Evenals bij artikel 7.3. lid 2 is de commissie van mening, dat een voorafgaande verklaring van geen bezwaar van Gedeputeerde Staten nodig is.

17.

Hoofdstuk 8: Agrarische Doeleinden van cultuurhistorische waardeArtikel 8.2.P.P.C.

Het is gewenst, dat ook een maximum bouwhoogte wordt opgenomen

1.

Artikel 8.6.P.P.C.

Het wordt nodig geacht nog te bepalen dat belanghebbenden in de gelegenheid worden gesteld hun bezwaren mondeling, ten ten overstaan van het college van burgemeester en wethouders nader toe te lichten. Verder dient overeenkomstig de Kroonjurisprudentie nog bepaald te worden, dat realisering van de bestemming slechts mag plaatsvinden overeenkomstig het door burgemeester en wethouders uitgewerkte en door Gedeputeerde Staten goedgekeurde uitwerkingsplan.

1.

Hoofdstuk 9: Gronden bestemd voor huisweiden.Artikel 9.3. AlgemeenP.P.C.

De commissie is met de opstellers van het plan van mening, dat de zogenaamde huisweiden karakteristiek zijn voor de dorpsvorm van met name Nieuw Schoonebeek. Wel is zij van mening dat met het oog op de nogal stringente bepalingen bij deze bestemming een duidelijker motivering in de toelichting wordt opgenomen. De gronden zijn namelijk over het algemeen in agrarisch gebruik.

Wellicht mondt het opnieuw bekijken van dit aspect uit in een beperkter aantal duidelijke voorbeelden van huisweiden, of anderszins tot minder stringente bepalingen ter zake.

1.

Landbouwschap

Opvallend feit is dat de exploitatie van het agrarisch bedrijf op de 2e plaats komt in de bestemmingsbepaling voor de huisweiden.

Deze percelen, soms groter dan 2 ha, moeten in de 1e plaats voor de uitoefening van het agrarisch bedrijf worden bestemd, zoals ook van oudsher de functie is.

Het is voor ons de vraag of alle percelen met deze bestemming deze wel verdienen, dit geldt vooral voor de strook ten oosten van Nieuw Schoonebeek.

De regeling gaat erg ver; bijvoorbeeld vergunning is nodig voor het scheuren van grasland en het aanleggen van sier- en moestuinen.

1.

Artikel 9.3, lid 2f.P.P.C.

De commissie vraagt zich af of het eisen van een aanlegvergunning voor het aanleggen van sier- en moestuinen -van welke geringe omvang dan ook- niet te ver gaat.

1.

Artikel 9.3, lid 2h.P.P.C.

zie de opmerkingen bij artikel 6.3., lid 2c.

Hoofdstuk 10: Natuurschoon- en Cultuurschoongebied.Artikel 10.3., lid 1 f, lid 2 b en e.P.P.C.

In deze bepalingen wordt een uitzondering op verboden gebruik en op verboden werken en werkzaamheden gegeven, voor zover deze noodzakelijk zijn voor "het op de bestemming gerichte beheer van de gronden". Uit de bestemmingsomschrijving blijkt, dat het een tweeledige bestemming is. Naar de mening van de commissie zou duidelijker moeten blijken uit de bepalingen, dat met het op de bestemming gerichte beheer bedoeld wordt op het "behoud of herstel van de aldaar voorkomende, dan wel daaraan eigen natuurwetenschappelijke, landschappelijke of cultuurhistorische waarden". Het agrarisch gebruik van de in deze bestemming begrepen landbouwgronden zal daaraan in dit geval ondergeschikt moeten zijn.

Verder verwijst de commissie met betrekking tot lid 2 e naar de opmerking bij artikel 6.3, lid 2 c.

2.

Artikel 10.5, lid 5.P.P.C.

De commissie vindt het noodzakelijk dat de hier genoemde aanlegvergunningen gebonden worden aan een voorafgaande verklaring van geen bezwaar van G.S. In deze gebieden worden duidelijk bovengemeentelijke belangen aanwezig geacht.

2.

Hoofdstuk 11: Recreatieve doeleinden.Artikel 11.2.P.P.C.

Bij de uitwerking zullen de richtlijnen, genoemd in de circulaire van G.S. van 10 juni 1969, betreffende bebouwingsvoorschriften voor zomerhuisjes in acht moeten worden genomen.

5.

Artikel 11.2, lid c.P.P.C.

Zie de opmerking bij artikel 2.2., lid d.

Artikel 11.5, lid 2 b.P.P.C.

Zie de opmerking bij artikel 6.3, lid 2 c.

Artikel 11.6.P.P.C.

Zie de opmerkingen bij artikel 8.6.

Artikel 12.3, lid 3 e.P.P.C.

Zie de opmerking bij artikel 6.3, lid 2 c.

Hoofdstuk 15: Woondoeleinden.Artikel 15.5.P.P.C.

De afweging handhaven conform artikel 15.2. of ander type woning toestaan, zal naar de mening van de commissie in het kader van het vaststellen van het bestemmingsplan moeten plaatsvinden en niet ter uitvoering daarvan. Ook de rechtszekerheid voor belanghebbenden is daarbij met meer waarborgen omgeven.

Omdat kennelijk onder deze bestemming, blijkens de bepalingen van artikel 3.6., sub 1 d en 2 en artikel 4.6., sub 1 c en 2, de voormalige boerderijen en landarbeiderswoningen zijn begrepen, constateert de commissie ook hier strijdigheid met de circulaire van G.S. nr. 36/11419, d.d. 27 augustus 1965 betreffende de verbouwing van agrarische bebouwing voor niet-agrarisch gebruik. Zij kan hiermee niet akkoord gaan.

1.

Artikel 15.6.P.P.C.

Met toepassing van dit artikel kunnen voormalige boerderijen en landarbeiderswoningen in een andere bestemming dan die van woondoeleinden worden ondergebracht, doeleinden die bovendien in principe niet in het buitengebied thuishoren. Ook hier is de strijdigheid met genoemde circulaire aanwezig. De commissie adviseert om één en ander aan te passen.

18.

Hoofdstuk 16: Gemengde bebouwing I en II.Artikel 16.2.P.P.C.

Hiervoor geldt in principe dezelfde opmerking als bij artikel 15.2

Artikel 16.4.P.P.C.

Het gebruik voor detailhandelsbedrijven ware op deze plaats uitdrukkelijk te verbieden.

19.

Artikel 16.5.P.P.C.

Ook hier geldt, voor zover van toepassing, dezelfde opmerking als bij artikel 15.5.

Hoofdstuk 18: Industrieterreinen.Artikel 18.2.P.P.C.

Het komt de commissie noodzakelijk voor om ook een maximum bouwhoogte op te nemen.

1.

Artikel 18.7.P.P.C.

Zie de opmerking bij artikel 8.6.

Hoofdstuk 19: N.A.M. - Industrieterrein.Artikel 19.2, lid 1, sub b.P.P.C.

Zie de opmerking bij artikel 2.2, lid d.

Hoofdstuk 20: N.A.M. - lokaties.Artikel 20.2.P.P.C.

Het opnemen van een maximum bouwhoogte acht de commissie noodzakelijk.

1.

Hoofdstuk 21: N.A.M. - Meet- en regelstations.Artikel 21.2.P.P.C.

Het opnemen van een maximum bouwhoogte komt de commissie noodzakelijk voor.

1.

Artikel 21.5, lid 2.P.P.C.

De commissie neemt aan, dat hier twee bladzijden zijn verwisseld, nl. blz. 49 en blz. 50.

1.

Hoofdstuk 22: Begraafplaats.Artikel 22.2.P.P.C.

Ook hier wordt het opnemen van een maximum bouwhoogte nodig geacht.

1.

Hoofdstuk 25: Waterwegen/waterberging.Artikel 25.2, lid c.P.P.C.

Zie de opmerking bij artikel 2.2, lid d.

Hoofdstuk 27: Bijzondere bepalingen.Artikel 27.1, lid 1, sub a.P.P.C.

In deze algemene wijzigingsbepaling wordt gesproken van een maximum van 30 ha, die omgezet mag worden in een recreatieve bestemming. De commissie acht deze 30 ha in het plan niet gemotiveerd. Het streekplan voor Oost- en Zuidoost-Drenthe zal nu nog onbekende richtlijnen bevatten voor de toekomstige recreatieve ontwikkelingen. Ook is het in het kader van de opstelling van het basisrecreatieplan voor Zuidoost-Drenthe nog niet duidelijk, wat aan recreatieve voorzieningen in Schoonebeek nodig wordt geacht.

20.

P.P.C.

De commissie maakt dan ook een voorbehoud met betrekking tot de opgenomen wijzigingsbevoegdheid. Op het tijdstip van gebruikmaking van deze bevoegdheid zal zij het college van G.S. adviseren of en zo ja, in welke mate de dan gewenste recreatieve ontwikkeling mogelijk en aanvaardbaar wordt geacht.

5.

P.P.C.

Verder is zij van mening, dat deze wijzigingsbevoegdheid zich niet over alle genoemde bestemmingen moet uitstrekken. Daarbij wordt bijvoorbeeld gedacht aan de gronden in het dal van het Schoonebekerdiep en met name ook aan het verveningsgebied, waar i.v.m. de vorming van een hoogveenreservaat door C.R.M. nauwelijks mogelijkheden aanwezig worden geacht.

1.

Artikel 27.1, lid 1, sub b.P.P.C.

De commissie acht de hier opgenomen wijzigingsbevoegdheid te ruim. Zij adviseert om:

- a. Seismisch onderzoek te binden aan het vereiste van aanlegvergunning. Voor die gebieden, waar bovengemeentelijke belangen een rol spelen, zou dit aan een verklaring van geen bezwaar van het college van G.S. moeten worden verbonden;
- b. Exploratie alleen toe te staan door middel van gebruikmaking van de wijzigingsbevoegdheid ex artikel 11 Wet Ruimtelijke Ordening. De commissie merkt daarbij op, dat deze bevoegdheid zich over het gehele plangebied of slechts

21.

P.P.C.

- over bepaalde delen kan uitstrekken;
- c. In combinatie daarmee voor die gebieden een verbod tot het uitvoeren van exploratieboringen op te nemen
- d. Exploitatie-voorzieningen slechts toe te staan door middel van een planherziening ex artikel 23 e.v. Wet Ruimtelijke Ordening, aangezien deze een meer duurzaam karakter hebben. Een wijzigingsbevoegdheid ex artikel 11 Wet Ruimtelijke Ordening zal hier slechts op zijn plaats zijn, indien de plaats, waar dit soort voorzieningen zijn toegestaan, in het plan sterk is beperkt.

21.

Artikel 27.2, lid 7 b.P.P.C.

De commissie geeft de voorkeur aan een termijn van 1½ jaar.

22.

Artikel 27.3.P.P.C.

Zij wijst er ook op, dat overtreding van het aanlegvergunningenstelsel (aanlegverboden) uitdrukkelijk strafbaar moet worden gesteld om als strafbaar feit als bedoeld in artikel 59 Wet Ruimtelijke Ordening te kunnen worden aange-merkt.

1.

Plankaart II en Plankaart III.P.P.C.

Aan de voorschriften zijn enkele kaartbijlagen toegevoegd met als opschrift Plankaart II en Plankaart III. In deze voorschriften wordt merendeels gesproken van kaartbijlage 1 en 2, een aanduiding die niet op genoemde kaarten voorkomt. De commissie adviseert uw college om één en ander aan te passen.

2.

III. Plankaart.P.P.C.Algemeen.

Bij bestudering van Plankaart III blijkt, dat hierop terreinen zijn aangegeven, die voor een groot deel in het Facetstreekplan voor Natuurschoon en Recreatie als natuurschoongebied zijn aangeduid. De commissie is van mening, dat de bescherming, die deze gebieden in het plan genieten, onvoldoende is.

1.

In de eerste plaats schiet het hiertoe opgenomen stelsel van gebruiksverboden en aanlegvergunningen bij de meeste bestemmingen tekort.

In de tweede plaats zal de toetsing voor het al dan niet verlenen van een aanlegvergunning of vrijstelling geschieden tegen de achtergrond van de bestemming, waarin het betreffende gebied is opgenomen. Ligt zo'n gebied in de bestemming kwekerij of agrarische doeleinden I dan zal de afweging anders uitvallen dan wanneer het bijvoorbeeld agrarische doeleinden III betreft. Dit is in het gevolgde systeem begrijpelijk, omdat het criterium "onevenredig zwaar" in directe relatie met de bijbehorende bestemming wordt vastgesteld. Eén en ander overwegend, komt de commissie tot de conclusie, dat het gevolgde systeem niet aanvaardbaar wordt geacht. In elk geval zullen die gedeelten van het plangebied, die in het Facetstreekplan als natuurschoongebied zijn aangegeven en die als zodanig nog aanwezig zijn in principe in een afzonderlijke bestemming "natuurschoongebied" moeten worden opgenomen. Het betreffende aanlegvergunningenstelsel kan natuurlijk wel gehandhaafd worden voor die gedeelten, die in het Facetstreekplan niet als zodanig zijn aangewezen. Wel dient plankaart I een duidelijke verwijzing bij deze bestemmingen naar plankaart III en het aanlegvergunningenstelsel te bevatten. Zulks uit een oogpunt van rechtsduidelijkheid.

1.

2.

Kwekerij I en II.P.P.C.

Zie de opmerkingen bij artikel 2 van de voorschriften.

Agrarische doeleinden niet-grondgebonden.P.P.C.

Het bouwperceel oostelijk van de kern Weiteveen. Het betreft hier een bouwperceel t.b.v. de vestiging van een stierenmesterij, waarvoor burgemeester en wethouders van Schooneheek bij brief van 7 januari 1974 medewerking van G.S. hebben gevraagd. Deze hebben hun beslissing aangehouden in afwachting van de resultaten van het overleg over de plannen van C.R.M. tot de vorming van het hoogveenreservaat. Dit overleg is nog niet afgerond. De commissie maakt daarom een voorbehoud m.b.t. het aangegeven bouwperceel, waarbij zij wel te kennen geeft, dat de ligging tegen het centrum van het toekomstig reservaat en de ligging op plm. 240 m uit de bebouwing van Weiteveen-oost van een bedrijf van een dergelijke omvang, bij haar wel bedenkingen ontmoet.

De overige bouwpercelen van reeds bestaande bedrijven binnen de voorlopige plannen van het hoogveenreservaat. Ook hier moet de commissie een voorbehoud maken in afwachting van de definitieve beslissing. Wellicht zal in enkele gevallen gezocht moeten worden naar een aangepaste situering van het bouwperceel.

5.

Agrarische doeleinden met bebouwing.P.P.C.

In enkele gevallen zijn naast elkaar gelegen agrarische bedrijven in een groot bouwperceel opgenomen. De commissie geeft in dit soort situaties de voorkeur aan het per bedrijf afzonderlijk aangeven van de bouwpercelen. Dit komt voor de betrokkenen de duidelijkheid ten goede en voorkomt eventuele problemen bij de toepassing van de voorschriften.

1.

Ook blijkt dat niet in alle gevallen waarin een agrarisch bouwperceel is toegekend sprake is van een agrarisch bedrijf. Als voorbeeld kan gewezen worden op een agrarisch bouwperceel aan de Berkenlaan.

1.

Agrarische doeleinden I, II en III.P.P.C.

Voor wat de in deze bestemming ondergebrachte natuurschoon-gebieden van het Facetstreekplan voor Natuurschoon en Recreatie betreft, wordt verwezen naar de opmerkingen onder "Algemeen" van het hoofdstuk Plankaart.

Bos I.P.P.C.

Bij de realisering van het hoogveenreservaat zullen zgn. compensatiegronden noodzakelijk zijn om aankoop van bepaalde percelen mogelijk te maken. Daarbij is het mogelijk, dat deze compensatiegronden met name gezocht zullen moeten worden, i.v.m. de fase van de vervening in het gebied, ten noorden van Weiteveen. Een deel van deze gronden is daar opgenomen in de bestemming "Bos I". Hoewel de commissie niet afwijzend staat t.o.v. deze bestemming, moet zij toch een voorbehoud maken voor genoemd gebied.

1.

Verveninggebied.P.P.C.

Het zal duidelijk zijn, dat bij realisering van het hoogveenreservaat, deze bestemming voor de binnen dit reservaat gelegen gronden niet zal kunnen worden gehandhaafd. Na het definitief worden van de plannen kan gezocht worden naar een passende bestemming. Gelet op de doelstelling van het te vormen hoogveenreservaat, waarbij met name de waterhuishouding een zeer belangrijke rol zal spelen, wijst de commissie er op, dat om deze doelstelling te kunnen realiseren een bufferstrook noodzakelijk zou kunnen zijn. In deze bufferstrook zal dan met name het aspect waterhuishouding de aandacht moeten krijgen. Mede afhankelijk ook van de definitieve plannen voor het reservaat zal een passende en voor iedereen aanvaardbare oplossing gevonden moeten worden.

1.

Woondoeleinden.P.P.C.

De commissie heeft de indruk, dat in enkele gevallen de op de kaart aangegeven bestemming niet is ingekleurd. Verder is

1.

P.P.C.

haar gebleken, dat in een aantal gevallen in de op de kaart aangegeven bebouwingsstroken zoveel ruimte aanwezig is dat nieuwe woningen zouden kunnen worden opgericht. De commissie acht dit niet aanvaardbaar en verzoekt uw college één en ander nader te bezien.

1.

Industrieterreinen.P.P.C.

Terrein ten behoeve van constructiebedrijf G. Blancke aan de Europaweg, direkt ten westen van de kern Schoonbeek. Na een aanvankelijk afwijzend standpunt hebben Gedeputeerde Staten alsnog ingestemd met de uitbreiding van genoemd bedrijf. Daarbij hebben zij uitdrukkelijk gesteld, dat het hierbij gaat om een laatste uitbreiding van dit bedrijf en dat een verdere uitbreiding onaanvaardbaar wordt geacht. Aangedrongen werd daarbij op het aanbrengen van een zodanige beplanting, dat inpassing in het omringende landschap (omgeving Westersebos) wordt bereikt.

Het bij de aanvraag overgelegde legalisatie-voorstel betref een kleiner terrein, dan nu op de plankaart is aangegeven. Gelet op de uitspraak van G.S., dat dit de laatste uitbreiding is, is de commissie van mening, dat dan ook een aan deze omstandigheid aangepast terrein wordt aangegeven en niet een groter terrein.

1.

Terrein aan het einde van de Koelveenweg.

De commissie heeft de indruk dat het hier een terrein van de N.A.M. betreft, dat abusievelijk in een verkeerde bestemming is opgenomen.

2.

Terrein gelegen in het agrarisch gebied ("agrarische doeleinden II en III") tussen de Koelveenweg en de Dordseweg. In de toelichting op het plan wordt niet vermeld om welke industriële activiteit het hier gaat, waarom juist deze plaats als vestigingsplaats is gekozen en hoe deze vestiging heeft plaatsgevonden. Los daarvan acht de commissie een industriële ontwikkeling in het agrarische gebied en met name hier op de grens van de bestemmingen "agrarische doeleinden II en III" ongewenst. Dat een verdere ontwikkeling ook nog tot de mogelijkheden behoort kan blijken uit de grote oppervlakte van het aangegeven terrein, die nog onbebouwd is.

De commissie is van mening, dat het onderhavige bedrijf niet in de bestemming "industrieterrein" moet worden gelegaliseerd en dat voor industriële bedrijven gestreefd zal

23.

P.P.C.

moeten worden naar vestiging op het daartoe aangegeven industrieterrein ten zuiden van Zandpol, waar in zeer ruime mate mogelijkheden aanwezig zijn.

23.

N.A.M. meet- en regelstations enz.

P.P.C.

Deze bestemming is op ongekleurde kaarten door een vaag gebleven arcering moeilijk of niet terug te vinden.

1.

Wegen.P.P.C.

Het beloop van de Beekweg/Burgemeester Osselaan is gewijzigd en inmiddels uitgevoerd. Deze wijzigingen zijn niet geheel juist op de plankaart weergegeven.

1.

In het plan is geen aandacht geschonken aan de ontworpen fietspaden van de Stichting "Het Drentse Fietspad". De commissie acht het wenselijk, dat hieromtrent in contact getreden wordt met genoemde stichting.

1.

Waterwegen/waterberging.P.P.C.

Omlegging Stieltjeskanaal.

Omtrent de omlegging van het Stieltjeskanaal is nog geen definitief standpunt ingenomen. Plannen voor een eventuele omlegging zuidelijk langs het kerntje Zandpol zijn daarbij nog niet verlaten. Provinciale Staten, evenals de P.P.C., zullen hieromtrent nog een beslissing moeten nemen. De commissie maakt daarom een voorbehoud.

1.

De sluis in het Stieltjeskanaal is niet op de juiste plaats aangegeven. Deze ligt ter plaatse van de letters "NAAL" van het woord kanaal op de plankaart. Tevens bevindt zich hier een brug voor het wegverkeer.

1.

Het kanaal A mondt niet meer boven de sluis in het Stieltjeskanaal uit, maar juist benedenstrooms onder de hierboven genoemde sluis.

1.

De zgn. Domeinwijk ten westen van het zwembad staat niet meer, zoals op de plankaart is aangegeven, in open verbinding met het Stieltjeskanaal beneden de sluis.

1.

Aanduidingen.P.P.C.

Zône waarin niet-grondgebonden agrarische bedrijven relatief eenvoudig kunnen worden ingepast.

De commissie gaat ervan uit, gelet op een mededeling van de zijde van de gemeente terzake, dat deze zônering uit het plan zal verdwijnen.

1.

Mogelijke lokatie recreatieve doeleinden.

Bij de behandeling van het plan is een aantal malen gewezen op het naar alle waarschijnlijkheid niet inpasbaar zijn van deze aanduiding in de plannen voor het hoogveenreservaat van C.R.M.

1.

Grens van Nederland

Sinds geruime tijd ligt de grens met Duitsland in het Schoonebekerdiep. De op de plankaart aangegeven grens wijkt daar nogal wat van af.

1.

Tijdens de verwerking van de gegevens en opmerkingen van het vooroverleg is een voorstel voor de redactie van de voorschriften met betrekking tot de bestemming "natuurreservaat" ontvangen van de Consulents Natuurbehoud en Staatsbosbeheer. De opmerkingen van Staatsbosbeheer (S.B.B.) zijn hieronder weergegeven.

Voorschriften artikel 10 van het onderhavige plan.S.B.B.

De bestemmingsomschrijving van artikel 10 (natuurreservaat) zal mijns inziens als volgt moeten luiden:

"De op de plankaart voor natuurreservaat aangewezen gronden zijn bestemd voor het behoud of herstel van de aldaar voorkomende danwel daaraan eigen natuurwetenschappelijke, landschappelijke of cultuurhistorische waarden, zulks met inachtneming van wat in de navolgende leden van dit artikel alsmede in de artikelen 26, 27 en 28 is bepaald".

Aldus ontstaat duidelijkheid omtrent de uiteindelijke doelstelling van het gebied zonderdat voortzetting van het huidige gebruik (volgens de overgangsbepalingen) onmogelijk wordt gemaakt.)

1.

Middels het systeem van aanlegvergunningen kan in overleg met Staatsbosbeheer in voorkomende gevallen beoordeeld worden in hoeverre voorgenomen werken onevenredige schade

(artikel 28 lid 2) berokkenen aan de waarde van het gebied.

Op grond van een dergelijke beoordeling zou een aanlegvergunning kunnen worden geweigerd. In dergelijke gevallen staat daar tegenover, dat betrokken eigenaar kan verkopen aan S.B.B. (C.R.M.)

24.

S.B.B.

ofwel het aangaan van een beheerovereenkomst zal worden geboden. Naar mijn mening is aldus een confrontatie met verzoeken om schade vergoeding als bedoeld in artikel 49 Wet Ruimtelijke Ordening, voor wat betreft het hoogveenreservaat, met vertrouwen tegemoet te zien. 24.

Het zal u duidelijk zijn, dat de formuleringen in dit artikel onder lid 2 en 3 mijns inziens niet in overeenstemming zijn met de door mij geformuleerde bestemmingsomschrijving. 3.

Voorschriften voor behouwing dienen hier afgestemd te zijn op de doelstelling van het gebied met dien verstande dat gebouwen (werkschuren en dergelijke) ten behoeve van het beheer kunnen worden opgericht (bijvoorbeeld 1 per 100 ha.), 1.

Eventuele bestaande bedrijfsgebouwen kunnen hun functie blijven vervullen middels de overgangshepalingen. Nieuwbouw van bedrijfsgebouwen en dienstwoningen dient echter ook in het licht van het hierboven gestelde niet mogelijk gemaakt te worden. 25.

Tenslotte merk ik ten aanzien van dit artikel op, dat voor de maximale bouwhoogte van andere bouwwerken (waaronder begrepen silo's en hooitoren) 12 meter wordt aangehouden. 5.

Ten aanzien van de artikelen 26, 27 en 28 merk ik het volgende op (de mijns inziens juiste redactie is per artikel/lid weergegeven) 1.

Artikel 26, gebruik van gronden en bouwwerken zonder het uitvoeren van bouwwerkzaamheden.

lid 2c.: voor het aanwezig hebben van één of meer al dan niet aan hun gebruik onttrokken machines, voer-, vaar-, of vliegtuigen danwel onderdelen daarvan. 26.

lid 3: Als een gebruik cultuurhistorische waarde en natuurreservaat.
Hierbij zij opgemerkt, dat in de bestemming natuurreservaat alle militaire gebruik dient te worden verboden. 1.

Artikel 28, werken, voorzover geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden waarvoor aanlegvergunning vereist is.

lid 1 sub a: het aanleggen of cultuurhistorische waarde en natuurreservaat,
lid 1 sub b: idem toevoegen; "en natuurreservaat".
lid 1 sub c: idem toevoegen; "en natuurreservaat".
lid 1 sub d: idem toevoegen; "en natuurreservaat". 1.

S.B.B.

lid 1 sub e: het vellen, rooien of beschadigen van houtgewas anders dan bij wijze van verzorging van de aanwezige houtopstanden.

27.

lid 2: De werken of werkzaamheden als bedoeld in lid 1, zijn slechts toelaatbaar, indien door die werken of werkzaamheden, danwel door de daarvan hetzij direct, hetzij indirect te verwachten gevolgen, de landschappelijke, natuurwetenschappelijke of de cultuurhistorische waarden van deze gronden niet worden aangetast, danwel de mogelijkheden voor het herstel van die waarden niet worden verkleind.

1.

7.3. Beantwoording vooroverleg.

1. De opmerking is verwerkt/ het voorstel is uitgevoerd.
2. De opmerking is niet meer van toepassing ten gevolge van aangebrachte veranderingen.
3. De opmerking is voor kennisgeving aangenomen.
4. Deze informatie zou inderdaad interessant geweest zijn. Binnen de korte voorbereidingstijd is het verzamelen van deze gegevens niet mogelijk geweest.
5. In verband met deze opmerking kunnen een aantal punten naar voren gehaald worden:
 - ten eerste is het voor de bestemming kwekerij gereserveerde gebied veel kleiner geworden dan in het oorspronkelijk plan aangegeven was.
 - ten tweede lijkt het alsof de PPC alleen rekening houdt met het aanzicht vanuit de omgeving naar het beschermd dorpsgezicht toe dat niet, ook niet door groen-elementen aan het oog onttrokken mag worden. Vanuit het beschermd dorpsgezicht bezien kan de vestiging van de kwekerij een zekere landschappelijke aankleding betekenen. Met opzet zijn de te bebouwen gebieden zo ver mogelijk van het beschermd dorpsgezicht af gelegd.
 - zelfs al zou er sprake zijn van een geringe schadelijke invloed op de landschappelijke waarden in het gebied, dan moet dit aanvaardbaar worden geacht met het oog op de andere aanwezige belangen.
6. Een onderzoek in de documentatie over afmetingen van bedrijfsgebouwen heeft uitgewezen, dat een maximumlengte van 50 m voor een bedrijfsgebouw een reële eis is. De meeste standaardbedrijfsgebouwen hebben een geringere lengte.
7. Het is vreemd dat de PPC enerzijds stelt dat er een nieuwe afweging met betrekking tot de recreatie zal plaatsvinden in het streekplan en in het basisplan van het recreatieschap en anderzijds nog vasthoudt aan de slaappleatsencontingenten uit het (ver)oude(rde) facetstreekplan.
8. De berekening is niet aangepast omdat er hier veeleer sprake is van een taakstellend beleid dan van een prognose. Op het moment is er sprake van een industrieterrein bij Zandpol van \pm 36 ha, waarvan nog 15 ha. uit te geven is. Tegen de achtergrond van het beleid van de gemeente om de werkgelegenheid te stimuleren lijkt deze 15 ha. een alleszins redelijk voorstel, dat ook tegemoet komt aan de bezwaren van de PPC.
9. In het plan wordt nu een gebied van 40 ha. voor tuinbouw bestemd. Deze reservering is gemaakt op grond van de vooruitzichten die het gemeentebestuur heeft op toekomstige vestiging van tuinbouwbedrijven. Overigens wordt thans gezocht in de richting van boom- en sierheesterteelt.
10. In principe beletten de voorschriften niet dat in dit gebied landbouwkundige ontwikkelingen plaatsvinden. Door het systeem van aanlegvergunningen wordt een overlegsituatie geschapen, waarin gezocht kan worden naar een voor alle partijen acceptabele oplossing.

Overigens is het aantal gevallen waarin een aanlegvergunning is vereist aanzienlijk verminderd.

11. De wijzigingsbevoegdheid kan alleen uitgeoefend worden na het horen van de belanghebbenden en na goedkeuring van Gedeputeerde Staten.
Het verwijzen naar eigendomsverhoudingen wordt overigens door de jurisprudentie niet gesanctioneerd.
De mogelijkheid om bezwaren mondeling toe te lichten is in het plan opgenomen.
12. Aansluiting is gezocht bij de gemeentelijke kampeerverordening, die het aantal kampeermiddelen in casu op 3 stelt. Een beperking van dit toch al geringe aantal voor de gebieden rondom de beschermde dorpsgezichten wordt niet noodzakelijk geacht. In dit verband moet worden opgemerkt, dat een bijzondere kampecrexploitatievergunning slechts gedurende de periode 1 april tot 1 oktober zal worden verleend. De aanwezigheid van kampeermiddelen zal zich derhalve alleen in het zomerseizoen kunnen voordoen. De dan aanwezige begroeiing kan naar de mening van het gemeentebestuur zorgen voor een goede landschappelijke inpassing.
13. Voor wat betreft de voormalige boerderijen wordt de provinciale circulaire gevolgd. De overige bedrijfsgebouwen dienen, voor zover ze niet afgebroken worden, ook een functie te krijgen, aangezien anders een aanzienlijke kapitaalvernietiging plaatsvindt. Overigens zou dit ook een verarming betekenen van de diversiteit in het landschap.
14. Bij alle bedrijven is veredeling zonder meer toegestaan. In de buffergebieden (agrarische doeleinden II, voormalige agrarische doeleinden III) is het alleen niet toegestaan om een silo te bouwen van meer dan 15 meter hoog.
Voor de overige overlast kunnen de hinderwet en andere milieuwetten voldoende bescherming bieden.
Ten overvloede wordt in dit verband verwezen naar hoofdstuk I van de toelichting waarin deze zaken beargumenteerd worden.
15. In het betrokken gebied zijn op het moment nauwelijks of geen gebouwtjes buiten de bouwpercelen. De aangegeven regeling geeft dan ook meer mogelijkheden aan de agrariër dan waaraan eigenlijk behoefte lijkt te bestaan.
Daarbij komt dat de toegestane 50 m² door ter zake kundigen als ruim voldoende wordt ervaren.
16. De ontgrondingsverordening streeft een ander doel na dan het bestemmingsplan. In verband hiermee is een aanlegvergunning, gebaseerd op de voorschriften van een bestemmingsplan, wel degelijk van belang in de buffergebieden.
17. Het gemeentebestuur heeft bewezen veel aandacht te hebben voor de natuurwetenschappelijke en landschappelijke waarden van het grondgebied. Het merendeel van de beschermende maatregelen (grondaankopen enz.) is tot nu toe van de gemeente uitgegaan.
De taak om bij het al of niet verlenen van aanlegvergunningen de verschillende belangen zo goed mogelijk af te wegen, kan dan ook aan de gemeente overgelaten worden.

18. In de voorschriften is een splitsing aangebracht tussen enerzijds de voormalige boerderijen en landarbeiderswoningen en anderzijds de normale burgerbebouwing. Ten aanzien van de eerste groep is de bestemming conform het gestelde in de provinciale boerderijencirculaire. Voor de tweede groep zijn ruimere uitbreidingsmogelijkheden opgenomen.
19. De bestemming gemengde bebouwing I betreft een legalisering van de in het buitengebied voorkomende winkels.
Overigens is aan de opmerking tegemoet gekomen.
20. Het beleid van de gemeente met betrekking tot de recreatie is in dit plan duidelijk uiteengezet en beargumenteerd.
21. Met betrekking tot de NAM-industrie zijn in de nabije toekomst allerlei - in detail nog onvoorziene- nieuwe ontwikkelingen op komst.
Over deze ontwikkelingen wordt in brede kringen met allerlei instanties intensief overleg gevoerd.
In deze overlegsituatie kunnen de verschillende belangen worden afgewogen. Het bestemmingsplan dient de nodige flexibiliteit te bieden om de nieuwe ontwikkelingen met betrekking tot de NAM-industrie, indien wenselijk en verantwoord, mogelijk te maken.
22. De door de PPC voorgestelde termijn zal veelal te kort zijn om de onderhandelingen met verzekeringsmij. architect en makelaar af te ronden.
23. Het betreft hier een straalbedrijf van Doevendans b.v. te Schoonebeek.
Een beantwoording van de vraag op welke wijze vestiging van dit bedrijf heeft kunnen plaatsvinden is recentelijk beantwoord, nl. in een brief aan gedeputeerde staten d.d. 13 februari 1976.
24. Zodra een aanvraag om een aanlegvergunning binnenkomt, zal overleg worden gepleegd met het ministerie van C.R.M.
Komen gemeentebestuur en C.R.M. tot de conclusie dat de gevraagde werken of werkzaamheden in strijd zullen komen met de landschappelijke of natuurwetenschappelijke waarden van het gebied en wordt de vergunning op grond daarvan geweigerd dan zal hiertegenover een reëel aankoopvoorstel van Staatsbosbeheer (C.R.M.) of een aanbod van een reële beheersovereenkomst tegenover moeten staan, teneinde mogelijke onevenredige schade voor de betrokkenen te voorkomen.
25. Het college van burgemeester en wethouders kan niet accoord gaan met het wegbestemmen van de bestaande bedrijven die binnen het gebied van het C.R.M.-aankoopplan liggen.
Het college meent dat ten gevolge van deze bedrijven, die allen aan de rand van het gebied zijn gesitueerd dan wel aan de Zuidersloot, geen wezenlijke inbreuk op de waarden van het gebied zal plaatsvinden.
Voorzover echter toch van enige inbreuk sprake zou zijn, dan meent het college dat de belangen van deze gevestigde bedrijven dienen te prevaleren aan die van het natuurreservaat.

Derhalve is voor deze bedrijven een aanvaardbaar te achten bouwperceel opgenomen.

26. Het zou te ver voeren machines, die ook als zodanig gebruikt worden, te verbieden.
27. Voor het kappen van houtgewas is voor de gehele gemeente Schoonebeek een politieverordening van toepassing.

Datum B&W vergadering: 21 NOV. 1989

Agendanummer: 9

Beslissing B & W:

	B	W	W	S	
akkoord	☒				Besloten wordt : a. de raad voor te stellen geen beroep in te stellen tegen het GS-besluit en b. daarvan mededeling te doen overeenkomstig de concept-brief. c. additionele opmerkingen v.k.a. met de nodige frustraties
v.k.a.					
bespreken		☒	☒		
afwijzen					
eerste rapport					

Betreft: Herziening bestemmingsplan Landelijk Gebied

Schoonebeek,

14-11-1989

Bijgaand treft u aan het besluit van G.S. omtrent goedkeuring van het in de aanhef genoemde bestemmingsplan.

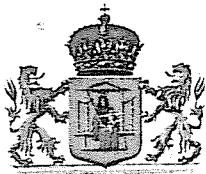
Aan een drietal onderdelen is goedkeuring onthouden. Er kan niet gesteld worden dat dat onverwacht is, omdat de P.P.C. in een eerder stadium (vooroverleg) reeds negatief over deze onderdelen heeft geadviseerd.

Mijn advies is vervat in bijgevoegd concept-raadsvoorstel. Dat stuk kan tevens dienst doen als discussiestuk voor de commissie r.o./ vo.

In een begeleidend schrijven wijst het college op de noodzaak van planontwikkeling voor de oude nederzettingen. Gelet op de discussie die daarover kortelings heeft plaatsgevonden, kan die opmerking voor kennisgeving worden aangenomen. Hetzelfde geldt voor de overige opmerkingen die in de brief worden gemaakt. G.S. leveren daarmee het bewijs, dat er bij de provincie Drenthe - zulks in tegenstelling tot vele andere provincies - feitelijk nog maar weinig veranderd is in de bedilzucht ten opzichte van de gemeenten op het terrein van de ruimtelijke ordening. Ter illustratie: de vereiste van een aanlegvergunning voor het graven van een slootje, waarbij uw college pas groen licht mag geven, nadat L.N.O. is geraadpleegd en verklaring van geen bezwaar door G.S. is afgegeven, behoort anno 1989 toch volstrekt uit den boze te zijn ?

Advies:

1. raad voorstellen geen beroep in te stellen tegen besluit G.S. op basis van de in het concept-voorstel weergegeven motivering;
2. mededelingen doen aan G.S. overeenkomstig bijgaande concept-brief;
3. addionele opmerkingen van G.S. met gevoel - van verbolgenheid voor kennisgeving aannemen.

Provincie Drenthe

ASSEN: 27 oktober 1989

Nummer: 43/12/89-11.199

Dienst: RG

Afdeling: GP

Uw brief van:

Onderwerp: Herziening bestemmingsplan
Landelijk gebied

Aan:
het college van burgemeester
en wethouders van de gemeente
Schoonebeek

BOW RAAD AFWERKEN				
AZ	Pr.	SZ	GM	Ardr.
XI			X	
Volgnr.		000887		
Ing.		30		
B en W	E	L	Z	W
Akk				
Bepr.				
V.k.e				
B en W d.d.	no.			

Geacht college,

Hierbij doen wij u een afschrift toekomen van ons besluit van 17 oktober 1989, nummer 12/89-11.199, houdende onze goedkeuring van het besluit van de raad van uw gemeente van 22 juni 1989, nummer VII-2, tot vaststelling van het Bestemmingsplan Herziening bestemmingsplan Landelijk gebied.

Het bestemmingsplan geeft ons nog aanleiding tot het maken van de volgende opmerkingen.

Het karakter van de herziening

Wij respecteren u weloverwogen keuze voor een beperkte herziening boven een volledig nieuwe en moderne herziening van het bestemmingsplan Landelijk gebied. Wel willen wij u in dit verband erop wijzen dat daardoor een aantal opmerkingen c.q. suggesties, gemaakt door de commissie voor gemeentelijke bestemmingsregelingen over het ontwerp-bestemmingsplan, buiten de strekking van de beperkte herziening vallen. Die opmerkingen blijven echter wel hun relevantie behouden en kunnen als bouwstenen worden gebruikt voor de aangekondigde integrale herziening (bladzijde T22 plantoelichting).

Een bijkomstig gunstig aspect van de onderhavige herziening is dat enerzijds daarmee toch een bepaalde periode van vele anticipatieprocedures kan worden afgesloten. De artikel-19-gevallen en ook de plaatsgevonden hebbende wijzigingen ex artikel 11 van de Wet op de ruimtelijke ordening zullen namelijk definitief door middel van het bestemmingsplan worden gelegaliseerd. Anderzijds vervalt met de herziening het onderliggende Plan in Hoofdzaak 1961/62 voor wat betreft de onthoudingen van goedkeuring ten aanzien van de plankaart. Dat plan zal dan alleen nog blijven gelden voor de beschermde dorpsgezichten Westersebos en Oostersebos, alsmede voor de cultuurhistorische nederzetting Middendorp. Voor zowel de beschermde dorpsgezichten als Middendorp achten wij het maken

van daarop toegesneden bestemmingsplannen dringend gewenst en moet daaraan naar onze mening een hoge urgentie worden toegekend.

Het koppelen van het aanlegvergunningenstelsel aan een verklaring van geen bezwaar

In de advisering over de ontwerp-herziening is er door de commissie voor gemeentelijke bestemmingsregelingen voor gepleit om het aanlegvergunningenstelsel te koppelen aan een verklaring van geen bezwaar van ons college, dan wel ter zake deskundige adviesinstanties in te schakelen. Met name zijn hierbij genoemd lid 1, sub b en c, van artikel 29 van de voorschriften, waarbij sprake is van bovengemeentelijke belangen.

Wij hebben geconstateerd dat het vorenstaande in het nu vastgestelde plan niet is verwerkt, hetgeen wij ten zeerste betreuren. In dit verband verzoeken wij u met klem te bevorderen dat bij de aangekondigde integrale herziening dit alsnog wordt meegenomen.

Het van toepassing verklaren van het aanlegvergunningsvereiste voor het vellen van houtgewas op meer bestemmingen

Dezelfde constatering en hetzelfde dringende verzoek gelden ook voor het van toepassing verklaren van het aanlegvergunningsvereiste in lid 1, sub e, van artikel 29 (het vellen, rooien of beschadigen van houtgewas) op de bestemmingen Agrarische doeleinden II (inclusief de grens zone beperkte aanlegvergunningenstelsel) en Bos.

De onthouding van goedkeuring inzake de 500 m brede strook aan de zuidzijde van de Dr. Ir. Steemanstraat/Bôovenen

Uit onze onthouding van goedkeuring aan deze strook mag niet worden afgeleid dat wij instemmen met boerderijbouw in het gebied gelegen in het verlengde van die strook naar de Duitse grens. Voor laatstbedoeld gebied c.q. "verlengde strook" gelden dezelfde bezwaren. Aangezien deze "verlengde strook" niet ontsloten is en het bouwen aldaar daardoor en ook anderszins geen realiteitswaarde voor ons heeft, hebben wij gemeend dit buiten de onthouding van goedkeuring te kunnen laten.

Een exemplaar van het raadsbesluit en de daarbij behorende plankaart en voorschriften, voorzien van het bewijs van onze goedkeuring, voegen wij hierbij.

Wij verzoeken u de raad van onze beslissing in kennis te stellen en herinneren u, wellicht ten overvloede, aan het bepaalde in de artikelen 28, lid 6, 30 en 31 van de Wet op de ruimtelijke ordening.

Hoogachtend,

gedeputeerde staten van Drenthe,

, voorzitter

, griffier

Bijlage(n):
hr.coll. 10

Telefaxnummer:
05920-53456

P R O V I N C I E D R E N T H E

Assen: 17 oktober 1989

Nummer: 12/89-11.199

Dienst: RG

VERZONDEN 27 OKT. 1989

Afdeling: GP

Onderwerp: Herziening bestemmingsplan Landelijk gebied

BESLUIT VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN DRENTHE INZAKE HERZIENING BESTEMMINGSPLAN
LANDELIJK GEBIED VAN DE GEMEENTE SCHOONEBEEK

Behandelingsprocedure

Burgemeester en wethouders van Schoonebeek hebben bij brief van 21 juli 1989, kenmerk 000610, ingekomen op 24 juli 1989, het besluit van de raad van die gemeente van 22 juni 1989, nummer VII-2, tot vaststelling van het Bestemmingsplan Herziening bestemmingsplan Landelijk gebied ter goedkeuring ingezonden. Uit de overgelegde stukken is gebleken dat is voldaan aan de wettelijke voorschriften betreffende tervisielegging, vaststelling, bekendmaking en inzending. Het vastgestelde bestemmingsplan heeft met ingang van 28 juni 1989 ter inzage gelegen.

Bezwaren

Tegen het bestemmingsplan zijn bij ons geen bezwaarschriften ingediend.

Advies

De Provinciale planologische commissie (PPC) (commissie voor gemeentelijke bestemmingsregelingen) heeft bij brief van 25 september 1989, nummer 89-11.199, advies uitgebracht over het bestemmingsplan.

Hoorzitting

Op 17 oktober 1989 hebben wij burgemeester en wethouders van Schoonebeek de gelegenheid gegeven hun standpunt in een openbare vergadering van ons college toe te lichten. Van de zijde van het gemeentebestuur is telefonisch meegedeeld af te zien om van deze mogelijkheid gebruik te maken, omdat dit bestuur op basis van de in het op 13 oktober 1989 gehouden bestuurlijk gesprek van de kant van de provincie aangevoerde argumenten redelijk overtuigd is van de door voornoemde commissie voorgestelde onthouding(en) van goedkeuring.

Doelstelling en opzet van het bestemmingsplan

1. Het bestemmingsplan strekt er in de eerste plaats toe om te voldoen aan de wettelijke verplichting tot herziening van het bestemmingsplan Landelijk gebied vanwege de onthoudingen van goedkeuring door de Kroon bij Koninklijk besluit van 15 april 1983, nummer 19, en door ons college bij besluit van 23 mei 1978, nummer 13A/5510, 1e afdeling, aan diverse onderdelen van de plankaart en de voorschriften.
2. Op aangeven van ons college (brief van 26 mei 1978, nummer 21/13b/5510, 1e afdeling) en de adviseur ten behoeve van de Raad van State (diens advies van 15 oktober 1981) is een aantal wijzigingen in het bestemmingplan aangebracht die de kwaliteit van het bestemmingsplan ten goede zullen komen.
3. Verder is van de gelegenheid gebruik gemaakt het bestemmingplan op bepaalde onderdelen te actualiseren zoals met betrekking tot het aspect geluidhinder, het regelen van het bouwen van mestsilos en het aanleggen van tijdelijk produktiebos.
4. Een groot aantal wijzigingen houdt verband met de legalisering van bouwplannen en werken, waaraan de afgelopen jaren medewerking is verleend door toepassing van artikel 19 van de Wet op de ruimtelijke ordening. Op die manier zijn aan de planvoorschriften nieuwe artikelen toegevoegd die betrekking hebben op de met genoemde anticipatieprocedure tot stand gekomen objecten, te weten het kampeerterrein te Zandpol, de ijsbaan te Weiteveen en het NAM-kantoor aan de Beekweg, alsmede de bestemming Groenvoorzieningen in relatie tot de twee laatstgenoemde objecten.
5. Ook heeft de gemeente nog kleine correcties en aanvullingen in de voorschriften aangebracht.
6. In het kader van het overleg ex artikel 10 van het Besluit op de ruimtelijke ordening is ten slotte op instigatie van de daarbij ingeschakelde instanties, waaronder de standsorganisaties en de commissie voor gemeentelijke bestemmingsregelingen, een aantal wijzigingen (in het bijzonder de planvoorschriften) in overweging gegeven die door de gemeente zijn overgenomen.

Beoordeling van het bestemmingsplan

I. Artikel 13, leden 4 en 5, van de voorschriften inzake de mogelijkheid tot het oprichten van aanbouwen bij karakteristieke woningen (voormalige boerderijen)

Lid 4.

Binnen de bestemming Woondoeleinden II mogen uitsluitend bijgebouwen worden opgericht.

Nieuw lid 5.

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd vrijstelling te verlenen van lid 4 voor de bouw van aanbouwen tot maximaal 50 m², indien de karakteristieke waarde van het hoofdgebouw niet in onevenredige mate wordt aangetast en nadat een verklaring van geen bezwaar van ons college is ontvangen.

Ten opzichte van het geldende bestemmingsplan gaat het hier om een nieuw onderdeel van de planvoorschriften dat in feite buiten de beperkte doelstelling van het bestemmingsplan valt.

Aanvaarding van deze bepaling zou betekenen dat in beginsel kan worden ingestemd met de toepasbaarheid van deze mogelijkheid bij alle woningen in het buitengebied met de bestemming Woondoeleinden II. Met inachtneming van het toetsingscriterium zal het afgeven van een verklaring van geen bezwaar eerder regel zijn en behoort een weigering tot de uitzonderingen. Het instellen van AROB-beroep is in het laatste geval steeds mogelijk.

In de bestemming Woondoeleinden II zijn thans 33 karakteristieke panden (veelal voormalige boerderijen) opgenomen. In het geldende bestemmingsplan waren dat nog 47 panden. Blijkens de plantoelichting heeft dit te maken met het feit dat **alle** woningen in het buitengebied naar aanleiding van deze planherziening opnieuw van gemeentewege beoordeeld zijn op architectonische vormgeving en karakteristieke waarde. Het resultaat daarvan is dat de daarvoor in aanmerking komende panden in een andere categorie (Woondoeleinden I dan wel II), zijn ondergebracht. Zo zijn 24 van karakteristieke waarde geoordeelde woningen overgeheveld naar de bestemming Woondoeleinden I. Voor slechts 1 pand is de tegenovergestelde beweging gemaakt. Daarnaast zijn 11 nieuwe bestemmingsaanduidingen Woondoeleinden II op de plankaart aangegeven voor panden die hun agrarische functie hebben verloren.

In het kader van het overleg ex artikel 10 van het Besluit op de ruimtelijke ordening heeft de commissie voor gemeentelijke bestemmingsregelingen reeds bezwaar aangetekend tegen het oprichten van aanbouwen bij karakteristieke gebouwen, omdat daarmee de hoofdvorm wordt aangetast, wat kennelijk niet de bedoeling is. De commissie heeft ervoor gepleit de regeling zo te maken dat het oprichten van aanbouwen in de bestemming Woondoeleinden II niet mogelijk is.

De reactie daarop c.q. het verweer van de gemeente is dat het te ver voert om de mogelijkheid voor de bouw van aanbouwen op gronden met de bestemming Woondoeleinden II per definitie uit te sluiten. Het moet zeer wel mogelijk worden geacht dat zodanige uitbreiding van de hoofdvorm plaatsvindt dat geen inbreuk wordt gemaakt op de karakteristieke waarde van het gebouw. Om daarbij regulerend te kunnen optreden wordt de realisering van aanbouwen in het buitengebied in het op dit onderdeel aangepast plan verbonden aan een vrijstelling van burgemeester en wethouders en een verklaring van geen bezwaar van ons college. De architectonische vormgeving geldt als toetsingscriterium.

In de reeks van plannen buitengebieden, die voor overleg en ter goedkeuring in de afgelopen tien jaar zijn aangeboden, is nog nimmer een bouwmogelijkheid bij karakteristieke panden in deze vorm (het toestaan van een aanbouw door middel van het gebruik maken van een geclausuleerde vrijstellingsbevoegdheid) en omvang (zonder meer 50 m²) aan de orde geweest. Weliswaar hebben wij recentelijk in het kader van de anticipatieprocedure meegewerkt aan een tweetal bouwplannen van vergelijkbare aard, maar daarvan kan moeilijk een vergaande strekking (precedentwerking) worden toegekend. Die bouwplannen dienen als uitzonderingsgevallen te worden gezien. Wij vragen ons in dit verband overigens af of het opvoeren van deze bouwmogelijkheid wordt ingegeven door de aanwezigheid van een reële behoefte (tot nu toe op generlei wijze aangetoond) dan wel of het moet worden gezien tegen de achtergrond van het creëren en verruimen van bouwmogelijkheden en derhalve als grensverleggend moet worden aangemerkt. De behoefte aan aanbouwen trekken wij vooralsnog in twijfel, omdat het in het algemeen om voormalige agrarische bedrijfsbebouwing gaat, waarbij de

hoofdvorm voldoende ruimte biedt om aan de vraag naar woonruimte te voldoen. Grensverleggend is de vrijstellingsbepaling in die zin dat aanvaarding daarvan kan doorwerken naar de andere gemeenten binnen de provincie. Het is dan ook de eerste keer dat wij worden gevraagd bij de goedkeuring van een bestemmingsplan voor het buitengebied een uitspraak te doen over het doorbreken van het principe inzake het niet toestaan van aanbouwen bij karakteristieke woningen.

Toetsing aan het geldende streekplan Oost- en Zuidoost-Drenthe

De omstreden vrijstellingsbepaling raakt het provinciaal beleidsuitgangspunt ten aanzien van karakteristieke c.q. waardevolle bebouwing in het buitengebied zoals dat in de tekst en toelichting van het streekplan Oost- en Zuidoost-Drenthe tot uitdrukking is gebracht. Dat beleidsuitgangspunt houdt in dat van genoemde bebouwing de hoofdvorm, bepaald door nokhoogte, goothoogte, dakvorm en grondvlak (behoudens 10% uitbreiding), dient te worden gehandhaafd. Daarmee is het bouwen van aanbouwen tot maximaal 50 m² in strijd.

Ontwerp-streekplan Drenthe

Nu het om een nieuw onderdeel gaat, achten wij het gerechtvaardigd het ontwerp-streekplan Drenthe daarbij te betrekken. Dit ontwerp-streekplan benadrukt evenzeer dat vanwege de hoofdvorm van waardevolle bebouwing in het buitengebied bij de daaronder vallende woningen in het algemeen de voorkeur wordt gegeven aan vrijstaande bijgebouwen. De toelichting op het ontwerp-streekplan vermeldt in dit verband dat bij karakteristieke opstallen, waarvan handhaving van de hoofdvorm wordt voorgestaan (zoals onder meer voormalige landarbeiderswoningen en boerderijen), in het algemeen geen aanbouwen zullen kunnen worden toegelaten.

In het onderhavige geval dient bij de toetsing van de onderhavige vrijstellingsbepaling aan het nieuwe streekplan de volgende punten in beschouwing te worden genomen.

1. Zoals reeds eerder vermeld gaat het om een vrijstellingsbepaling die, ondanks de geclausuleerdheid daarvan, in principe voor **alle** karakteristieke woningen op het grondgebied van de gemeente van toepassing zal zijn. Het betreft dus in zekere zin een algemene vrijstellingsbevoegdheid dan wel een bepaling met een algemene werking.
2. Het provinciaal beleidsuitgangspunt is erop gericht de hoofdvorm van elke aantasting te vrijwaren. Bij toepassing van de vrijstellingsbepaling is er altijd sprake van aantasting, hoe gering van omvang ook. De door de gemeente gestelde grens van een nog aanvaardbare aantasting, zoals die in het op de vrijstellingsbepaling van toepassing te verklaren toetsingscriterium is aangegeven, luidt: een niet in onevenredige mate aantasting.
3. Nu naar aanleiding van deze herziening de in het geldende bestemmingsplan Landelijk gebied voorkomende woonbebouwing nog weer eens op de karakteristieke waarde en op de architectonische vormgeving is beoordeeld (dat wil zeggen dat een soort herijking heeft plaatsgevonden) en de karakteristieke panden aanzienlijk in aantal zijn teruggebracht, dient met de 33 overgebleven karakteristieke panden nog zorgvuldiger te worden omgesprongen. De vrijstellingsbepaling komt daardoor nog zwaarder te wegen.

Resumerend zijn wij van mening dat de in het geding zijnde vrijstellingsbepaling zich niet verdraagt met het in beide streekplannen aangegeven beleidsuitgangspunt en daarmee in strijd moet worden geacht. De vrijstellingsbepaling beoogt naar ons oordeel namelijk datgene wat met name het nieuwe streekplan wil uitsluiten. Aan artikel 13, lid 5, van de voorschriften dient mitsdien goedkeuring te worden onthouden.

II. De nieuwe uitleg van het begrip "het op de bestemming gerichte beheer van gronden" in artikel 29 van de voorschriften inzake werken, voor zover geen bouwwerken zijnde en werkzaamheden, waarvoor een aanlegvergunning is vereist.

Naast het laten vervallen van twee onderdelen uit het aanlegvergunningenstelsel voor het gebied ten zuiden van het hoogveenreservaat is aan het plan een nieuwe uitleg toegevoegd van het begrip "het op de bestemming gerichte beheer van gronden". Een begrip dat in het oorspronkelijke plan was opgenomen om te voorkomen dat voor het uitvoeren van normale onderhoudswerkzaamheden (de gebruikelijke op een bedrijf uit te voeren werkzaamheden) een aanlegvergunning nodig was.

Het begrip "het op de bestemming gerichte beheer van gronden" wordt in het nu vastgestelde plan zodanig uitgelegd dat werken en werkzaamheden zijn vrijgesteld van de aanlegvergunningsvereiste, indien en voor zover deze plaatsvinden op (individueel) agrarisch bedrijfsniveau. Een aanlegvergunning zal slechts worden vereist voor collectieve - veelal planmatig ontwikkelde - werken en werkzaamheden, waarbij gedacht moet worden aan een kavelruil/ruilverkaveling of werken en werkzaamheden uitgevoerd door of in opdracht van het waterschap.

Gezien het feit, dat van de uitvoering van ruilverkavelingswerken het komende decennium nog geen sprake zal zijn en kavelruilen en waterschapswerken slechts incidenteel voorkomen, betekent de nieuwe uitleg van het begrip "het op de bestemming gerichte beheer van gronden" in de praktijk dat voor het gebied ten zuiden van het hoogveenreservaat geen aanlegvergunningenstelsel aan het plan is toegevoegd. Feitelijk ontstaat er hierdoor voor het desbetreffende gebied een situatie die vergelijkbaar is met het oorspronkelijke plan en wordt er naar ons oordeel op deze basis geen recht gedaan aan de kroonuitspraak d.d. 15 april 1983, nummer 19.

Wij kunnen ons overigens vinden in het genuanceerde/"afgeroomde" aanlegvergunningenstelsel zoals dat voor het gebied tussen de Dr. Ir. Steemanstraat/Bargerveen, de Europaweg en de 2e Koeleveenweg in de voorschriften tot uitdrukking is gebracht.

De nieuwe uitleg van het begrip "het op de bestemming gerichte beheer van gronden" stuit bij ons echter op grote bezwaren, omdat deze uitleg het reeds beperkte aanlegvergunningenstelsel te veel ondermijnt en hierdoor de te beschermen waarden/gebiedskenmerken in het geding komen. De nieuwe uitleg van het begrip "het op de bestemming gerichte beheer van gronden" heeft ook als consequentie dat het aanlegvergunningenstelsel voor de bestemmingen Agrarische doeleinden van cultuurhistorische waarde, Bos en natuurreservaat en de overige gebieden met de bestemming Agrarische doeleinden II wordt ondergraven.

Samenvattend zijn wij van mening dat:

1. met de nieuwe uitleg van het begrip "het op de bestemming gerichte beheer van gronden" er geen recht wordt gedaan aan de kroonuitspraak van 1983;
2. de landschappelijke waarden/gebiedskenmerken in het gebied ten zuiden van het hoogveenreservaat in het geding komen;

3. dit laatste ook het geval is in andere delen van het landelijke gebied van Schoonebeek.

Aan het begrip "het op de bestemming gerichte beheer van gronden" in artikel 29 dient mitsdien goedkeuring te worden onthouden.

III. **Bouwmogelijkheden rondom het hoogveenreservaat Bargerveen**

Advies van de commissie voor gemeentelijke bestemmingsregelingen over het ontwerp-plan

De commissie heeft in het advies over het ontwerp er nadrukkelijk voor gepleit een strook van 500 m rondom het hoogveenreservaat vrij te houden van nieuwe bebouwing en de wijzigingsmogelijkheden op dit punt aan te passen. Het gaat hierbij om de vestiging van nieuwe agrarische bedrijven, zowel met grondgebonden als niet-grondgebonden activiteiten en het oprichten van bebouwing ten behoeve van de activiteiten van de NAM (bestemmingen NAM-locaties en NAM-meet- en regelstations). Het toestaan van dergelijke bebouwing is naar het oordeel van de commissie uit landschappelijk en natuurwetenschappelijk oogpunt ongewenst (zowel in relatie tot het hoogveenreservaat als met de omgeving) en ook milieutechnisch gezien verdient het aanbeveling de eerder genoemde stroom vrij te houden van nieuwe bebouwing.

Reactie gemeente

Burgemeester en wethouders van de gemeente Schoonebeek hebben hierop als volgt gereageerd.

- De door de PPC voorgestane wijziging valt buiten het bestek van het plan. De desbetreffende bepalingen zijn destijds goedgekeurd.
- Het opvolgen van de suggesties van de PPC betekent feitelijk dat een bufferzone rondom het natuurreservaat wordt gecreëerd, zulks in strijd met de afspraken die destijds zijn gemaakt tussen staatsbosbeheer, gemeente, provincie en de landbouworganisaties.
- Van uitbreiding van bedrijven in het bedoelde gebied kan geen sprake zijn, omdat er geen bedrijven zijn gevestigd.
- Het standpunt van de PPC wordt onderschreven, waar het gaat om nieuwvestiging van niet-grondgebonden bedrijven.
- Nieuwvestiging van grondgebonden agrarische bedrijven in bedoelde wordt niet bezwaarlijk geacht. In tegenstelling tot eerdere veronderstellingen kan het natuurreservaat niet worden bestempeld als een zuurgevoelig gebied, zodat er uit dien hoofde geen bezwaren tegen behoeven te bestaan. In landschappelijk opzicht behoeft het evenmin bezwaren op te leveren dat in de bewuste zone (waarbij het met name gaat om de Dr. Ir. Steemanstraat) nieuwe agrarische bedrijven worden opgericht. Bij de toepassing van de wijzigingsbevoegdheid zullen per geval zodanige condities moeten worden gesteld dat een zo goed mogelijke landschappelijke inpassing kan worden bewerkstelligd. Daartoe is de desbetreffende bepaling aangevuld met een toetsingscriterium. Ten slotte wordt hierbij nog overwogen dat geruime tijd geleden een verzoek om landinrichting aanhangig is gemaakt dat zich tevens uitstrekt tot het onderhavige gebied. In dat verband wordt het niet wenselijk geacht nieuwvestiging van grondgebonden agrarische bedrijven in de bewuste zone op voorhand uit te sluiten.
- Ten aanzien van de NAM-activiteiten geldt eveneens dat de voorgestane wijziging buiten het bestek van het plan valt. De desbetreffende bepalingen zijn destijds goedgekeurd. Niet ingezien wordt dat de feiten en omstandigheden sinds het tijdstip waarop het Koninklijk besluit is afgekomen, zodanige wijzigingen hebben ondergaan dat de verlangde aanpassing dringend geboden is.

Overwegende daaromtrent

- Burgemeester en wethouders van de gemeente Schoonebeek hebben ogenschijnlijk gelijk, indien zij stellen dat de ter zake doende wijzigingsmogelijkheden eigenlijk buiten het bestek van het plan zouden moeten vallen, omdat hieraan toentertijd geen goedkeuring is onthouden. Wij stellen hier tegenover dat burgemeester en wethouders zelf ook diverse wijzigingen/aanpassingen hebben voorgesteld en doorgevoerd die formeel buiten de herziening ex artikel 30 van de Wet op de ruimtelijke ordening vallen.
Bovendien kan elf jaar na de GS-beslissing en zes jaar na de kroonuitspraak naar onze mening nog moeilijk staande worden gehouden dat het hier gaat om een zogenaamde herziening ex artikel 30 van de Wet op de ruimtelijke ordening en de herziening in verband hiermede enkel en alleen beperkt zou moeten blijven tot de destijds buiten de goedkeuring gelaten onderdelen, dit te meer nu blijkens bladzijde T5 van de plantoelichting artikel 31 van de voorschriften inzake wijziging van het plan volledig is herschreven en verder daarin onderscheid is aangebracht tussen grondgebonden en niet-grondgebonden agrarisch bedrijf.
- Het vigerende streekplan Oost- en Zuidoost-Groningen van 1979 geeft aan dat de vestiging van grondgebonden agrarische bedrijven in het algemeen mogelijk is in het agrarisch gebied met landschappelijke waarde (zie de streekplanaanduiding van het desbetreffende gebied, categorie 5).

Met betrekking tot de bouw mogelijkheden rond het hoogveenreservaat zijn wij evenwel van mening dat in dit geval er zwaarwegende argumenten zijn om dit gebied vrij te houden van bebouwing. Wij denken hierbij met name aan het gebied tussen de Dr. Ir. Steemanstraat/Böovenen en de Europaweg. De waardevolle gebiedskenmerken in dit gebied zijn: openheid, slotenpatroon, beplanting en cultuurhistorische gaafheid. De openheid manifesteert zich met name in het gedeelte langs de Dr. Ir. Steemanstraat/Böovenen, waar thans geen bebouwing voorkomt. Vanuit het bebouwings-/ontwikkelingspatroon is er in het desbetreffende gebied sprake van een relatief grote gaafheid. Het gebied is tot ontwikkeling gekomen vanuit de Europaweg waar ook de eerste bebouwing is gesticht. In de huidige situatie is de bebouwing nog steeds geconcentreerd rond de Europaweg. Langs deze weg zijn ook de boerderijen gelegen die het achterliggende gebied successievelijk in gebruik hebben genomen (hebben verveend).

Het toestaan van bij voorbeeld nieuwe boerderijen langs de Dr. Ir. Steemanstraat/Böovenen doorkruist het oorspronkelijke bebouwingspatroon en doet afbreuk aan de waardevolle openheid.

Op grond van het vorenstaande komen wij tot de conclusie dat de ter plaatse aanwezige situatie het uitsluiten van boerderijbouw rechtvaardigt en dat in dit geval sprake is van een uitzondering op de algemene regel zoals die in het streekplan is omschreven.

- Milieutechnisch gezien bestaan er ook bezwaren tegen de vestiging van nieuwe boerderijen langs de Dr. Ir. Steemanstraat/Böovenen. Burgemeester en wethouders van de gemeente Schoonebeek hebben gelijk, indien zij stellen dat het hoogveenreservaat Bargerveen thans nog niet wordt aangemerkt als een verzuringsgevoelig gebied (zie de huidige richtlijn "Ammoniak en Veehouderij").

Het is echter de verwachting dat de richtlijn "Ammoniak en Veehouderij" op het einde van dit jaar wordt aangepast en dat dan ook de gronden die gevoelig zijn voor eutrofiëring (vermesting) onder deze richtlijn komen te vallen. De hoogvenen vallen hier onder, omdat in deze gebieden (zeldzame) planten voorkomen die een stikstofarm milieu nodig hebben.

Wij zijn ons ervan bewust dat het plan de vestiging van nieuwe intensieve veehouderijbedrijven aan de Dr. Ir. Steemanstraat/Bôovenen uitsluit.

Het vastgestelde plan biedt wel de mogelijkheid dat er zich nieuwe weidebedrijven en akkerbouwbedrijven met mestopslag en dergelijke vestigen langs deze wegen. Hoewel in mindere mate als bij de intensieve veehouderijbedrijven gaat ook van deze bedrijven, wat betreft de eutrofiëring en dergelijke, een negatieve invloed uit op het hoogveenreservaat en dient naar ons oordeel ook op grond van deze overweging nieuwe agrarische bebouwing aan de Dr. Ir. Steemanstraat/Bôovenen te worden uitgesloten.

- Ten aanzien van de relatie die door burgemeester en wethouders van de gemeente Schoonebeek wordt gelegd met een eventueel op te stellen landinrichtingsplan, merken wij op dat een dergelijk plan met de tijd ook wordt getoetst aan het streekplan. De toetsing zal dan plaatsvinden aan het - nu in voorbereiding zijnde - streekplan Drenthe dat ten opzichte van het vigerende streekplan Oost- en Zuidoost-Drenthe minder ruimte biedt aan de vestiging van bebouwing ten behoeve van grondgebonden landbouw.

In het ontwerp-streekplan Drenthe ligt het ter zake doende gebied in zone 2. Op basis van het ontwerp-streekplan Drenthe is de vestiging van bebouwing ten behoeve van grondgebonden landbouw mogelijk, indien de waarden van natuur, landschap en cultuurhistorie in stand worden gehouden. Tevens dienen de in het streekplan aangegeven gebiedskenmerken te worden gehandhaafd en dient de nieuwe bebouwing aangesloten te worden bij de bestaande bebouwing. Het in stand houden van open ruimten verdient hierbij de nodige aandacht.

Indien de hiervoor vermelde randvoorwaarden uit het ontwerp-streekplan Drenthe worden geplaatst naast de in het gebied van de Dr. Ir. Steemanstraat/Bôovenen aanwezige waarden/gebiedskenmerken dan komen wij tot de conclusie dat het ook in het kader van een eventueel landinrichtingsplan niet voor de hand ligt om in dit gebied nieuwe boerderijen te plannen. Voor specifieke gevallen blijft de mogelijkheid open om door een partiële herziening c.q. wijziging van het bestemmingsplan nieuwbouw alsnog mogelijk te maken.

- In de discussie over de inrichtings- en bebouwingsmogelijkheden voor het gebied tussen het hoogveenreservaat en de Europaweg is van de zijde van de landbouw en burgemeester en wethouders van de gemeente Schoonebeek herhaaldelijk gewezen op de afspraken die in het verleden zijn gemaakt bij de vaststelling van de begrenzing voor het hoogveenreservaat. Die afspraken zouden erop neerkomen dat het agrarische gebruik in dit gebied geen beperkingen opgelegd zouden worden.

Het kan hierbij echter, naar ons oordeel, niet de bedoeling zijn geweest het ter zake doende gebied "boven de wet" te plaatsen (zie de milieuwetgeving en de kroonuitspraak in 1983, waarin de landschappelijke waarde wordt erkend) en ontwikkelingen toe te staan die verder gaan dan het provinciaal planologisch beleid. Binnen dit beleid zit een zekere "bandbreedte" die een nuancering van het aanlegvergunningstelsel mogelijk maakt. Het toestaan van nieuwe bebouwing past hier echter niet in. Het uitsluiten van deze mogelijkheid doet naar onze mening geen geweld aan de eerder gememoreerde afspraken. Tijdens de behandeling van het voorontwerp-streekplan Drenthe is deze zaak ook uitvoerig aan de orde geweest, waarbij het voorstel vanuit de "streek" om de zone-2-aanduiding te wijzigen in zone 1, niet is overgenomen.

Op grond van het vorenstaande zijn wij van mening dat nieuwe bebouwing in een strook van 500 m aan de zuidzijde van de Dr. Ir. Steemanstraat/Böovenen dient te worden uitgesloten van de in artikel 31, lid 1, onder a, van de voorschriften opgenomen wijzigingsbevoegdheid en in verband hiermede aan de plankaart op dit punt goedkeuring moet worden onthouden (de strook loopt van de Dordseweg tot 100 m ten oosten van het noord-zuidgedeelte van de Dr. Ir. Steemanstraat).

IV. De rest van de herziening

Voor het overige bestaan bij ons tegen het bestemmingsplan, mede gezien het daarover uitgebrachte advies van de commissie voor gemeentelijke bestemmingsregelingen, geen overwegende bezwaren die tot een onthouding van goedkeuring daaraan zouden moeten leiden.

Beslissing

Gedeputeerde staten van Drenthe;

gelet op artikel 28 en volgende van de Wet op de ruimtelijke ordening;

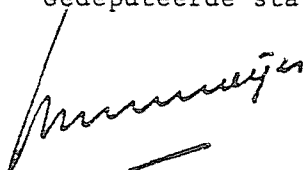
BESLUITEN:

- I. het Bestemmingsplan Herziening bestemmingsplan Landelijk gebied goed te keuren met uitzondering van de onder II genoemde onderdelen;
- II. goedkeuring te onthouden aan:
 - a. artikel 13, lid 5, van de voorschriften, zoals in rood is omlijnd;
 - b. het begrip "het op de bestemming gerichte beheer van gronden" in artikel 29 van de voorschriften, zoals in rood is omlijnd;
 - c. de bestemming Agrarische doeleinden II voor wat betreft een 500 m brede strook over een lengte van circa 5 km aan de zuidzijde van de Dr. Ir. Steemanstraat/Böovenen zoals in rode omlijning op de plankaart is aangegeven;
- III. te verklaren dat dit besluit onherroepelijk is met uitzondering van de onder II genoemde onderdelen;

IV. een afschrift van dit besluit te zenden aan:

- de gemeenteraad van Schoonebeek
- de Provinciale planologische commissie (commissie voor gemeentelijke bestemmingsregelingen)
- de inspecteur van de ruimtelijke ordening te Groningen
- de inspecteur van de volkshuisvesting te Assen

Gedeputeerde staten voornoemd,

, voorzitter

, griffier

hr.coll. nr

Telefaxnummer:
05920-53456